

AUSTRALIJOJOS LIETUVIS

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniam skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0. Adresas: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas
Printed and published by Australijos Lietuvis Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.
Sole advertising representatives: PUBLICITAS, 153 Hindley St., Adelaide, S. A., Phone: LA 4078.

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

PENKTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9

Adelaide, 1952 m. gruodžio/December 20 d. Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Nr. 25(111)

Garbė Dievui aukštynėse
ir žemėje ramybė
geros valios žmonėms

Sveikinam mielus Skaitytojus
Bendradarbius, Rėmėjus ir visus
lietuviško žodžio Bičiulius
Linkime linksmų Kalėdų švenčių
ir laimingą Naujų Metų

Gen. Eisenhoweris lankesi Korejoje

Gruodžio pradžioje gen. D. Eisenhoweris aplankė Korėją. Šį žygi jis buvo pažadėjęs savo rinkiminėje kalbose, todėl tai nesudarė kokios nors netikėtos staigmenos. Pasiruošimas šiam žygiui buvo suplanuotas taip slapta, kad net jo namų sargyba New York'e nežinojo, jog saugo tik namo sienas.

Seoulyje, Korėjos sostinėje, gen. Eisenhowerio laukė ne tik prezidentas Rhee bet ir 800.000 žmonių minia. Deja, ir čia buvo skaudžiai nusivilta žurnalistai, kad būsimasis JAV prezidentas atvyko per "užpakalines duris".

Korėjoje gen. Eisenhoweris užtruko 3 paras, aplankė visą fronto liniją, kalbėjo su JAV-bių ir visų kitų tautybių karo vadais, du kartus konferavo su P. Korėjos prezidentais Rhee. Jokių ypatingų pažadų nei įsipareigojimų gen. Eisenhoweris nepareiškė. Apie jo lankymąsi viešai buvo paskelbta tik po to, kai jis jau buvo laive kelionei į J. A. Valsby.

Jo vizito metu budėjo ne tik policija, bet net 1300 naikintųjų sudarė užtvarą

nuo galimų komunistų aviacijos puolimų. Sąjungininkų aviacija sudarė tris apsaugos linijas, iš kurių viena buvo prie pat Mandžiūrijos sienos.

Gen. Eisenhoweris kelionės į JAV-bes metu iškviatė visus svarbesnius savo būsimos administracijos vadovus, jų tarpe ir užs. reik. ministerį Dulles, į laivą, kur turėjo svarbią konferenciją būsimosios politikos klausimais.

JAV-bes gen. Eisenhoweris pasiekė gruodžio 14 dieną. Spaudos atstovams jis pareiškė:

"Aš grįžtu iš Korėjos su atnaujintu pasitikėjimu, kad patenkinamas sprendimas gali būti pagreitinamas... Tai pareikalau atsargumo, numatymo ir kantrybės".

Toliau jis pareiškė, kad jo kelionė į Korėją reikiša ne taikos vilčių pabaigą, bet pradžią. Toliau būsimasis prezidentas pasakė:

"Mes turime reikalo su priešu, kuriam nėra vilties padaryti išpūdį žodžiais, bet tik veiksmais — turime veikti taip,

kaip reikalauja aplinkybės ir kada patogu mums."

Gen. Eisenhoweris pasisakė už pagreitintą Pietų Korėjos kariuomenės dalinių paruošimą, koregavimą kai kurių tiekimo problemų, ir svarbiausia, "Visuomenė turi būti ruošama įsiamoninti, tiek galvojant tiek ir planuojant, kad Korėjos karas yra tik viena dramatiška ir skaudi fazė pasaulinio masto kovoje prieš komunizmo agresiją."

Gen. Eisenhoweris atsakė nuo pasisakymo kokiu nors konkretesnių planų kol nėra perėmęs prezidento pareigų (iki sausio 20 dienos).

Šia proga pažymėtina, kad gen. MacArthuras pareiškė, jog jis turės konkretų planą, kaip baigti karą Korėjoje. Numatoma, kad gen. Eisenhoweris tarsis su gen. MacArthuru artimiausioje ateityje.

Kaip matome, gen. Eisenhowerio pareiškimai ir pavergtųjų kraštų tautoms teikia daugiau vilčių.

KAIP JIS TAI IŠPILDYS?

Naujai išrinktasis U.S.A. prezidentas "Ike" Eisenhoweris savo priešrinkiminėje kampanijoje balsuotojams padarė tiek daug pažadų ir užtikrinimų, kad kyla klausimas, kaip jis juos visus sugebės išpildyti. Amerikos laikraštiniškai surinko kelis jo priešrinkiminius pažadus, kurie vienas su kitu smarkiai kertasi.

Pavyzdžiui: *Eisenhoweris pažadėjo sumažinti mokesčius, tačiau tuo pačiu metu pažadėjo ir duoti žymią ekonominę paramą Vakarų pasaulio demokratinėm tautom. Tačiau sumažinęs mokesčius jis juk neturės lėšų tą paramą tielti? *Jis pažadėjo kovoti už Sovietų pavergtųjų tautų laisvę. Jis taip pat pažadėjo kovoti už taiką.

*Eisenhoweris paskelbė turįs planą susitarti dėl taikos Korėjoje. Jis taip pat pabrėžė, kad jis ateityje Korėjos kare panaudos didesnius Pietų Korėjos dalinius. Kam, jeigu taika vis tiek tuoj bus?

Kaip matome, jo pažadai vadaus politikoje smarkiai kertasi su pažadais užsienio politikoje. Laikraštiniškai spėja, kad šitas dvilypumas ir bus didžiausia naujojo prezidento problema.

FRANKO DIKTATURA Ispanijoje NESVYRUOJA

Generolas Franko šiu metų gruodžio 4-tą dieną šventė savo šešiasdešimtą gimtadienį, būdamas fiziniai stiprus ir politiniai pilnas pasitikėjimo, nes, bent artimiausioje ateityje, neatrodo, kad kas nors rimtai grasintų jo valdžiai. Politiniai komentatoriai neabejoja, kad generolas Ispanijos galva išliks dar ilgą laiką. Jis savo gimtadienio proga visai aiškiai pakartojo savo pažiūras, kad Ispanijai parlamentarinė demokratija netinka ir jis, deja, vis dar deda visas pastangas savo režimą išlaikyti savotišku nacionalizmo, religijos, socialinių reformų ir laisvo ūkio, tačiau valstybės autoriteto planuojamo, mišiniu.

Vienas didžiausių Franko Ispanijos laimėjimų pastaruju metu yra jos išrinkimas į UNESCO, kur ji nūriū buvo išrinkta 44 balsams pasisakius už ir tik 3 prieš. Taip pat Ispanijos tik ką pasirašyta nauja sutartis su Britais, Prancūzija ir Italija Ispanijai sugrąžino jos teises Tangere, kurių ji buvo nustojsi II pasaulinio karo metu. Ir ekonominiame gyvenime Ispanija yra pasiekusi gražių rezultatų. Pavyzdžiui, maisto normavimas Ispanijoje šiais metais buvo panaikintas. Šiais metais Ispanija pagamins 10,000 milijonų kilovatų elektros energijos, palyginus su 3,272 mil. kilov. 1935 metais. Anglies Ispanijoje šiais metais iškasta 12 milijonų tonų, gi 1935 metais tebuvo iškasta tik 7 milijonai.

Franko kritikai Ispanijoje, kurie pasireiškia tiktai kavinėse ir kitokiuose neviešuose pašnekesiuose, tvirtina, kad visas šitas ūkinis pakilimas galėtų būti daug didesnis, jeigu Ispanija būtų išlikusi demokratinė ir USA būtų jai suteikusi ekonominę paramą. Svarbiausias kritikos punktas, vis dėlto lieka, kad algos Ispanijoje vis dar nėra pakankamai aukšto lygio.

S Y D N E Y

Išvyksta į ALB Tarybos Sesiją Adelaidėje

— Iš ALB Sydnėjaus Apylinkės išrinktu 16 atstovų dėl finansinių sunkumų tevyksta tik 6: 1) J. Kalakauskas, 2) J. Žukauskas, 3) P. Pilka, 4) J. Bistrickas, 5) P. J. Kedys ir 6) V. Simniškis. Be to, vyksta ALB Krašto Kontrolės Kom. pirmininkas S. Grina.

ALB Krašto Valdybos Pirmininkas J. Vaicaitis išvyksta gruodžio 25 d. kuris pravažiudamas sustos Melbourne ir Adelaidėn atvyks gruodžio 28 d. ryte. Su juo drauge vyksta J. Bistrickas ir V. Simniškis.

— Kiek teko patirti Tarybos atstovų suvažiavime tedalyvaus Adelaidės, Melbourne, Geelongo ir Sydnėjaus atstovai, nes iš kitų vietovių dėl finansinių sunkumų atstovai nesužadami.

— Viso šiame suvažiavime turi teisę dalyvauti 72 atstovai, įskaitant ALB Krašto Valdybos narius, atstovus į Pasaulio Lietuvių Seimą, ALB Krašto Garbės Teismo ir Krašto Kontrolės Kom. Pirmininkus, Apylinkių pirmininkus, Seniūnijų seniūnus ir rinktus atstovus.

* Australų spaudoje pasirodė žinutė, kad 12 australų ekonomistų keliauja po Pietų Aziją, tirdami tenai rinkų galimus Australijos gaminiams. Australijos vyriausybė pareiškė, kad joks prekybos departamentas nežino apie tą žmonių grupę ir vyriausybei yra neaišku, ką ten tie žmonės veikia.

Bendruomenės atstovus pasitinkant

Kaip žinoma, gruodžio 29-31 dienomis Adelaidėje įvyksta Australijos Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimas. Tai ne eilinis mūsų bendruomeniniame gyvenime įvykis. Suvažiavimas nustato ateities darbo gaires, išrenka vykdomuosius organus ir aptaria praėjusios veiklos laimėjimus ir nepasiekimus.

Praėjusiųjų dviejų suvažiavimų patirtis rodo, kad Bendruomenės atstovai gal ir ne visai suprato jiems patiketą misiją. Užtuot išsamiai svarstę Australijos lietuviškosios kolonijos reikalus, atstovai išleido į nepabaigiamas grupines rietenas, sugaišdami tušties ginčams bent tris ketvirtadalius brangaus laiko, o mūsų bendruomenės reikalus palietė tik pražėgintai, nes nebuvo jau laiko jiems išsamiau apsvastyti. Baimė ima pagalvoti, argi ir šiais metais atstovai neras bendros kalbos? Argi atstovai nejučia jokie pagrindo ir atsakomybės prieš tautą ir bendruomenę? Berods, kiekvienam mūsų ya aišku, kad Tėvynės ir bendruomenės reikalai yra aukščiau už grupinius interesus, kokiais motyvais jie bebūtų keliami.

Norėtus tikėti, kad skaidrus ir sąulėtas Adelaidės dangus įneš tokia pat nuotaiką posėdžių salėje ir bus tikrai ir nuosirdžiai aptarti visi svarbūs mūsų bendruomenės reikalai.

Gi Adelaidės lietuviai džiaugiasi galėsiai priimti ir tikru lietuvišku nuosirdumu pavaišinti atvykstančius brolius ir seses ir linki jiems sėkmingai atlikti tuos uždavinius, kuriems jie išrinkti.

KANADA BAIMINASI

Dr. Watkins, Yale universiteto profesorius, kalbedamas per radiją tarp kitko pareiškė, kad pastaruju mėnesių bėgyje Kanadoje stiprėja baimė dėl JAV-bių užsienio politikos. Kanadoje, esą, bijomasi, jog gen. Eisenhowerio ir jo administracijos "neišmintinga ir impulsyvi" politika gali išplėsti Korėjos konfliktą į pasaulinį karą.

* Korėjoje siaučia nepaprastai didelės sniego pūgos. Tokių smarkių sniego audrų tenai nebuvo išstus 24 metus.

* JAV reikalauja Sovietus gražinti jų lėktuvų, kurj pereitais metais komunistai privertė nusileisti Vengrijoje.

* U. S. aukščiausias teismas pradėjo nagrinėti baltodžių ir juododžių vaikų mokyklų klausimą. Norima išspręsti, ar atskiros mokyklos juodiams ir baltiesiems neprieštarauja Amerikos konstitucijai.

* Ši Indonezijos kariuomenės buvo pašalinti keli karininkai už davavimą riaušėse prieš Indonezijos parlamentą.

* Ši mėnesį į Australiją atvyko 60 vokietaičių, kurios dirbs namų ruošoje.

* Šiais metais ariai panaudojo brangią naują vaistą aureomiciną kelėdinių kalakutu nutukinimui.

* Albanijos karinės tarnybos vadas Bekir Boloku dingo be žimios. Jo vieton paskirtas kitas vadas.

* Kelias dienas Londoną siautė labai tiršti rūkai. Kiekvieną dieną rūkai darė apie 2 milijonus svarų nuostolių. Šių rūkų metu įvyko daug katastrofų ir vagysčių.

* Pekine (Kinijoje), rengiamasi įkurti vyriausiąją komunistų tarybą Azijoje. Ši taryba tiesioginiai vadovaus visam komunistiam judėjimui Azijoje.

* Sovietų zonoje Vokietijoje vyksta masiniai vokiečių suėmimai, kurių tiks las užgnaužti bet kokį antikomunistinį judėjimą.

Apie naujus suėmimus buvusių aukštųjų komunistų pareigūnų tarpe pranešama ir iš Čekoslovakijos, o taip pat ir kitų satelitinų kraštų.

* Šių metų vasaros pradžia yra šalčiausia 94 metų laikotarpyje Australijoje.

Australų publikoje pasklido dėl tokio oro toks "paaiškinimas":

— Girdi, anglai su savo atominė bomba prie Monte Bello sujaukė oro tvarką...

Liet. Kultūros Fondo Adelaidės sk. š. m. gruodžio 21 d. (sekmadienį) 5 v. po piet Katedros salėje (Wakefield St.) rengia

POEIJOS — MUZIKOS POPIETĘ pagal Vlado Prosciūnaitės eskizus: Bachas - Mozartas - Beethovenas - Griegas - Stravinskis

Eskizus skaito Paulius Rūtenis. Apibūdinimai Jono Zdanavičiaus. Muzikos iliustracija radijoogramo plokštelėmis. — Įėjimas neapmokamas

Vokietija problemu sukuryje

Europos divizijų kūrimo kova tarp Vakarų ir komunistų susiduria vidurinėje Vokietijoje. Per pastaruosius septynis metus komunistai niekur neparodė tiek atsparumo, kaip čia.

Nuo pat karo pabaigos Rusija šimtus kartų bاندė prvesti Vokietijos "sujungimą" ir, žinoma, tik tokia prasme, kad je turėtų pilną kontrolę per marionetinę vyriausybę. Išbandę įvairius metodus jie to siekia dabar per "šaltą karą". Stengdamiesi apskinkinti tarptautiniame forumo Vakarų Vokietijos padėi, Rytų Vokietija je atsikyrė nuo Vakarų negyvenamąją riba su spygliuotomis vielomis, policija ir specialiai dresiruotais šunimis.

Rusai Rytų Vokietijos zoną ekonomiškai sujungė su Maskva ir savo satelitais, o jos ekonominis gyvenimas planuojamas Maskvoje. Jei Vakarų Vokietijoje tik neseniai pradėta kalbėti apie kariuomenę, tai sovietų zonoje tokia kariuomenė seniai egzistuoja "Liaudies Milicijos" vardu, kuri oficialiai priskaito 70,000 vyrų, apginkluota lengvais ir sunkiais ginklais, tankais ir net lėktuvais.

17 milijonų vokiečių įjungimas į sovietų orbitą Vakarų pasauliui kelia nerimą. Ta baimė ir privertė Vakarie-

čius bandyti įjungti Vakarų Vokietiją į laisvąjį pasaulį, nors tas kelia pavojų atgaivinti Vokietijoje vokišką militarizmą.

Patį Vakarų Europą, bandydamą ekonomiškai ir kariškai sustiprėti, daro bandomus susijungti į Vakarų Europos federaciją. Jeigu kalbėti apie tą federaciją, tai tos federacijos vienas pagrindinių stipulų yra Vokietija. Prie tos federacijos jungiasi JAV ir D. Britanija kaip Atlanto pakto daliviai. Bet su tuo Atlanto pakto nei šaip nei taip. Tas strateginis punktas kol kas yra dar problematinis. Nors Atlanto paktas ir egzistuoja, tačiau D. Britanija nerodo didelio noro stiprinti dar silpną, vos užgimusį kūną.

Europos federacijos planas yra aiškus. Kol kas palikęs atskiras geležies ir plieno gamybų sujungimo klausimas. Gynybos sudarymas turėtų būti dar šią žiemą (mūsiškai vasarą) ratifikuotas. Federalinis parlamentas aptariamas. Tačiau jaučiama baimė dėl vokiečių nenuoširdumo federalizmui.

Federacijos idėja Vokietijoje palaiko Krikščionių Demokratų Partija su Dr. Adenaueriu priekyje. Ši partija vadovauja vokiečių politikai nuo 1948 metų rinkimų.

Didžiausi federacijos priešrinkai yra Vokietijos Socialdemokratai. Jie sako, kad apie federaciją bus galima kalbėti tik suvienijus suskaldytą Vokietiją.

Atrodo nuostabu, kodėl Socd. priešiasi federacijai, kuri būtų didesnis laidas apsaugai nuo raudonosios agresijos ir gal net ramstis Vokietijos suvienijimui. Atsakymas trumpas: jie bijo katalikų dominavimo suvienytoje Vakarų Europoje vadovaujant trims katalikų vadams: Dr. Adenaueriui Vokietijoje, de Gasperi Italijoje ir M. Šumanui Prancūzijoje. Jei sekantiomis metais Vokietijoje per rinkimus laimėtų socialdemokratai, tai taip sunkiai lido ma Vakarų Europos valstybių federaciją, galimas dalykas, būtų palaidota. Net didžiausi Dr. Adenauerio priešai pripažįsta, kad jo vedama politika per pastaruosius keturis metus stipriai pakėlė Vokietijos ekonominę būklę. Mes visi atsimename kokioje būklėje buvo Vokietija 1948 metais. Finansai suirę, pramonė sugriauta, žodžiu, buvo ant bankroto slenkščio. Iki šiam laikui Vokietija atkuto. Praėjusiais metais Vokietijos gamyba buvo 50% didesnė negu 1936 m., o eksportas per vienus metus paško 75%. Jau vien šitie skaičiai parodo, kokį milžinišką šuolį davė protingai vedama politika. Tačiau tas pasiekta drastiškais suvaržymais ir pekišku darbu. Dar ir šiandien Vokietijos darbininkas dirba apie 50 valandų per savaitę.

Didžiausią sunkumą Vokietijai sudaro užsienių rinkų netikrumas. Vokietija turi importuoti apie 1 mil. tonų duoninių javų, o tą importą reikia padengti eksportu. Prieš karą Vokietija galutinai paaiškėjo, kad visi formališkai jau sutvarkyti. Paruošiamieji darbai baigiami. Gruodžio 21 d. įvyksta skautų vėliavos krikštas ir su visuomenės atsiveikinimo laūžas.

Lietuvių Reprezentacinei skautų grupei vadovauja Jamboree skaut. A. Plūkas ir skaut. A. Bučinskas, kurie išklauš specialius kursus, išlaikė egzaminus ir australių skautų vadovybės yra pakelti į skautininkų laipsnius. Reprezentacinę grupę sudaro Sydnėjaus ir dalis iš Brisbanės skautų. Linkeina jiems pasisekimo atstovauti Lietuvos vardą.

K O R Ė J A

Fronto linijoje vyksta vietinės reikšmės kovos dėl strateginių aukštumų. Kai kurios aukštumos per dieną pereiną po kelis kartus iš vienių rankų į kitas.

Sąjungininkų aviacija intensyviai bombarduoja S. Korėjoje transporto voras, įmones ir kitus karškos reikšmės turinčius taikinius. Komunistai kaltina, kad sąjungininkų aviacija bombardavo vieną vietovę Mandžiūrijos teritorijoje.

Prasidėjusi žiema trukdo platesnės apimtys karo veiksams.

* Jauna egiptietė buvo areštuota už "daugvyrystę". 4 mėnesių laikotarpyje ji ištekėjo 3 kartus ir tiek pat kartų išsisakė, pati padirdama skyrybų dokumentus.

MELBOURNIEČIAI!

Sambūris "šviesa" Melbourne Skyrius rengia Brighton Town Hall NAUJŲ METŲ SUTIKIMO

BALIU

Šokiams gres viena iš geriausių Melbourne kapelų. Socialinės Globos Moterų Draugija laikys turtingą bufetą. Gėrimams lecenzija gauta. Laikas: Š. m. gruodžio 31 d. 8.30 val. vakaro. Važiuoti: Traukiniu iš Flinders St. stoties iki North Brighton, arba tramvajum iš St. Kildos. Pakvietimais prašome maloniūs tautiečius apsirūpinti iš anksto pas p. P. Dirką, 55 Murray St., Prahran, Vic. arba sekmadieniais prie liet. parapijos bažnyčios. RENGĖJAI

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

Vagonus užsak "dėl visa ko"
Siauliuose... "dviračių fabriko vadovai visuomet iš anksto reikalauja daugiausiai vagonų įmonės produkcijai pakrauti, negu iš tikrųjų yra reikalinga. Štai, tik per 3 mėnesius įmonė nepakrovė 40 vagonų, kadangi neturėjo kuo juos pakrauti, o vagonus užsakė tik dėl "visa ko". Dėl šios priežasties dešimtys vagonų stovinėjo be naudos po keliolika valandų. Ar fabriko direktorius drg. Nechoroševs pagalvojo, kiek tokiu būdu buvo padaryta nuostolių valstybei?"

Sunkvežimio "eksploatacija"

"Ramygalos rajono "Artojo" kolūkis įsigijo sunkvežimį... Tačiau kolūkio pirmininkas Zimanavičius sugalvojo "pelningesni" būdą sunkvežimiui išnaudoti. Prisdengdamas ekskursijomis, kolūkio pirmininkas ir sunkvežimis didesnę laiko dalį praleidžia kelionėje, važinėdamas spekuliantų bei įvairių dykinėtojų reikalais. Pirmoji ekskursija, kuriai teko pasinaudoti kolūkio sunkvežimi, buvo bažnytinis choras, kurį, paties darbymečio metu, Zimanavičius turėjo pristatyti į Zarasus — į bažnyčios apeigas. Pasisekus vienai kitai vietinio pobūdžio "ekskursijai", Zimanavičius sugalvojo pavažiuoti su savo sėbrais į Rygą. Surinkęs apylinkės spekuliantus Baublinską, Vaičiulytę ir kitus, išsileido į kelionę. Žinoma, kolūkio valdybos nariai ir brigadininkai, kuriems tariamai buvo rengiama ši išvyka, į mašiną nepateko.

MOKYKLOS

"Alsėdžių septynmetės mokyklos mokytojai dar negavo 1951-52 m.m. priklausantį kurą. Mokytojai gyvenantieji privačiuose butuose, nėra gavę

butpinių. Šiuo reikalu nesirūpina nei mokyklos vadovybė, nei rajono liaudies švietimo skyrius".

"Kražių vidurinės mokyklos taip pat nusiskundžia, kad mokytojams dar ligi šiol neišmokėti butpinių".

"Švenčionėlių rajono Rieškutėnų septynmetės mokyklos mokytojai nusiskundžia, kad neaprupinami kuru".

"Eišiškių rajono Pamerkių septynmetės mokyklos mokytojai nurodė, kad negavo butpinių dar už 1950/51 m. metus". Dar šių metų balandžio mėnesį kreipėsi šiuo klausimu į Vilniaus srities liaudies švietimo skyrių. Rugsėjo mėnesį buvo gautas atsakymas, kad Pamerkių septynmetės mokyklos mokytojams už 1950/51 mokslo metus butpinių išmokėti. Minėtos mokyklos mokytojai pakartotinai pranešė, kad jie butpinių dar negavo nei už 1950/51 mokslo metus, nei už 1951/52 mokslo metus. Jie tai pat negavo ir kuro".

"Troškūnų rajono Viešintų vidurinės mokyklos mokytojai skundėsi, kad negauna kuro. Į užklausimą rajono vykdomasis komitetas pranešė, kad už 1951/52 mokslo metus kurą pilnai gavo, tuo tarpu tai neatitinka tikrovės."

"Kriukų... vidurinėje mokykloje yra 20 mokytojų, iš kurių dalis nuomas sau butus ir moka aukštas nuomas. Kolūkio valdyba turi savo žinioje keleto neužimtų gyvenamųjų namų, tačiau mokytojams suteikti juos atsisako".

"Kriukų vidurinės mokyklos mokytojai nebuvo aprūpinti ir kuru. Pati mokykla negavo viso jai reikiamo malkų kiekio. Blogai buvo aprūpinami kuru pereinamieji mokslo metais ir Kuršėnų rajono Žibų septynmetės mokyklos mokytojai".

"1951/52 mokslo metais į Druskininkų rajoną buvo atsiųsti 7 nauji mokytojai. Atvykę mokytojai butų klausimu kreipėsi į rajono ir miesto vykdomuosius komitetus. Tačiau teigiamo atsakymo negavo, nors prie didesnių pastangų galima būtų mokytojų prašymus patenkinti. Miesto vykdomojo komiteto pirmininkas Krochinas pataria mokytojams, neturintiems butų... apieiti Druskininkus ir išvažiuoti."

"Tiesa", 1952m. spalio 30d.

Kolektyviniuose ūkiuose

"Varėnos rajono "Tarybinės Dzūkijos" kolūkis pirmą laiką įvykdė metinį visų gyvulininkystės produktų rūšių pristatymo valstybei planą. Viršum plano jau pristatyta daugiau kaip 2,000 kg. pieno, 800 kg. mėsos, 56 kg. vilnos, apie 3,000 kiaušinių. Gyvulininkystės produktai tebestatomi valstybei viršum plano. Po 2,000 — 3,000 kg. pieno viršum metinio plano ir žymų kiekį kitų gyvulininkystės produktų pristatė valstybei "Naujo gyvenimo" ir "Sviesos" kolūkiai."

Produktų viršum plano tiekimas dvigubai plaka paprastuosius kolūkio darbininkus. Visų pirma, tai sumažina produktus, kurie galėtų būti padalinti tarp dirbančiųjų proporcingai jų darbdarbiams. Antra — kolūkio pirmininkas ir kiti administracijos pareigūnai

gauna dėl to didesni darbdarbių užskaitymą, o tai dar kartą mažina vieno darbdarbio normą. Yra taisyklė, kad kolūkio pirmininkas, kuris ir šiaip už savo darbą gau va iki 5 kartų daugiau darbdarbių, gauna dar gana žymų darbdarbių priedą, jeigu kurių nors produktų pristato valstybei viršum plano. Tuo padidinamas kolūkio pirmininko uždarbis visų dirbančiųjų sąskaiton.

"Kalvarijos rajono, Marytės Melnikaitės vardo kolūkyje pradėjo išduoti avansu už kiekvieną darbdarbių po pusantro kilogramo grūdų... Galutinai susumavus rezultatus, numatyta išduoti už kiekvieną darbdarbių po 3 kg. grūdų, daug cukraus, daržovių, pašarų ir kt."

"Auroras" kolūkyje už darbdarbių išduodama avanso po 1 kg. kviečių. Tai bent atlyginimas... 3 kg. rugių nepriklausomoje Lietuvoje kainavo apie 40 centų, taigi, tiek dabar gauna už darbo dieną kolūkio darbininkas.

Žemės sukolektyvinimas labiausiai atsilieka Vilniaus srityje. Kai bendras sukolektyvintos žemės nušimtis, anot Sniečkaus, yra 96,2%, Vilniaus srityje anot srities kompartijos sekretoriaus Bieliausko, yra sukolektyvinta tik 92,1% žemės. Tai pažymėta jo pranešime VII-me partijos suvažiavime Vilniuje, rugsėjo mėn. 24 d.

Lietuvos Pasiuntinio kreipimasis I JUNGTINIŲ TAUTŲ SUSIRINKIMA

Jungtinių Tautų Organizacijos Visuotinio Susirinkimo Šeštoji (Teisių) Komisija savo darbų tvarkoje turi agresijos apibrėžimo svarstymą. Pasiūlymą "apibrėžti agresijos sąvoką kiek galima tiksliau", kad juo "galėtų vadovautis tie tarptautiniai organai, kurie gali būti pašaukti nustatyti, kas yra agresorius" išklė Sovietų Sąjungos delegacija dar penktojoj JTO Visuotinio Susirinkimo sesijoje.

Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Igaliojtas Ministras Washingtono P. Žadeikis šia proga kreipėsi į JTO Vis. Susirinkimo Pirmininką atitinkamu memorandumu, kurį įteikė lapkričio 21 d. JTO Gen. Sekretoriaus padėjėjui. Memorandumas pavadintas "Agresija ir neagresija šviesoje patyrimų, Lietuvos Respublikos patirtų dėka Sovietų pasižadėjimų ir veiksmų".

Memorandumo lydijamame rašte ir jo įžangoje min. P. Žadeikis iškelia klausimą, ko ištikrųjų sovietai siekia, siūlydamai svarstyti bei nustatyti agresijos sąvokos apibrėžimą, iškeldamas rimtą abejojimą sovietų nuosirdumu, ir paremdamas tą abejojimą Lietuvos patirtais faktais.

Pirmoje memorandume dalyje išdėstomi sovietų pasižadėjimai Lietuvai:

SENIEJI METAI:

— O čia sąrašas tų, kurie neskaito "Australijos Lietuvio". Tikiu, kad to sąrašo 1954-tiesiems jau nereikės perduoti, nes tokių lietuvių Australijoje nebus.

Pasaulio lietuviu seklyciose

D. BRITANIJA

* Lapkričio 15 d. Londone buvo sušauktas viešas susirinkimas, kuriame inž. Baublys padarė pranešimą apie Socialistų Internacionalo konferenciją Milane, kur jam teko atstovauti Lietuvos socialdemokratų partijai. Po pranešimo ten pat įvyko LSDP organizacijos D. Britanijoje narių susirinkimas, kuriame inž. Vilčinskas padarė pranešimą iš laikinojo komiteto veiklos. Susirinkimas priėmė įstatus ir išrinko naują komitetą. Komitetą sudaro: inž. R. Baublys, Dr. A. Gutauskas, K. Tamošiūnas, J. Vilčinskas ir M. Zamžickaitė.

KANADA

* Kanadoje įsteigta Kanados Lietuvių Socialdemokratų Sąjunga dedasi prie Kanados Socialistų Partijos CCF kaip savarankiška organizacija, atstovaujanti Lietuvos socialistų reikalams. Į jos centro komitetą išrinkti: A. Kazemėkaitis, V. Dagilis, A. Frenzelis, J. Novagrodskas, K. Lukoševičius ir J. Mankus, į revizijos komisiją — L. Novagrodskienė, B. L. Gerulskis ir V. Šimkus. Suvažiavimas pasiuntė pasveikinimą prof. J. Kamjanskiui.

* VLIKui atsiūtoje rezoliucijoje pabrėžiama, kad pirmas Kanados lietuvių socialdemokratų suvažiavimas su visu griežtumu pasmerkė brutališką bolševikų Lietuvos okupaciją. Lietuvių tautai priklauso teisė laisvai gyventi, nepriklausomai ir demokratiškai tvarkytis. Kova už laisvą, nepriklausomą, demokratiškai tvarkomą Lietuvos valstybę esąs pirmos eilės uždavinys. Ta pačia proga pareikštas griežčiausias protestas prieš Sov. Sąjungos valdžią, kuri, okupavusi ir pavergusi Lietuvą, plėšia jos turtus, panaikino visas laisves, masiškai naikina lietuvių tautą, deportuodama jos žmones į nepakeliamą darbą bei žmonių naikinimo specialias stovyklas, žudo juos kalėjimuose ir MVD rūsiuose.

URAGVAJUS

* Lapkričio 15 šioje lietuvių kolonijoje yra istorinė diena. Montevideo priemiesty Cerro, kur daugelis lietuvių gyvena, iškilmingai pašventintas nuosavas sklypas ir tautiniais motyvais išpuoštas kryžius. Per Kalėdas čia bus padėtas lietuvių bažnyčiai kertinis akmuo. Tėvams jėzuitams vadovaujant, pradėdama kurti lietuviškosios kultūros ir religijos centras: greta bažnyčios mokykla, salė ir gal spaustuve.

Tai su džiaugsmu pabrėžė ir šventinio apeigas atlikęs Montevideo arkiv. Dr. A. M. Barbieris. Kai Lietuvoje daugelis lietuvių neteko tėvynės, sakė jis, čia lietuviai išviečiai gimtąja kalba

laisvai galės rasti religinės paguodos ir savųjų papročių židinį. Arkivyskupas pasisakė esąs sužavėtas lietuvių užsiimomiu ir pažadėjo visados draugiškai padėti.

* Ironizuodamas Sniečkaus įžulumą komunistų kongrese Maskvoje, dienr. "El Dia" išidėjo straipsnį, antrašte "Eisenhoweris pataikė"... Savo skaitytojams Sniečkų apibūdindamas, dienraštis sako: tokie tipai-gerai atstovauja ne savo tautoms, o Stalinui ir kalba ne tai, ką protas ir sąžinė įpareigoja, o ką Kremliaus propaganda diktuoja. Bet ir gerai, kad Sniečkus iškilmingame kongrese atspasakėjo Eisenhowerio planus pavergtosioms tautoms išlaisvinti: tuo būdu pavergtieji net iš savo budelių sužino, kaip laisvasis pasaulis galvoja ir kam ruošiasi...

BELGIJA

* Be lietuvių bibliotekos Lieže, Limburgo lietuvių Zwartberge St. Sidlausko iniciatyva jau turi kiti lietuviški leidinių biblioteka, kuri aptarnauja apylinkės tautiečius. Tik lietuvių nusiskundžia, kad iš Amerikos gaunami leidiniai esti net kartais ligi trijų kartų brangesni už vietoje gaunamas knygas, palyginti su gaunamais uždarbiais.

* Liuvono kat. universitete šiemet studijuoja keturi lietuvių: baigęs universitetą inž. P. Povilaitis toliau gilina aukštųjų bankų ir draudimų mokslo studijas, filosofiją studijuoja amerikietis J. Navickas ir kun. J. Lukošius, sociologijos ir žurnalistikos studijas gilina J. Dėdinas.

NEPIGUS RINKIMAI

Apskaičiuojama, kad pastarieji Amerikos prezidento rinkimai iš viso kainavo mažiausiai tarp 50 iki 100 milijonų dolerių. Tokie aukšti rinkimų kaštai kelia susirūpinimą Vašingtone, kur abiejų partijų iniciatyva nutarta iš esmės iširti, kodėl rinkimai taip daug kaštuoja.

Britų ginklavimosi programa mažinama

Britų ministras pirmininkas Mr. Churchill pareiškė, kad dabartinis krašto karas biudžetas bus žymiai apkarpytas. Kai kurių rūšių ginklų ir amunicijos gamyba bus sumažinta, tačiau iš esmės ginklavimosi planas nebus pakeistas, tik jis užtruks ilgesnį laiką iki bus pasiektas užsibrėžtas tikslas. Šitie apkarpymai yra daromi, norint prisitaikinti prie sunkių ekonominių sąlygų ir atstatyti krašto ūkį, kuris labai apsunkinamas aukštų ginklavimosi kaštų.

Maskvos taikos sutartis, sudaryta atmušus sovietų kariuomenės invaziją į Lietuvą, kurioje iškilmingai pripažįstama Lietuvos nepriklausomybė ir jos teritorijos neliečiamumas; 1926 metų nepuolimo sutartis, kur iš abiejų pusių pažadėtas teritorijos neliečiamumas visokiomis aplinkybėmis; 1933 m. Londono konvencija tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos, kur jau buvo apibrėžta, koki veiksmai bus laikomi agresija, būtent — karo paskelbimas, arba karinių jėgų įsiveržimas į teritoriją net ir nepaskelbus karo. Ir buvo pabrėžta, kad tokio įsiveržimo negalima teisinti nei politinėmis, nei karinėmis bei ekonominėmis priežastimis. O kad būtų aiškiau, buvo pabrėžta, kad to negalima teisinti nei kitos valstybės vidaus padėtimi (pvz., jos politinė, ūkinė ar socialinė struktūra, arba tariamais administraciniais trūkumais ir t.t.), nei teisinti valstybės elgesiu tarptautinėje plotmėje (pvz., kitos valstybės ir jos piliečių materialinių arba moralinių interesų pažeidimas ar tokio pažeidimo pavojus, nutraukimas diplomatinėmis ar ekonominių santykių ir t.t.).

Be to, šioje dalyje primenama, kad ir Sovietų Sąjunga ir Lietuva buvo pasirašiusios Paryžiaus (Briando-Kellogo) pakta ir abi buvo Tautų Sąjungos nariais.

Antroje dalyje išdėstomi Sovietų Sąjungos veiksmai, visiškai priešingi pirmoje dalyje išdėstytiems pasižadėjimams. Čia nurodoma ir šiuos faktus: Sovietų Sąjungos reikalavimas laisvų rankų Pabaltijo valstybėse 1939 metų derybose su Anglija ir Prancūzija; Molotovo-Ribentropo sutartis ir slaptieji jos priedai, kuriais Lietuva be jos žinios buvo pirma palikta Vokietijos valiai, o vėliau įtraukta į Sovietų Sąjungos grobio sąrašą (pabrėžiama, kad vien jau šitoki susitarimai buvo aiškūs visų Sovietų Sąjungos su Lietuva sudarytų sutarčių sulaužymas); prievartinė "savitarpinės pagalbos" sutartis, kurioje Sovietų Sąjunga irgi iškilmingai kartojė pažadus nepažeisti Lietuvos nepriklausomybės ir nesikišti į jos vidaus reikalus; pagaliau — Sovietų Armijos įsiveržimas į Lietuvą, apkaltinus ją, neva ji rengiasi (susitarus su Latvija ir Estija...) agresijai prieš Sovietų karines pajėgas... Ir čia nurodoma, kaip Maskva iki paskutinio momento vis tvirtino, kad ji nesirengia Lietuvos susivietinti, kad nesikesina į jos nepriklausomybę, kol galų gale, kai okupacija jau buvo įvykdyta, Molotovas atvirai prisipažino, kad Pabaltijį užimti Rusija jau nuo Jono Žiauriojo laikų stengėsi ir tai turi būti pasiekta...

Memorandume išvadoje pabrėžiama, kad Maskvos valdovai savo agresinius veiksmus visada stengiasi apvilkti legalumo šydu ir auką vadinti užpuoliku. Primenama, kad Sovietų Sąjunga jau Tautų Sąjungoje buvo pripažinta agresorium prieš Suomiją ir dėl to buvo pašalinta iš Tautų Sąjungos. Be to, nurodomas panašus pavyzdys iš Austrijos prie Vokietijos prijungimo. Šis prijungimas irgi buvo stengiamasi nušviesti kaip "savanoriškas" prisijungimas, tačiau Nuernbergo teisme buvo aiškiai pasisakyta, kad "jeigu net ta būtų ir tiesa", tai yra, jeigu net iš tiesų būtų gventojų noro atsiskirti nepriklausomybės ir susijungti su kita valstybe, vistiek šitokiais būdais įvykdytas prijungimas, kaip buvo Austrija prie Vokietijos prijungta, yra agresija. O Lietuva irgi buvo panašiai "savanoriškai" prijungta, tai yra, "tik pačiam užpuolejui ta neva "savanoriškumą" stengiantis parodyti.

Taigi, jei JTO Teisių Komitetas bandys apibrėžti, koki veiksmai turi būti laikomi agresoriškai, tai Lietuvos ministro memorandumu jis turės labai iškalbingą pavyzdį.

RIAUŠĖS MAROKE

Gruodžio mėnesio pradžioje 3000 marokiečių užpuolė Casablankos policijos būstinę. Susišaudymo metu žuvo 25 žmonės.

Neramumai kilo dėl nužudymo pramonės unijos vadovo Hached ir suėmimo kitų 9 Tuniso unijų vadovų.

Prancūzai griebsė atsargumo priemonių, bet vis dėlto manoma, kad neramumai tęsis ilgesnį laiką, nes nacionalistų partija kaltina prancūzus Hachedo nužudymu, tvirtindami, kad ši nusikaltimą papildė prancūzų "Raudonosios Rankos" organizacija. Prancūzai gi šiuos gandus neigia, sakydami, kad Hached buvo nužudytas komunistų arba nacionalistų.

Prie bažnyčios: — Klausyk, Jonai, ar negalėtum iškeisti trijų pensų, nes vėl nebus ką duoti bažnyčioje renkant aukas.

Elegancija, kokybė ir taupumas yra mūsų darbo požymiai. Daugelis australų ir visa eilė lietuvių didžiuojasi mūsų siūtais kostiumais. Apsilankykite ir Tamsta ir mūsų firmą, kur malonus patarnavimas, europiečių specialistų darbas ir prieinamos kainos Jūsų tikriausiai neapvils.

Esterino Martin

13 PEEL Street, ADELAIDE

Specialus mėnesinis IŠPARDAVIMAS

Evans & Clarke

100 Grenfell St. ADELAIDE Tel. W 9358-9

NAUJI BALDAI:

Vyriškos spintos (gerai įrengtos)	£ 12.10. 0
Ažuolinės 4 stalčių komodos	£ 6.19. 6
Viengubos lovos su spyruokle	£ 8.19. 6
Modernus 4 gabalų miegamojo komplektas	£ 59.19. 6

BALDAI NAUJAME STOVYJE

3 gab. "Genoa" saliono komplektas	£ 9.19. 6
Stiprios spintos	£ 6.19. 6
Ažuolinės spintelės	£ 6.17. 6
Virtuvės kėdės nuo	— 0. 5. 0
Virtuvės stalai nuo	£ 1. 2. 6

Išsimokėjimui — "Lay-by" — Grynais

PIRMAUJANČIUS ADELAIDĖS BALDŲ PIRKLIUS

Ragina aiskiau pasisakyti

DĖL RYTŲ EUROPOS KRAŠTŲ

Vakarų kraštuose kartkartėmis pasigirsta balsų, kuriais išspėjama per daug nepasitikėti antikomunistinėse propagandos sėkmingumu, jei už tos propagandos neveikia reali pajėga. Šiaip Sovietai, girdi, tik be reikalo erzunami, o Vakarams iš to nesą jokios naudos. Aišku, kad šitaip samprotaujantieji ir reikalą žiūri grynai iš egoistinio kai kurių Vakarų valstybių taško, o per maža atsižvelgia į tai, kad bet kokia naujosios Europos ir pasaulio taikos santvarka gali remtis tik gražiniu pagrindinio teisingumo pavergtuose Rytų Europos kraštuose. Tačiau yra ir tokių pasisakymų, kuriais stengiamasi ir reikalą pažūrėti rimčiau.

Zymus anglų laikraštis "The Economist" neseniai išdėjo straipsnį "Contentment Plus", kuris yra įdomus dėl jame pareiktų tų tik apibūdintų samprotavimų ir tuo, kad tiek tikriausiai atsispindi daugelio anglų dabartinė pažiūra į Sovietus ir į šalčio karo propagandinę taktiką.

"Diskretūs Vakarų diplomatų tyėjimas apie jų viltis ir siekimus. Rytų Europoje vis labiau krinta į akis", pradeda straipsnio autorius. "Jei Sovietai pareiškia, kad vokiečių rytų sienos esančios nustatytos visiems laikams, tai Vakarų užsienio reikalų ministeriai ir tai neduoda jokio efektyvaus atsakymo... Kai Mr. Aneurinas Bevanas ir jo draugai išdėsto, kad jiems jau nesinori kvičtytis su Rytuose viešpatuojančiais tironais, tai ne kam kitam, o tremtyje gyvenančiam ispanų liberalui Salvadoriui de Madariagai teko pareiga per "Manchester Guardian" skiltis statyti klausimą, ar Rytų europiečiai tam, kad anglai išlaikytų savo gyvenimui lygi, privalo išlaikyti savo mirties lygį? (Sk. "Ein offener Brief an Aneurin Bevan", "Die Neue Zeitung" 1952 balandžio 6 d. numeris)... Vakaruose net vis labiau linkstama į tai, kad esą užsienio politikos uždavinys — kiek galint mažesnio masto apsiginklavimu ir didelio masto organizacija Kremlį laikyti taikingą. Tikroji politikos esmė esanti išlaikyti status quo... Žinoma, yra gerų priežasčių ir oficialiam tyėjimui, ir visuotiniam nerūpestingumui. Žmonės nori taikos, o kai kurie net taikos bet kuria kaina. Tiesa, jie šiek tiek stengsis komunistų jėgą išlaikyti dabartinėje sienoje, bet jie jokiū būdu nenorės ką nors pradėti, kad Sovietai būtų sugrąžinti į 1939 m. sienas. Jie iš principo nėra linkę svaryti, kaip ir kur tatai reiktų daryti, jei iš viso tai būtų galima padaryti. Kadangi šitas politikų nusistatymas laikomas vyrąjančiu, tai ir diplomatai tyli. Jei jie (su visišku pagrindu) pareiktų, kad Europa tol negalės džiaugtis tikru saugumu, kol Sovietų pajėgos nėra atitrauktos už savo tikrų sienų, tai juos, diplomatus, apšauktų karo kurstytojais. Jei jie, priešingai (su tokiu pat pagrindu), pareiktų, kad Vakarų politika neturi jokio plano savo draugams Rytų Europoje išlaisvinti, tai jie būtų apkaltinami nesilaikę karo metu duotų pažadų ir Stalino atžvilgiu veda "apeasement" (nuraminimo) politiką. Tad šiuo momentu yra lengviau ir patogiau nieko npareikšti".

Toliau tas anglų laikraštis rašo: "Kremliaus toks neryžtingas tyėjimas tačiau atrodo lyg tamsių machinacijų slėpimas. Iš Londono ir Paryžiaus, iš sausumos ir plaukiojančių "Amerikos Balso" stočių, iš Muncheno LE sių-

tuvo ir iš mažiau svarbių stočių, kaip Madrido ir Biogrado, be to, iš vad. nelegalių siųstuvų, kas valandą leidžiama kritikos ir išpėjimų srovė Sovietų Sąjungos ir jos satelitų adresu". Sovietams čia, girdi, turėtų būti neįtikima, kad viso to aktyvumo tikslas nėra karas ar bent pilietinis karas Sovietų Sąjungos vakariniais pasieniais. Pagal Sovietų pažiūrą, būtų beprasmis dalykas skatinti rezistenciją, jei neturima tikslo tą rezistenciją vėliau paremti ginklu. Laikraštis čia pastebi:

"Tikriausiai, taip tvirtindami, jie — Sovietai — turi kiek tiesos. Propaganda, kuri nesiekia žmones paskatinti veikti ir galvoti pagal tam tikrą operacijų planą, yra tik tuščias kalbėjimas. Ir labai galimas dalykas, kad, imant šią prasmę, dalis Vakarų transliacijų ir rytus yra be didelės vertės. Bet didelis skaičius sovietinių trukdymo stočių ir kiti ženklai leidžia daryti išvadą, kad kita tų transliacijų dalis jiems, Sovietams, vis dėlto yra gana pavojinga. Tai liečia pvz. "Laisvosios Europos" siųstuvą jo centre Munchene, kuris nepriklauso jokiai oficialiai kontrolei ir kuris gali išdėstyti ir emigrantų reikalavimus, ir tariamus amerikiečių užsienio reikalų ministerijos teigimus... Taigi vargu ar galima abejoti, kad Rytų Europoje apskritai vyrauja įsitikinimas, jog numatomu laiku iš Vakarų prasidės — kaip Rytų Europos valdantieji teigia — agresinis karas, arba — kaip galvoja pavergtieji — išlaisvinimo akcija".

Laikraščio nuomone, Vakarai turi visišką teisę Sovietams neduoti ramybės ir priešintis kominformui jo paties ginklais. Tačiau "yra pavojinga, kai Rytų Europos klausimas šalia neoficialinės pasyvos rezistencijos rėmimo eina lygiagrečiai oficialinė praktiškos neveiklos politika. Milijonai žmonių būtų suklaidinti, be to, būtų paneigti deklaruoti Atlanto santvarkos siekiai (?E) ir Maskvoje sužadintas klaidingas susirūpinimas, jei — nors ir per nepasiziūrėjimą — būtų stiprinamas įsitikinimas, kad Vakarai ruošiasi žygiuoti į karą Lenkijai, Čekoslovakijai ir kitoms Rytų Europos valstybėms išvauduoti".

Anglų laikraštis toliau pažymi kai kuriuos skirtumus tarp anglų ir amerikiečių politikos Rytų Europos atžvilgiu. Esą duomenų, kad vis labiau linkstama peržengti paprastos "atremimo politikos" ribas. Grupė Oksfordo docentų neseniai išleidusi knygą, kurioje pasisakoma už aktyvesnį Sovietų atremimą ("Britain and the Cold War", The Oxford Radical Association, Westminster Press). Vakarams vis labiau sustiprėjus, toks padėties išsivystymas esąs suprantamas, bet tai neprivala įvykti paslapčia ir vogčiomis. "Juk nėra nieko negarbingo pasiryžti Europoje iš atremimo būsenos pereiti prie politinio, ūkinio ir socialinio priešpuolio..."

Vakarų tautos, savaime aišku, esą negalima faktiškai ar nors ir tik tariamai sutikti su tuo, kad Sovietų pajėgos Rytų Europą nuolat panaudoja kaip operacijų bazę. Bet taip pat Vakarams nesą įmanoma pasiūlyti komunistines vyriusybes tuoj pat pavaryti ir pakeisti emigrantais. "Tačiau būtų prasminga, kad Vakarų valstybės tinkamu laiku paskelbtų deklaraciją apie savo siekimus". Straipsnio autorius toliau pasideuoda vilčiai, kad, realistiškai išsiaiš-

Redaguoja Sambūrio "Šviesa" Australijos Regionalinė Valdyba

PASISAKYMAS DĖL P. V. ŠLIOGERIO "ATVIRO LAIŠKO"

Savo paskaitų cikle Sambūris "Šviesa" Sydnejaus skyrius "Mūsų Pastogės" 191 Nr. paskelbė tokio pobūdžio parengimą: "Lapkričio mėn. 22 d., šeštadienį... Kariuomenės šventės proga įvyksta Sambūrio parengimas, kurio metu V. Saudargas skaitys paskaitą "Kariuomenės įtaka Lietuvos ūkiniame ir politiniame gyvenime". Susidomėję šia paskaita kviečiami apsilankyti. Po paskaitos diskusijos ir kavutė." Ir tikrai: kaip buvo skelbta taip ir įvyko ir paskaita ir diskusijos.

Atsilankęs ir išklašęs šią paskaitą ir dalį diskusijų p. pulkininkas V. Šliogeris savo "Atvirame laiške" AL 24 Nr. "Šviesos" Sambūrio Sydnejaus skyriaus valdybai daro kai kurių priekaištų, dėl kurių Valdyba randa reikalo viešai pasisakyti.

Priežastis, dėl kurios p. V. Šliogeris šį laišką parašė, yra specifinė jo pažiūra į istorinių faktų, organizacijų bei asmenų vertinimą, kurią jis taip tame laiške formuluoja: "Visame kultūringame pasaulyje rengiant bet kokius valstybės ar kitokių organizacijų ar asmenų minėjimus yra priimta nušviesti jubiliatą objektyviai, iškeliant jo geriausias puses bei pažymint nuveiktus darbus, bet ne niekinti jį."

Galia, kad p. V. Šliogeris išklašęs visą paskaitą savo laiške negalėjo nurodyti ne tik mintis, bet nei vieno žodžio, kuriuo buvo kariuomenė "koneveikta", "niekinta", "įžeista" ir t. t. Kadangi valdyba neturi faktų, tad negali šiuo reikalu nieko ir atsakyti.

Kai dėl tvirtinimo, kad kultūringame pasaulyje yra tradicija vertinant istorinius faktus, organizacijas ar asmenis išskirti tik geriausias puses, visai nutylint arba nuslepiant neigiamas puses, tai čia p.V. Šliogeris gerokai paslydo. Jeigu imti lietuviškąsias tradicijas, tai sakysime minėdami Vytautą Didįjį mes iškeliamė Zalgirio mūšio reikšmę gerąja prasme, bet joks istorikas / negalės nepamągti ir Vorkos mūšio, kur žuvo apie 2/3 visų Lietuvos didikų ir Vytautas buvo priverstas daryti lenkams nuolaidas. Užgiriama Vytauto Didžio valstybės išplėtimą į rytus, bet nelaiškoma geru faktu dažną "nurašėjimą" žemaičių ordinui ir per mažą dėmesio kreipimą į vakarus. Arba imkime mūsų himno autorių V. Kudirką. Kas gali ginčyti jo nuopelnus Lietuvai, tačiau, kad jis jaunystėje buvo sulenkėjęs ir net gėdinosis lietuvių kalbos, tai kiekvienas prelegentas tai pasakydavo.

Kitos kultūringojo pasaulio tautos istorinius faktus vertina lygiai tuo pačiu principu. Prancūzas nors ir labai myli savo imperatorių Napoleoną, vienok jis negali nutylėti jo armijų sumušimo Rusijoj. Net tokia atsargi ir ga-

kinus savo siekimus, būsią galima pasiekti rytų vakarų aktyvumo šaltajame kare pusiausvyros, ir viešoji nuomonė labiau suprasianti ir paremsianti "praplėsto atremimo" politiką bei iš tos politikos kylančias išvadas.

LIETUVOS SDP DELEGATUROS UZSIENIJE PROTESTAS BRITŲ DARBO PARTIJOS VADOVYBEI

Lietuvos Socialdemokratų Partijos Delegatūros Užsienyje vardu prof. J. Kaminskas ir K. Bielinis, gavę iš savo partijos atstovo "Union" konferencijoje Milane, svečiu taip pat dalyvavusio Socialistinio Internacionalo Kongrese ten pat, pranešimą, kad, svarstant Internacionalo Biure Pabaltijo kraštų socialdemokratų partijų tremty priėmimo į Internacionala klausimą, Morgan Phillips Britų Darbo Partijos vardu pasisakė prieš jų priėmimą, vienu iš motyvų nurodydamas tai, kad, esą, Pabaltijo kraštų, būtent — Lietuvos, Latvijos ir Estijos, teritorijos esančios "teisėtai pripažintos kaip inkorporuotos į Sovietų Sąjungą", dėl to Britų Darbo Partijos vykdomajam komitetui Londone įteikė savo protesto pareiškimą.

Jame nurodo, kad dar 1945.9.24. Lietuvos Socialdemokratų Partijos Delegatūra Užsieny plačiu memorandumu yra painformavusi ir D. Britanijos Darbo Partijos vadovybę, kaip vyko Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų okupacija ir kaip sovietinis režimas per antrąją okupaciją, prasidėjusią nuo 1944 metų, dar pažiūrėjo. Delegatūra dar kartą konstatuoja ir pabrėžia, kad Pabaltijo okupacija buvo pliko smurto aktas, o jo įkorporavimas į Sov. Sąjungą —

na konservatyvi R. Katalikų bažnyčia minėdama Sv. Mariją-Magdeloną niekur neslepia, kad ji savo jaunystėje ir gana nuodėmingą gyvenimą vedė ir tik vėliau iš jo kėlėsi.

Nežiūrint, kad čia visais suminėtais atvejais istoriniai faktai yra vertinami ne vien iš teigiamos, bet ir iš neigiamos pusės niekas nesako, kad tai yra tų faktų ar asmenų šmeižimas, niekinimas ar koneveikimas, nes tai yra tiesa.

Taigi šitą principą praktikuoja kultūringas pasaulis istoriniams įvykiams ar asmenims vertinti už jį pasisako ir sambūrio "Šviesa" Sydney sk. valdyba.

Tiesa, yra dalis pasaulio, kur minėjimai praicina tik gerųjų pusių ženkle, visai nutylint apie neigiamąsias. Savo laiku Trečiasis Reichas valdžios perėmimo proga išskeldavo nepaprastus ūkinis, kultūrinis ir militarinius laimėjimus, bet apie Buchenwaldą, Dachau, Stuthhofeną niekas negalėjo prisitari. 100 mil. japonų ištisus amžius buvo, tikinami, kad jų imperatorius yra "dievo įpėdinis" tautai ir tik Mac-Arthurui pavyko įtikinti, kad dabartinis Mikado yra toks pat žmogus kaip ir visi japonai. Ir ypač Sov. Rusijoj yra mėgiami minėjimai iš gerosios pusės. Ten daug kalbama revoliucijos dienos proga apie kanalus, geležinkelius ir t. t. tačiau nei vieno žodžio negalima prisitari apie tuos milijonus aukų, kurie bekasdami tuos kanalus žuvo.

Taigi, p. Šliogeris, Tamsta pasisakymas tik už "gerųjų pusių minėjimą" siūlyte jau kai kienu išmėgintą, bet labai slidų kelią, kurio nei jaunimas, nei senimas, taigi, nei "Šviesa" negali priimti. Samb. "Šviesa" Sydney sk. Valdyba mano, kad istorinius faktus reikia taip paminėti, kokiais jie tikrai yra buvę, iškeliant tiek teigiamus, tiek neigiamus darbus bei puses.

Valdyba pilnai supranta kiekvieno žmogaus galimą klaidingumą, todėl kad parengimuose nagrinėjami klausimai nebūtų subjektyviai aptariami, tai nesitenkinama vien prelegento patiekta medžiaga, bet po kiekvienos paskaitos yra pravedamos diskusijos, kuriose pasitaikančias prelegento klaidas yra proga atitaisyti.

Iš čia matosi, kad tiek prelegento tiek diskusijose dalyvaujančių kalbos vienu ar kitu klausimu sambūrio parengimuose yra tų asmenų privačios pažiūros ir jų negalima sieti su valdybos nuomone. Tai kitaip ir būti negali, nes sambūris, laikydamasis demokratinio principo, nei prelegento, nei diskusijose dalyvaujančių kalbų iš anksto necenzūruoja ir kaip kalbėti nenurodinėja.

Baigiant dar pažymima, kad sk. Valdyba pasisako tik dėl tų p.Šliogerio "atviro laiško" vietų, kurios liečia pačią valdybą, palikdama dėl paskaitos turinč pasisakyti pačiam prelegentui arba parengime dalyvavusiems.

Sambūrio "Šviesa" Sydnejaus Skyriaus Valdyba

smurto ir klastos veiksmas, padiktuoti Kremliaus rusiškojo imperializmo. Lietuvių tautos milžiniška dauguma, o kartu su ja ir Lietuvos socialdemokratai niekuomet nepripažins Lietuvos pavergimo ir kovos už jos išlaisvinimą.

Toliau savo memorandume pažymi kad, kodavimai už savo krašto laisvę, lietuviai socialdemokratai, kaip ir jų draugai latviai ir estai, turi teisės laukti iš kitų kraštų socialistinių partijų ne tik moralinio pritarimo, bet ir veiklios tai kovai už savo kraštų išlaisvinimą paramos. Todėl toks Mr. Morgano Phillipso pasisakymas buvo itin skaudus ir nelauktas, juo labiau, kad "tas pasakymas neatitinka nei Pabaltijo kraštuose esamos padėties, — pažymima minėtame protesto pareiškiame, — nei dėl jos laisvųjų Vakarų visuomenės bei vyriausybės nusistatymo. Lietuvių, latvių ir estų tautos jau devinti metai kovoja neapsakomai žiauriuose sąlygose su Sovietų okupacija, siekdamos išlaisvinti. Toje kovoje Pabaltijo darbininkija nesiduoda kitų pralenkiamai. "Teisėtai" inkorporavimas negalėjo tokios padėties sudaryti. Iš kitos pusės, visa eilė valstybių su JAV priešaky, tarp jų ir D. Britanijos vyriausybė, nepripažino ir nepripažįsta Pabaltijo kraštų inkorporavimo į Sov. Sąjungą. Su kiekvienais metais Pabaltijo tautų pastangos atgauti laisvę randa vis platesnę užuojautą demokratinėje Vakarų visuomenėje, ir mes nenorėtume tikėti, kad D. Britanijos Darbo Partija būtų kitokio nusistatymo. Mes dėl to sveikintume, jei D. Britanijos Darbo Partijos vadovybė palaikytų Mr. Morgano Phillipso pasisakymą liūdnai nesuapratimu ir rastų reikalo viešai tai pareikšti", baigiamas protesto pareiškiame.

KOMUNIKATAS

Reutlingenas, 1952.XI.29. E. Pagal Paryžiaus 1952.VII.21-24 dd. Lietuvos Diplomatines Tarnybos užsienyje ir VLIKO delegacijos susitarimą tarp VLIKO ir Diplomatines Tarnybos praktiškas bendradarbiavimas vykdomas Lietuvos Diplomatijos Seftui ir VLIKO Pirmininkui tariantis. Šiuo susitarimu remiantis, š.m. lapkričio mėn. 25-28 dd. Reutlingene įvyko pasitarimas, kuriame dalyvavo Lietuvos Diplomatijos Seftas min. S. Lozoraitis ir VLIKO Pirmininkas M. Krupavičius. Be to, VLIKO Pirmininko pakviesti, pasitarimuose dalyvavo Vykdomosios Tarybos Pirmininkas K. Žalkauskas ir valdytojai Dr.P.Karvelis ir T.Sidiškis bei VLIKO narys J.Norkaitis, kuris kelis kartus buvo pasitarimų su LDS VLIKO delegacijos pirmininku.

Pasitarimai vyko savitarpio susipratimo dvasia ir visų noru rasti tinkamus sprendimus tiek praktiškojo bendradarbiavimo būdams, tiek aktualiesiems klausimams. VLIKO ir Vykdm. Tarybos nariai visais svarstomais klausimais laikėsi vieningai vienos pažiūros.

Nusistatytoji darbų tvarka buvo išsvaistyta iki galo, ir prieita vieningo klausimų išsprendimo. Kai kuriems dalykams išspręsti min.S.Lozoraitis atsklaus Lietuvos Pasiuntinių nuomones.

VLIKO Pirmininko ir Lietuvos Diplomatijos Sefto pasitarimai vyks ir toliau.

REIKALAUJA GRIEŽTESNIŲ PRIEMONIŲ KENIJOJE

Atstovai Kenijos Legislatūroje reikalauja, kad būtų imamas griežtesnių priemonių prieš Mau-Mau terorą. Pasitebta, kad neramumai plečiasi po vis platesnius plotus ir belgų Konge 50 negrų taip pat buvo suimta už "antieuropietiška veiklą". Pastaruoju metu už padarytus teroristinius Mau-Mau žygius represijos taikomos kolektyviniams visiems tos apylinkės gyventojams. Tačiau kai kuriuose sluoksniuose manoma, kad reiktų visai paprastai kokią 100 juodukų minios akivaizdoje pakarti, kad kiti išsigąstų ir nebesišaustu.

— Moterų Sekcija prie ALB Adelaidės skyrė V-bos ruošia Kalėdų 3-čią dieną 2 val. po piet Katedros salėje (Wakefield St.).

VAIKUČIAMS EGLUTE

Prašome visus vaikučius su tėveliais atsilankyti.

PARDUODAMAS SKLYPAS

56x135 pėd., Melrose Park (blokas 246), Edwardstown (Adelaide). Prie sklypo yra vandentiekis, kanalizacija, elekra. 3 minutės nuo autobuso South Road. Sužinoti AL Redakcijoje.

"AUSTRALIA HALL" KAVINĖ

Atdara nuo 9 iki 2 val. ryto Puikus maistas. Jauki nuotaika. Plokštelių muzika. Gera kava ir arbata.

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger St., Adelaide, Tel. C 1785

Mes turime virš 100 vartotų motociklų pasirinkimui. Taip pat atstovaujame visas motociklų firmas naujais modeliams. Mes jums sutvarkome visus formalumus ir parduodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Mūsų "after sales service" (motociklo mechaninė priežiūra po pardavimo) yra geriausia Adelaidėje!

PAS LOFFLERI PIRKTI APSIMOKA!

SYKES FURNITURE STORE

Taupyk svarus pirkdamas pas mus

334 Port Road, Hindmarsh

NAUJIESIEMS AUSTRALAMS VISOKIARIOPAI PADEDAMA!

Baldai, kilimai linoleumas ir kita

Neperijodinis

SVENCIU PRIEDAS

Neiteiktas laiskas

Fulton Oursler

Prieš keliolika metų viename Anglijos mieste buvo gyventojas vardu Fred Armstrong. Tarnavo jis vietinėje pašto įstaigoje ir dirbo neįteiktųjų laišku skyriuje. Aplinkiniai mėgdavo jį pravardžiuoti "beviltišku laišku paštininku", nes jis tvarkydavo visus tokius laiškus, kurie būdavo be adresų, neiškiaikiškais, ar su klaidingais adresais. Gyveno senoje trobelėje su nediduke žmona, maža dukrele ir labai silpnos sveikatos berniuku. Vakarais būdavo jis užsideda pypkę ir pasakodavo vaikams įvairius savo patyrimus apie neįteiktus laiškus. Save jis laikė tikru tos srities specialistu ir jokio liūdesio debesėlio niekad nesimatė jo gyvenime.

Jokio debesėlio tol, kol vieną saulėtą rytą jo mažasis sūnus staiga susirgo ir mirė.

Atrodė, kad iš to nusiminimo Armstrongo siela pradėjo merdėti. Motina ir mažoji dukrelė Marian stengėsi valdyti savo liūdesį kiek galėdamos, bet tėvas ne. Jo gyvenimas dabar buvo tarytum be adreso neįteiktas laiškas. Neprakalbėdavo neprakalbinas; pietaudavo atskirai nuo kitų, pavalgydavo tylus vakariene ir vėl atsiguldavo anksti. Žmona žinojo, kad jos vyras išties naktis išgulėdavo lovoj nesumerkęs akių, stebėdamas lubose kokį nors vieną tašką. Nuo gegužės mėnesio laikas greit prabėgo iki gruodžio ir jo nusiminimas vis didėjo.

Žmona jam sakydavo, kad toks nusiminimas nieko nepadės mirusiam sūnui ir tolimesniam jų šeimos gyvenimui, bet atrodė jis nebylus viskam.

Artejo Kalėdų šventės. Vieną niūrų popietį atsisėdo Armstrongas į savo aukštą kėdę ir ties kabančia elektros lempa pradėjo knistis neįteiktųjų laišku krūvoje. Virš visos laišku krūvos gulėjo aiškiai neįteiktas vokas. Ant

jo didelėmis kreivomis raidėmis buvo užrašyta pieštuku: "PONUI KALĖDŲ SENELIUI, ŠIAURĖS AŠIGALIS." Armstrongas norėjo jį praversti su kitais, bet kažkoks keistas jausmas jį sulaukė. Atsargiai atplėšė tą nepristatomą laišką ir skaito:

"Malonus Klėdų Senelį
Šiomet mūsų namuose yra didelis nusiminimas ir aš nenoriu, kad man atneštumei dovanų. Mano mažasis broliukas mirė praėjusį pavasarį ir nuvyko į Dangų. Jeigu ateisi pas mus, aš labai norėčiau, kad pamintum ir nuvežtum žaislus mano broliukui į dangų. Aš jus padėsiu virtuvėj prie krosnies. Jo medinį arkluką, traukinėį ir visus kitus žaislus. Aš žinau, kad jis numirė Dangų iš nuobodumo be savo žaislų, ypač be arkluko. Jis labai mėgdavo ant jo jodinėti. Labai prašau — nuvežkite jam viską. Nepykite ant manęs už tai ir nepalikite jokių dovanų, bet jei galite, dovanokite mano tėveliui ką nors, kas padarytų jį vėl tokiu, kokiu jis buvo, kad jis vėl rūkytų pypkę ir pasakotų man pasakas. Labai būčiau dėkinga jums. Aš girdėjau kaip jis vieną kartą sakė mamytei, kad tik Amžinybė galės jį pagydyti. Gal galėtumėt dovanoti jam šiek tiek tos Amžinybės, o už tai aš būsiu jums labai gera mažoji mergaitė..."

Marian.
Tą vakarą Armstrongas pagreitintu žingsniu ėjo namo apšviestomis miestelio gatvėmis. Žiemos tamsoje prie kiemo vartelių užbrėžė degtuką ir užsidedė pypkę. Kai atidarė virtuvės duris, patraukė giliai pypkę ir išpuštųjų dūmų graūžis baltai apskritimai, kaip šventųjų aureolės, sukosi apie nustebusios žmonos ir dukrelės Marianos galvas. Jis vėl šypsojosi joms tokiu pat šypsniu, kaip ir anksčiau darydavo...
Vertė Vac. Tamošaitis

Antanas Vienazindys

Šiomet sueina 60 metų nuo liaudies dainiaus, kun. Antano Vienazindžio mirties.

Vienazindys gimė 1841.9.14 Anapolyje, Dusetų vls. Zarasų apskrityje. Baigęs Panevėžio gimnazijos penktias klases įstojo Varnių kunigų seminarijon ir 1864 m. įšventintas kunigu. Buvo vikaru Panevėžyje, Šiauliuose, Krinčine, Vainute ir Breslaujoje. Nuo 1876 Vienazindys buvo Laižuvoje klebonu, kur 1892.8.17 vidurių vėžiu ir mirė.

Vienazindys turėjo graūų balsą, jautrią sielą, kurios virpesius mėgdavo, armonika pritariamas, išdainuoti. Jo pozicijos motyvai asmeniniai — meilės ilgesys, kančia, gamta ir religija. Vienazindys puikiai mokėjo įsijausti į kitų žmonių pergyvenimus ir juos išreikšti liaudžiai artima forma. Prisiminim tik jo "Ar negaili, seserėle, rūtelių, rūtelių", "Zirgeliai pakinkyti", "Kaipgi graūžas graūžas rūtelių darželis" ir kt. Ir šiandien populiarios jo meilės dainos: "Sudiev, kvietkeli", "Kur prapuolė tas takelis" ir kt.

Žmonės teisingai jį suprato ir jo dainomis nesipiktino. Jokia moteris jo kunigiško orumo nebuvo pažeidusi. Šios dainos buvo ankstyvos jaunystės atminimai, ir melancholiškas laimės bei grožio ilgesys.

Gal autoriui P. Andriūšui ir leidėjui "Australijos Lietuviu" ir nežinant šiais metais išleista knyga "Sudiev, kvietkeli" kad ir netiesioginiai buvo pagerbtos ir mūsų liaudies dainiaus kun. Antano Vienazindžio 60 metų mirties sukaktuvės.

KEPANT PYRAGA

Užkaišk pečių; paimk formas ir indus. Nuimk kaladėles, automobilius ir kitus žaislus nuo stalo. Ištepšk formą, sutraiškyk riešutus.

Atmatuok du puodukus miltų; ištrauk Jonuko rankas iš miltų; nuplauk jo ankas ir nuvalyk miltus nuo jo.

Supilk miltus ir kepimo miltelius į puodą. Nepamiršk įpilti druskos. Atnešk šluotą, sušluok bei surink gilius lėkštės šukes, kurią Jonukas nušveitė ant grindų. Surask kitą lėkštę. Atsilepk į durų skambutį.

Sugrįšk virtuvėn. Ištrauk Jonuko rankas iš puodo. Nuvalyk ir nuplauk Jonuką. Atsakyk į telefoną. Grįšk. Nu-

imk centimetrą druskos nuo išteptos formos. Dabok Jonuką. Pertepšk formą. Dar sykį atsakyk į durų skambutį.

Grįžus virtuvėn rask Jonuką. Ištrauk jo rankas iš puodo. Paimk formą ir rask sluogsinį riešutų joje. Gaudyk Jonuką, kuris bėga numesdamas puodą nuo stalo.

Išplauk virtuvės grindis, stalą, sienas, indus. Pašauk kepėją. Atsigulk.

(Today's Woman)

—Vyras žmonai: Pagaliau gavau algos pakėlimą. Nuo dabar galėsime pavelyti sau tokį gyvenimą, kokį iki šiol gyvenome.

BALSAI IS TĖVYNĖS

Žygiavo drąsiai į kelionę,
Į kitą kraštą, į namus.
Gal ten geriau priglaus juos žmonės,
Ir ten likimas bus ramus.
Priėjo kaimą, kur vadinasi
Vareikio kaimo vienkemiai,
Ir jie tikėjo, kad juos priešai
Užpulti jų čia neateis.
Iš rytų saulė patekėjus
Švelnučiais savo spinduliais
Lyg sakė šiam pasauliui,
Kaip viskas einasi gerai.
Nespėjo linksmintis ir džiaugtis,
Nes priešai buvo jau arti.
Kad jie nespėtų išibrauti,
Ginklus pasiėmė visi.
Paleido rusai į juos šūvį,
Či jie atsakė su trenksmu.
Visi kovojo tartum vienas,
Drąsa senovės milžinų.
Štai krito Petras Baravykas,
Lakūnas Saugis ir kiti.
Jie mirdami drąsiai kartojė:
Lietuva, mirštam už Tave.
Sužeistas Saugis nedejavo,
Priglaudė ginklą prie galvos:
Paimkit mano visus ginklus
Ir eikite pasveikinti mamos.
Visus išskleidė po arimus
Plėšikų, žulikių šimtai.
Erškėtis prie kelio krito,
Septintas klupo mirtinai.

* * *

Vai pasimelsk, miela mama,
Už mano laimę ir mane.
Sunki sūnaus dalia benamio,
Ir vargstu, vargstu aš miške.
Tuos poterėlius, kuriuos išmokei,
Niekad nesukalbu ramiai,
Nes raudonų plėšikų gauja
Mus gauda tyliai, atkakliai.

* * *

Tyliai gėsta paraudus saulutė;
Aš pro gimtąjį sodžių einu,
Gal būt viską pamiršęs pasauliu,
Bet Tavęs pamiršt negaliu.
Liūdna grįžus į gimtąjį sodžių,
Matos krūvos tiktai pelenų,
Liūdnas vaizdas širdies nepaguodžia,
Daugel ašarų krinta gailių.
Nusiminęs ir klevas senelis,
Daug jis matė sunkių valandų,
Matė vežant į Sibirą žmones,
Matė sodžius, pilnus gaisrų.
Tik Nevėžis snara ir teka,
Glosto galvas pilkų akmenų,
Daugel matė kovų jis už laisvę
Ir nekartą pasruvo krauju.

* * *

Sudie, jis pasako mergaitėi,
Išėina pro kiemo vartus;
Žiauriosios mirties gi šešėlis
Lydėjo jo žingsnius tylius.
Staiga pasigirdo jau šūvis,
Jis krito ant žemės šaltos.
Sudie, tu graži lietuvaitė,
Aš žūstu už laisvę tautos.

AR GALITE ŠVĖSTI KALĖDAS

Ar esat linkę užmiršti gerą, kurį
kiems asmenims atlikote ir atsiminti,
kiek kiti žmonės yra jums padėję:
ignoruoti, ką gyvenimas yra jums
skolingas ir pagalvoti apie savo duoklę
pasauliui:

paliki jūsų teises užpakaly ir pareigas
pakeliui, ir siekti galimybių
atlikti daugiau už pareigą ateityje;
suprasti, jog jūsų bendradarbiai
yra tokie patys kaip jūs pats ir jų
širdys yra irgi ištroškusias džiaugsmo,
išmokti, kad vienintėlis jūsų egzistencijos
pateisinimas nėra jūsų siekimas gauti ir imti
iš gyvenimo, bet ką esate pasirengę duoti
gyvenimui; uždengti jūsų skundų knygą
prieš visatos vadovybę ir pajieškoti vietos,
kur galėtumėt pasėti nors kelias laimės
sėklas — ar turite noro atlikti tuos
darbus nors vienai dienai?
Tuomet jūs tikrai galite švesti
K A L Ė D A S !
Henry von Dyke

Viena mergina kitai: — Praleidome
tikrai nesmagiai laiką... Aš vilkėjau
Angoros megtinį, jis gi buvo su mėlyną
milo eilute.

— Coctailio partija prasideda žmo-
nėmis, nešančiais gėrimus, baigiasi gė-
rimais, nešančiais žmones.

— Doktoras, nuodugnai patikrinęs
jauną, gražią pacientę:

"Turiu gerą žinią jums, ponija."

"Atsiprašau, esu panelė!"

"O", sumišo doktoras, "ką gi, pane-
lė, turiu blogą naujieną tamtai."

N. Bangelė

ŽVAKUTĖ

Kartą, Kūčių vakarą, vienas piemenėlis grįžo iš ūkininko pas tėvus. Kelias buvo tolimas ir dar per girią.

Nors vasarą tuo keliu ne kartą buvo ėjęs lankyti savo tėvų, bet žiemą viskas atrodė kitaip: visa žemė storai sniegu apklotą, nei samany, nei uogienų nematyt; eglės ir pušys, storai apsnigtos, atrodė daug platesnės ir storesnės. Mėnulio šviesoje miškas atrodė visai svetimais, nematytais. Apnigti medžių liemenys kartais labai baugiai atrodė, kad vaikas net krūpčiojo ir stovinai apsidairydamas. Ir miške buvo taip tylu, kad jis girdėjo, kaip tvakėjo jo širdis.

Nors buvo vienas takas nuo vieno pagirio ligi kito, kuriuo jis turėjo eiti, bet vaikui ta kelionė taip pasirodė ilgą, kad jis pradėjo abejoti, ar tik nebus paklydęs ir nebus nuėjęs visai kitur, išilgai girios. Vėl apsisusto ir vėl ėmė galvoti, ar nebūtų geriau grįžti atgal. Bet netoliese išgirdo kažin kieno žingsnius per sniegą atšlepsint. Vaikui ir kvapą užėmė.

Štai iš po plačių, sunkiai sniegu nuklotų eglės šakų pamatė priešais išeinančią moteriškę. Ji buvo sena, sulinkus, ėjo lazda pasiramsciuodama, o antroj rankoj nešęs eglės šakelę su žvakute.

Piemenėlis pirmas ją pasveikino ir pasitraukė iš tako. Senelė sustojo, pasižiūrėjo į vaiką ir paklausė:

— Kur tu tokį vėlų vakarą vaikščioji vienas po girią?

— Einu namo, močiute. Tik nežinau, gal jau būsiu paklydęs, kad taip ilgai iš girios neišėinu, — guodės vaikas.

— Tokiais vakarais nereik vaikščioti, jei nenori paklyst ar dar ko blogesnio susilaukti. Kūčių vakarą po saulutės geriau namų slenkščio neperengti. Mažas esi, ne be reikalo susivėlinai — tai tiek to, bet piktiems žmonėms visko gali atsitikti. Tu, matau, esi geras ir mandagus vaikas, tai aš tau padėsiu. Pirmiausia pasakysiu, kad tu jau toli nuo savo tako nuklydęs. Bet nesirūpink per daug. Štai duosiu tau eglės šakelę su žvakute. Ta žvakutė tave išves į tikrą taką ir į tavo kaimo palaukę. Dabar eik tu pačiu taku gerą galą atgal. Ten rasi tris takus. Pasuk tuo takeliu, kur kairėje. Kai į tą takelį įstosi, ant šakelės užsideds žvakutė ir ves tave teisingu taku. Daug takų praeisi, bet eik tik tuo, kuriuo pasukus neges žvakutė. Jei žvakutė užges, tai — ženklas, kad negeru taku pasukai.

Padavė senelė eglės šakutę su žvakute ir dar pasakė:
— Eik ir neatsisuk atgal. Jei atsisuksi, žvakelė užges, ir nerasi tikro kelio. Tos šakelės su žvakute nepamesk ir niekam pakeliui neaiduok. Nepaleisk iš rankos, kol nepareisi į savo namus.

Tai pasakius, senelė nuėjo sau takeliu tolyn ir dingo po eglų šakomis. Vaikas stipriai suspaudė savo rankutėje šakelę ir grįžo atgal nurodytu taku. Paėjęs gerą galą, rado tuos tris takus. Pasuko į kairę, ir bematant užsidedė žvakutė. Kai tik žvakutė užsidedė, ir piemenėlis smagus pradėjo eiti tolyn, išgirdo, kad pasakui jį kažin kas ateina. Jau buvo beatsisukęs pažiūrėti, bet atsiminė senelės žodžius ir susilaukė. Paskui einantysis visai priartėjo ir ėmė piemenėlį kalbinti, viliot žvakutę mainyti į visokių žaisliukus ir saldumynus sakydamas:

— Se, tik tu pažiūrėk, kokie graūžs arklukai, ratukai, kiškiukai, lokiukai! Štai traukinėlis su visais vagonais! O automobilis su soferiu!..

Vartė, kilnojo, barškino visus tuos žaisliukus ir vis viliojo, prašė atsisukti pažiūrėti į tas visas groūžybes.

Piemenėlis neklusė. Dar labiau spaudė savo rankoje šakelę ir ėjo, skubino. Paskui einantysis taip pat neatsiliko, ko tik ant kulnų nemynė.

— Na, tai į saldumynus mainykiva. Pasižiūrėk, kokie skanūs, graūžs. O apelsinai — kaip kamuoliai, ir sultingi sultingi! O šokoladas — su slyvom, su riešutais, su razinkom!

Piemenėlis nuo tų vilionių svaigė svaigo, net kojėlės linko. O toliau jis galvojo: "Jei jis paskui mane seks ligi mano palaukės, tai aš galėsiu išmainyti žvakelę į palaukę, išėjęs, jau be žvakelės rasiu namus."

Kai tik piemenėlis taip pamanė, pasakui einantysis vaikas ir sako:

— Paikutis tu, ir gana! Ką tu veiksi su ta žvakute? Imk viską, ką turiu: ir žaisliukus, ir saldumynus. Juk štai jau palaukė, jau ir be žvakės rasi namus.

Piemenėlis pasižiūrėjo — tikrai už keliolikos žingsnių palaukė ir, rodė, pažįstama vieta. Paskui einantysis pamašė ranka savo krepšį — subarškėjo suskambėjo žaisliukai, sučekėjo saldumynų popieriai. Pakvipo šokoladu ir apelsiniais. Neišlaikė piemenėlis ir sukio:

— Tai jau mainykiva!
Ir sukos į paskui einantįjį. Bet tą akimirką žvakelė blest, užgeso, ir jokio vaiko atsikusęs nerado, tik kažin kas lyg susijukė toliau už eglų. Piemenėlis nusigando ir apsidairęs nematė nei tako, nei palaukės. Visur buvo balta lyga — nė pėdos. Danguje blykčiojo žvaigždės, o mėnulis buvo pasilėpęs už medžių viršūnių.

— Ką dabar darysiu, kur eisiu? — susigraudino vaikas ir ėmė verkti.

Tuo tarpu iš kažin kur atsirado du kiškiukai. Vienas iš judyvių pasiliko atokiau, o kitas atklusnojo arčiau prie piemenėlio ir tarė:

— Neverk, vaikuti. Pamačiau tave bėdoje ir atbėgau. Noriu atsidėkoti tau, už ką vasarą, gandydamas bandą pagiryje, apgynei mano šeimą nuo pikto suns. Kad ne tu, visus mano vaikelius būtų šuo sudraskęs. Dabar aš noriu tau padėti. Sėsk štai po eglę ir pailsėk, o aš bėgsiu pas senelę žynę prašyti, kad ji tavo žiburėlį vėl padegytų. Aš jai pasakysiu, koks tu geras vaikas, ir ji tavęs pasigailės.

Kiškis nudimė į mišką. Vaikas atsisėdo ant kelmo, o kad nuvargęs buvo, tai ėmė ir užsnūdo.

Kaip ilgai jis snaudė, nė pats nežinojo, tik pažadino jį sugrįžęs kiškėlis sakydamas:

— Žvakelė dega! Kelkis ir eik namo. O štai žynė dar tau šio to ir šventėms įdavė.

Tai sakydama, kiškienė kažin ką įdėjo vaikui į ryšelį, kuriame jis nešėsi šeiminingės duotas Kūčioms žirnius.

Vaikas pramerkė akis ir pamatė, kad žvakelė vėl dega, kaip degus. Atsisusto, pasiėmė ryšelį ir, padėkojęs kiškiukams, nusiskubino žvakelės nušviestu takeliu.

Neilgai trukus, išėjo iš girios. Čia jau buvo viskas pažįstama, savo tėviškės kaimo pagirys. Iš čia jau buvo matyt bespinkšas mažutis savų namų žiburėlis, kurio piemenėlis nė už jokiais gėrybės niekam nebūtų atidavęs...

Parėjęs namo, rado savo tėvilius be laukiančius, susirūpinusius. Nustebo juodu, kai vaikas ėjo į pirkelę su degančia žvakute ant eglės šakutės. Vaikas pasisveikino su tėvais, padavė motinai ryšelį ir nusipasakojo, kas jam buvo atsitikę.

Kai pabaigė pasakoti, motina atrišo ryšelį. Ir visi nustebo: jis buvo pilnas labai graūžių ir skanių pyragaičių. Motina ėmė dėti jų ant stalo, bet pyragaičių ryšelyje nemažėjo. Jie valgė, kiek norėjo, ir jų vis buvo...

O tą eglės šakutę su žvakute pritašė kampe prie sienos. Ji degė per visas Kalėdas.

Paskutinę Kalėdų dieną vakare pasibaigė piemenėlio ryšelyje pyragaičiai su degė lampa žvakutė, nutrūko ir pasaka.

MOKYTOJA — PABAISA

Mano 8-rių metų dukros mokytoja buvo mokyklos pabaisa per 20-tį metų. Ypač ją suerzindavo būti pašauktai iš klases ir grįžus rasti mokinius garsiai šukaujant bei juokiantis. Bet vieną dieną, jina, sugrįžus klasei, rado vaikus neįprastai ramius, besėdinčius savo vietose, tvarkingai pasidėjusius rankas ant suolų.

Senoji mokytoja išsižiojo iš nustebimo... Kaip tai galėjo įvykti? — paklausė.

Palengva ir nedrąsiai viena mergaitė pakėlė ranką. "Mat," tyliai bet su viltimi, tarė aštuonerių metų blondinė, "kartą jūs pasakėte mums, kad jei kada nors, palikusi klase ir sugrįžusi rastumėt mus tylius — kristumėt negyva iš nustebimo!"

E. VERHAEREN

(1855 — 1916)

Tai vienas iš didžiausių XX šimtmečio vardu, užkopusių literatūros Parnasan. Užsieny E. Verhaeren yra pasiekęs didelį garą. Nerasime nė vienos didesnės prancūzų poezijos antologijos, kurioje nebūtų šio vardo. Daugelis kitų tautų turi išsivertę jo poezijos pavyzdžius. Tačiau mums iki šiol jis dar tėra mažai buvęs pažįstamas.

Flamiškos kilmės E. Verhaeren gimė dabartinėje Belgijoje, Saint — Amand, netoli Antverpeno, krašte amžinų ūkanų, lietaus ir vėjo, kur sukasi vaiduokliški malūnai ir stovi vieniši vienuolynai — aplinkoj, kurią vaizdavo savo paveiksluose Rubensas ir Rembrandtas. Ši gimtoji aplinka ir vėliau jo pažintieji beaugantieji XX amž. gigantiniai miestai ir turėjo didžiausios reikšmės jo vėlesnei kūrybai. Mokėsi Louvaine, Gente ir Bruselyje. Vėliau paveldėjo fabriku, tačiau nei paveldėtas turas, nei jo įsigyta teisininko profesija jo niekad nepirrišo. E. Verhaeren liko visą laiką klajūnu. Bastėsi po visą Europą, didžiausią savo gyvenimo dalį praleisdamas Paryžiuje, bet dažnai lankydams Londoną, Hamburge, Prahoje, Vienoj ir kituose Europos didesniuose miestuose.

Parašęs E. Verhaeren yra apie 20 tomų, kurių didžiausia dalis yra lyrika. Pirmasis jo rinkinys "Les Flamandes" visuomenėje nesukėlė didelio efekto, o buvo ignoruojama. Ir todėl, jog E. Verhaeren išėjo iš prancūzų literatūros tradicijų ir visai nauju pavyzdžiu, Rubenso įtakoje, piešė nuogus ir šurkščius savo krašto vaizdus, ko dar iki šiol niekas poezijoje nebuvo drįsęs daryti.

Tačiau šie jo pirmieji vaizdai tėra dažnai tik gyvenimo fotografija. Dar E. Verhaeren nepajėgė prieiti prie jų dvasios ir į juos įsipausti, o tepajėgė duoti tik jų grubius išvairinius kontūrus, todėl jie dar nėra gyvi.

Tas pats pasikartojo ir su jo sekantuoju rinkiniu "Les Moines" — "Vienuliais". E. Verhaeren jautė iš mažens vienovynams pagarbą. Ne todėl, jog pats būtų buvęs labai karštas katalikas, bet todėl, jog jį žavėjo uždarų vienovynų sienų glūdis misticizmas.

Norėdamas geriau su vienovynais susipažinti, jis vienam iš jų užsidarė pats, stebėdamas kiekvieną vienovinių gyvenimo detale. Tačiau, neišlaikęs tokio vienišo gyvenimo, po kelių savaičių pabėga, po ko vėliau ir pasirodė jo rinkinys "Les Moines".

Jo piešiami vienoviniai yra simbolis praėjusio pasaulio aukšto dvasinio gyvenimo, kuris šiuo laikais, pagal E. Verhaeren, bėra tik už uždarytų mūrų sienų. Vienoviniai jam yra tik tos kilnios praėjusio dvasinės galdynės palikuonys, simboliai pasikeitusio gyvenimo, kurie pasmerkti savo sunykimui.

Bet nuo čia prasideda E. Verhaeren

dvasinis lūžis, beveik privedęs jį prie visiškos katastrofos, kuris išsivystė pasėkėje jo susirgimo. E. Verhaeren užsidarė nuo viso pasaulio ir gyvena baisingai nevilny. Šį jo laikotarpį atstovauja jo kūriniai: "Les Soirs", "Les Debauches" ir "Les Flambeaux Noirs" — "Vakarai", "Išas" ir "Juodieji žibintai". Tai poezija pilna gamtos riksmo ir dejavimo, kurioje viešpatuoja tamsių jėgų chaosas. Viskas apgauta mirties šydu, nėra jokios gaivalingos gyvybės. Viskas vien tik merdi tamsių pasaulio jėgų agonijoje, be jokios vilties iš jos išsivaduoti. Saulės užklotos debesim. Kartais sublyksi mėnulio šviesa, tačiau ji taip pat yra švininė ir neįgyva. Žemė girdis tik vienišų šunų staigumą. Krenta šalna ir užkloja visą pasaulį:

...Le gel étreint tout l'horizon d'argent et d'or,

Le gel étreint les vents, la grève et le silence

Et les plaines et les plaines; et le gel mord

...Les lointaines bleus...

E. Verhaeren kenčia už visą pasaulį ir skausmas yra visuotinis — apimas visą visatą. Jis ilgisi kančios, neįsivedamas joga kančia jį veda beprotybėn, ir ilgisi mirties.

Bet mirtis neatėjo, lyg žinodama, kad poetas yra skirtas dar kitai didesnei misijai. E. Verhaeren iš kančios išsivadavo, grįždamas iš užsidarymo savy atgal į gyvenimą. Jis išgijo. Nuo čia prasideda trečiasis naujas jo kūrybos periodas.

E. Verhaeren įšilioje dabar dideliu įėjimu į gyvenimo sūkurį, jį minias. Jis pradėjo keliauti ir stebėti. Europa kaip tik buvo pačiame savo pramonės suklestėjime, ko pasėkoj dygo milžiniški miestai. Ankščiau buvę pilni gyvybės kaimai tuštėjo, žmonės traukė į viliojančius miestus, ko pasėkoj nauji plotai žaliavusių laukų atsivėrė po grindinių, po milžiniškais namais, rūkstančiais fabrikais, miestų dulkėm ir triukšmu. Ši gigantiška naujų miestų vizija jį atgaivino.

Todėl jo tolimesnė kūryba ir sudaro šios naujosios epochos vaizdavimas. Tai yra paveikslai ištuštėjusių vaiduoklišių kaimų, iš kurių žmonės pabėgo miestan, fabrikai, kuriuose dieną ir naktį skamba kėjai, liepsnoja ugnys, uostai su besikilnojančiais kranais ir bėgančiais į tolį aprūkusiais laivais, traukiniai, nenutylantis triukšmas, krentantis į žemę lietus ir sniegas.

Šio periodo eilėraščiai taip pat nėra perpildyti džiaugsmu. Jie yra tik gyvas vaizdas merdinių kaimų ir tamsių miestų dvasios su visu savo šurkš-tumu ir tikrove — su savo valkatom, puvešiais, tamsa ir pilnutiniu gyvenimo pasireiškimu, bet pilni žmogaus

kūrybinio impulso, gyvasties ir vilties. E. Verhaeren tikėjo, kad šie miestai bus ateinančių kartų gyvenimo pagrindu, dėl ko jis ir nesuklydo.

Bet jam tepatinka tik tamsūs šiaurės miestai. Italijos miestai jo nepatraukia. Jam jie atrodo tik besieliai paveikslai, be gyvybės, pauksinti ir išpušti viduramžių ornamentais. Nemėgsta jis ir pietietiškos gamtos, nes ji jam nieko nesako ir yra per tyra ir lengva. Užtat jis prisabostodienas šiaurės uostuose. Jį žavi Hamburgas, Londonas ir kiti aprūkė miestai, pilni energijos, skubesio ir kunkuliavimo.

Jis įšilieja ir dingsta minioje, nesiklausydamas niekeno pašnekėsio, nė su vienu nekalbėdamas, tik stebėdamas darbininkų rankų mechaniską judesį ir visą miestų pulsavimą. Dažnai, važinėdamas omnibusais įvažiuoja ir tiršta minia jis užmerkia akis, kad tegirdėtų tik minios ūžesį. Visa tai pasakui tampa jam žinta jo eilėraščiuose. Todėl visai teisėtai dėl šitokio tikslo naujosios epochos pulso išgirdimo E. Verhaeren yra laikomas moderniosios poezijos sukūrėju.

Tik kokią likimo ironiją! Galingas naujųjų laikų tempas, kuris jo gyvenimui atnešė prasmę, tapo kartu ir jo pražūtium. E. Verhaeren žuvo susisiekimo katastrofoje.

Jis yra šiaurietis — savo dvasia pilnai sutapęs su gimtuoju kraštu, kurį šiaubia audringi rudenys ir žiemos. Tai genijus, kokį galėjo išauginti ne-gailestinga šiaurė. Tą patį tvirtino savo "Meno Filosofijoje" ir H. Taine, rašydamas apie Rubensą ir Rembrandtą ir įrodinodamas klimato įtaką menui. Gi M. L. Balzalgette, vienas E. Verhaeren biografų, vadina E. Verhaeren barbaru, kurį likimas skyrė piešti savo vizijai žodžio pagalba, bet kuris neturėjo nei "masto", nei "tradicijos", nei "gero skonio", nes jo kūryboj figuruoja ne grožis, bet toliai, ne-aprėpiamos platumos ir noras išreikšti visą begalybę, kas dažnai tik jausmui, bet ne kalbai tėra prieinama. Jam nesvarbu daiktų esmė, bet jėga tuos daiktus supanti. Šiuo požiūriu atrodama jo panašumas į Nietzsche. Bet tai tėra tik atsitiktinis sutapimas, nes Nietzsche E. Verhaeren tuo laiku iš viso nepažinojo.

Rašo jis ilgais eilėraščiais. Tokios begalybės išsireiškimui jis naudoja didžiausių kontrastų sąvokas, patosą ir dažnai pasikartojančius refrenus. Jie būna kartais sukrauti be sistemos, kaip ir dažni eilėraščiai, tarsi tam, kad savo chaotiškumu dar labiau padidintų jo vaizduojamo pasaulio chaoso vaizdą. To pasėkoj jis dažnai išgauna milžinišką efektą.

E. Verhaeren priklauso simbolizmo srovei. Tai yra vienas iš didžiausių prancūzų lyrikų, savo įtaką viekiąs ir kitus. Jo įtaka pastebima ir naujaisio lietuvių lyrikų kartoj.

J. Grigas

E. Verhaeren

Lapkritis

Kryžiuojasi ir tiesiasi keliai
I begalybę per girias;
Vingiuoja, traukia jie į tolumas giliai —
Keliai, draikydami po lygumas plačias,
Ir blyškany erdvių šaltan bedugnėn
Jie eina, liejasi visi,
Kur skrenda vėjai įsisupe
Alėjom didelėm tolyn.

Ir viesulai ir medžiai nūn atrodo lyg keleiviai,
Pamišę medžiai ir liūdni klegėjime audrų,
Atrodo lyg procesijos šventųjų einančios,
Lyg grandys mirusių šauksme varpų.

O šiaurės medžiai, egzistencinei išėję kovai,
O vėjai, draskantys pasaulį nišuly,
Kaip grumiatės, kaip raudate, kaip jūs dejuojat
Ir smelkiatės kas kartą vis giliau širdin!

Ir susigūžęs lapkritis pirštus kaulėtus,
Štai, šildo nūn prie židinio liepsnos;
O jūs ten, mirusieji, be namų, be vietos,
O audros, sienas puolančias atakoj amžinoj
Ir sviedžiamos atgal ir sviedžiamos nuo jų
Visom kryptim ir nežinia erdvių!

O po litanijos vardai šventųjų išblaškyti, —
O medžiai ten anie visi;
Vardai, kurie lygiom rikiuotėm bėga
Be pabaigos ir gula atminty;
O rankos šaukiančios pasigailėti, —
Tai šakos ištuos pamišusiam lūkesy
I kybantį kažkokį Kristų žemės pakrašty!

Ir apsiauste pilkam, štai, lapkritis ant aslos
Pas ugnį kiūto ir, drebėdamas šiuropu,
Kartkartėm pažvelgia žvilgsniu staigiu
Pro išdaužtų langų kryžmas tuščiasias,
Kaip vėjai ir kaip medžiai konvulsingai tūšos,
Gelmėj palšų ir išgastingų tolumų.

Šventieji, mirusieji, medžiai, vėjai —
Tai vis tai ta pati procesija baisi
Taip slenkanti ir slenkanti per š apdribo naktis;
Šventieji, mirusieji, medžiai, vėjai,
Kartu sumišę eina atminty,
Tada, kai kūjai dideli,
Vidur varpų sujude, ima šokti
Ir svietis savo raudą horizontuosna tolyn
Iš milžiniškų užkerėtų bokštų.

Ir lapkritis prie židinio, kurs merdi,
Žibintą įžiebia su lūkesiu giliu,
Kur žiemą degs per daugel vakarų,
Ir lapkritis maldaujančiai su nusizeminimų verkia,
Norėdamas sujudint širdis valandų niūrių.

Tiktai lauke yra dangus, kaip geležis išgesęs,
Yra šventieji, mirusieji, vėjai
Ir, giliose procesijose išsilieję,
Pamišę medžiai su iškrypusiomis šakomis,
Kurie klajoja taip nuo vieno ligi kito žemės krašto;
Yra keliai raizgydamiesi išėję
Per lygumas jų gelmėse paskėsiu,
Per slėnius, per miškus į tolumas palšasias,
Kryžiuodamies ir begalybė dingdami!

Vertė A. Gricius

Elė Jarašienė

Girių didvyriai

(Vieno veiksmo scenovaizdis)

Vieta:

Lietuvos miško kampelis: kemsynai, raizgynai. Didokas kupstas, jame užmaskuota anga, prie jos du sargybiniai-partizanai.

VEIKIANTIEJI ASMENS:

1. Komendantas
2. Arūnas, jaunikaits-didvyris
3. Algis, partizanas-sargybinis
4. Rimas, partizanas-sargybinis
5. I Partizanas, sargybinis
6. II Partizanas, "
7. Zylė, žvalgas (gali būti bet kurios lyties)
8. Aldona, "samarietė-rūpintojė"
9. Giedrė, "
10. Mirga, "

(Uždangai pakilus, Algis su Rimu eina sargybą prie kupsto angos)

RIMAS: (neramiai dairydamsis vaikščioja) O, tu svietė vis pilnas, kodėl negali pripildyt mano "vėdaro tuštybės"?

(Diržą suverždamas):

E! Kaip diržą beveržtum — vistiek grobas grobą ryja...

(Stabtelėjęs):

Ir kas tik mūsų "samarietėms" nutikti galėjo? ...

ALGIS: (stovi susimastęs)

Taigi, kas tik joms nutikti galėjo? (giliai atsidusdamas)

Baimė dėl jų nustelbia man alkį. (Trumpa pauzė).

Mama, mamytė! (ima kuklioti).

RIMAS: (priešs priė Algio, ramindamas)

Būk vyras, Algi! Kam verkti dėl to, ko gali ir nebūti?

ALGIS (kiek apimęs): Jau kelinta diena ir miegodamas ir budėdamas vis matau motinos veidą... Ten kas nors negera...

Paskutinį kartą, čia maista atnešusi, buvo labai susirūpinusi dėl brolio...

RIMAS (susirūpinęs): Ar apie Vyta vis dar nėra žinių?

ALGIS (atsidusdamas, susimastęs): Nėra. Negrįžo iš žvalgybos ir jokio pėdsako nepalik, nors buvo susitarta, kad nūn žalią skiautelę, kur bus pavojaus užkluptas...

RIMAS (apmaudingai): Nežinau raudonųjų uoslės? Dar ta žalia skiautelė gali jiems pasitarnauti, dar gali kelias auksas įvilioti ir spąstus...

ALGIS: Cit! (suklūsta abu, pasigirsta "ku-ku!")

ALGIS, RIMAS (džiaugsmingai): Tai jos, tai jos! (atsako "ku-ku!", žiūri atydziai ton pusėn, iš kur girdėti balsai, pasirodo Aldona, Giedrė, Mirga pundukais nešinos).

ALGIS, RIMAS: (džiaugsmingai puola prie mergaičių).

ALDONA (nuosirdžiai):

Atleiskit, broliai, užtrukom! (truputį prislopintu balsu): Jokiu būdu negalėjom nutykt progos. (Su užuojauta): O jūs čia, vargšai, badaujat. (triūsia apie pundukus).

ALGIS (visas drebėdamas, baisiai susisijaudinęs, griebdamas Mirgą už ranką): Mirga, kur mama?! Kodėl jos nėra su jumis?! Dėl Dievo, sakyki!

RIMAS (neramiai tūpčioja, čiupinėja pundukus).

MIRGA (Algiui raminančiai, švelniai): Nesijaudink, Algi! Aldona matė tavo mamą. Ji tau viską papasakos.

ALGIS (puola prie Aldonos, kuri irgi daro žingsnį jo link): Aldut, skubėk, sakyk, kas su mama?!

ALDONA (rūpestingai, paliesdama Algio ranką): Tavo mama nutarė tuo tarpu pasikliti namie, nes tiki, kad Vyta gali užklysti į namus... Ji mano, kad jis... negalėdamas grįžti pas jus,

gal... mėtydamas pėdas pateks miestelėn...

ALGIS (apmaudingai): Tai yra visiškai neįmanoma! Aš negaliu suprasti, kad mama, būdama taip išmintinga, gali prileisti panašią mintį?...

ALDONA: Ir aš taip sakiau. Bet tavo mama nesileidžia perkalbama, tvirtina jaučiantį Vyta čia pat — netoli...

Nuolat žiūri pro langą. Pasikeitė kažkaip: savo išbalusiu, išstusiu veidu, aštria klausa, ieškančiom-toliaregėm akim — įkūnytas lūkesys...

GIEDRĖ, MIRGA (deda pundelius, prie kurių vėl prisoka Rimas)

ALGIS (atsidusdamas): O kad kas žinotų, kaip man klaičiu sieloi!... Taip kažkas slegia...

RIMAS (visą laiką taisydamas diržą ir žiūrėjęs smalsiom į pundukus bando nėšvankiai juokauti): Paskolink, Algi, man savo sloučiuką, nes tris dienas nieko paširdžiuosna nedėjęs, esu jau toks tuščiaaviduris, kad neslegiamas, dievaži, išlėksių į dausas, jei tuoj nešauksi komandanto ir nedalinsi maisto!

ALGIS (sužiūręs į vieną tašką, staiga atsikvošėdamas): O, atleiskit, drauguži! Aš tikras egoistas! Taip, tiesa! (išsiblaškęs): Maistas, komendantas... (Išnyksta angoje, po valandėlės pasirodo su komendantu)

KOMENDANTAS (išeidamas iš angos su Algiu, liūdnai): Sveikos sesės, sveikos rūpintojėlės!

MERGAITĖS visos: Sveiks, komendant!

KOMENDANTAS: Kokie vėjai?

MIRGA: Žvabūs! Štai, skaityk... (Išsiima iš užancio pogrindžio laikraštį, paduoda komendantui)

KOMENDANTAS: (Skubiai išskleidžia, skaito raudkdamas kaktą, su pasikeitusių veidu. Visi apspitę žiūri, tai laikraštį, tai komandanto veidan. Komendantas nušluosto kaktą su rankove, atsidusęs sėda ant kelmo ir sužiūręs į vieną tašką, laikydamas laikraštį smusukioj rankoj):

Liūdna, brangieji, labai liūdna... Vėl keliolika mūsų NKVD sienas krauju belaistą...

Slykščiausiai ir žiauriausiai būdu kankinamos aukos — miršta, bet... neišduoda...

MERGAITĖS visos (nusigrįžusios kukčioja, paskui suklypusios, rankas iškelusios pro ašaras meldžiasi. Visi vyrai nusiėmę kepurės suklūpa ir susikaupia).

MERGAITĖS visos: Viešpatie Visa-gali! Duok jiems stiprybės — palengvink kančias!... Kristau! Tu savo krauju atpirkai žmoniją! Tėvynės išlaisvinimo kaina — teikis priimti tą brangią auką, kurią atnašauja tau mūsų broliai...

Savo Šventa Ranka — paguoski ir nuraminki našles ir našlaičius! Nušluostyk jiems ašaras!... Laisvės kovotojams — Girių Didvyriams — duok ištvėrmės! Amen!

VISI: (Kiek tyliai paklūpoję ima keltis).

GIEDRĖ: Komendant, mums laikas! Turime suskubti su visais grįžtančiais iš bažnyčios, kad nebūtų įtarimo...

KOMENDANTAS (atsidusdamas): Eikite, sesės! Telaimina jus Dievas!

Jūs vardai tikrai bus aukso raidėmis dangaus knygoj įrašyti, o Tėvynė — minės jus su pasididžiavimu!

ALGIS (visą laiką stovėjęs labai susimastęs ir nuliūdęs, greit kreipiasi į besiruošiančią eiti Aldoną): Aldona, pasakyk mamytėi, kad sekantį kartą būtinai prie jūsų prisijungtu... Aš labai nerimauju dėl jos...

ALDONA (atsigręždama į Algi): Gerai, Algi! Tavo prašymą mielai išpildysiu. O tu nesijaudink — pavek viską Dievo valiai...

MERGAITĖS viso: Sudie, broliai! VYRAI visi: Sudie, sesės!

(Mergaitės nueina. Algis jas seka akimis. Komendantas ir Rimas triūsia apie pundukus).

KOMENDANTAS (paduodamas duo-

nos ir lašinių Algiui): Atleiskit, vyrai! Turime taupiai elgtis. Vakare dar grįž šiė žvalgai.

ALGIS (nenorom atsigręždamas): Komendant, duok Rimui mano da-

lį. Jis labai alkanas, o man kažkaip užkirtu alkį — nejaūčiu.

RIMAS (visą laiką neramiai tūpčiojęs, užsigavęs, Algiui):

Nekrėsk juokų, broli! Kad aš ir didelis besotis, bet beveičiau dar tris dienas badauti, negu tavo dalį atimti. (Priėjęs paliečia Algio ranką) Atleisk, kad aš pirmiau pajuokavau. Žinai, aš ne toks jautrus kaip tu. Aš labai asimentalus, žemiškas padaras.

ALGIS: Nieko, Rimai, aš neužsigau-

nu. Bet tu tikrai valgyk mano da-

lį. (matydamas, kad Rimas purto galvą) Na, bet puse.

KOMENDANTAS (lakydamas maistą rankoj ir žiūrėdamas tai į vieną, tai į kitą, Algiui): Labai vertinu, broli, tavo kilnią intenciją, bet draudžu tau tai daryti. Neturi teisės marinti savęs badu, nes tėvyni reikalingi stiprus raumenys, lygiai, kaip stipri dvasia...

Dvasia esi stiprus — tenebūne silpnas (matydamas, kad Rimas purto galvą) Na, bet puse.

KOMENDANTAS (lakydamas maistą rankoj ir žiūrėdamas tai į vieną, tai į kitą, Algiui): Labai vertinu, broli, tavo kilnią intenciją, bet draudžu tau tai daryti. Neturi teisės marinti savęs badu, nes tėvyni reikalingi stiprus raumenys, lygiai, kaip stipri dvasia...

Dvasia esi stiprus — tenebūne silpnas (matydamas, kad Rimas purto galvą) Na, bet puse.

KOMENDANTAS (lakydamas maistą rankoj ir žiūrėdamas tai į vieną, tai į kitą, Algiui): Labai vertinu, broli, tavo kilnią intenciją, bet draudžu tau tai daryti. Neturi teisės marinti savęs badu, nes tėvyni reikalingi stiprus raumenys, lygiai, kaip stipri dvasia...

Dvasia esi stiprus — tenebūne silpnas (matydamas, kad Rimas purto galvą) Na, bet puse.

KOMENDANTAS (lakydamas maistą rankoj ir žiūrėdamas tai į vieną, tai į kitą, Algiui): Labai vertinu, broli, tavo kilnią intenciją, bet draudžu tau tai daryti. Neturi teisės marinti savęs badu, nes tėvyni reikalingi stiprus raumenys, lygiai, kaip stipri dvasia...

Dvasia esi stiprus — tenebūne silpnas (matydamas, kad Rimas purto galvą) Na, bet puse.

KOMENDANTAS (lakydamas maistą rankoj ir žiūrėdamas tai į vieną, tai į kitą, Algiui): Labai vertinu, broli, tavo kilnią intenciją, bet draudžu tau tai daryti. Neturi teisės marinti savęs badu, nes tėvyni reikalingi stiprus raumenys, lygiai, kaip stipri dvasia...

Dvasia esi stiprus — tenebūne silpnas (matydamas, kad Rimas purto galvą) Na, bet puse.

KOMENDANTAS (lakydamas maistą rankoj ir žiūrėdamas tai į vieną, tai į kitą, Algiui): Labai vertinu, broli, tavo kilnią intenciją, bet draudžu tau tai daryti. Neturi teisės marinti savęs badu, nes tėvyni reikalingi stiprus raumenys, lygiai, kaip stipri dvasia...

Dvasia esi stiprus — tenebūne silpnas (matydamas, kad Rimas purto galvą) Na, bet puse.

KOMENDANTAS (lakydamas maistą rankoj ir žiūrėdamas tai į vieną, tai į kitą, Algiui): Labai vertinu, broli, tavo kilnią intenciją, bet draudžu tau tai daryti. Neturi teisės marinti savęs badu, nes tėvyni reikalingi stiprus raumenys, lygiai, kaip stipri dvasia...

Dvasia esi stiprus — tenebūne silpnas (matydamas, kad Rimas purto galvą) Na, bet puse.

KOMENDANTAS (lakydamas maistą rankoj ir žiūrėdamas tai į vieną, tai į kitą, Algiui): Labai vertinu, broli, tavo kilnią intenciją, bet draudžu tau tai daryti. Neturi teisės marinti savęs badu, nes tėvyni reikalingi stiprus raumenys, lygiai, kaip stipri dvasia...

Dvasia esi stiprus — tenebūne silpnas (matydamas, kad Rimas purto galvą) Na, bet puse.

KOMENDANTAS (lakydamas maistą rankoj ir žiūrėdamas tai į vieną, tai į kitą, Algiui): Labai vertinu, broli, tavo kilnią intenciją, bet draudžu tau tai daryti. Neturi teisės marinti savęs badu, nes tėvyni reikalingi stiprus raumenys, lygiai, kaip stipri dvasia...

Dvasia esi stiprus — tenebūne silpnas (matydamas, kad Rimas purto galvą) Na, bet puse.

KOMENDANTAS (lakydamas maistą rankoj ir žiūrėdamas tai į vieną, tai į kitą, Algiui): Labai vertinu, broli, tavo kilnią intenciją, bet draudžu tau tai daryti. Neturi teisės marinti savęs badu, nes tėvyni reikalingi stiprus raumenys, lygiai, kaip stipri dvasia...

Dvasia esi stiprus — tenebūne silpnas (matydamas, kad Rimas purto galvą) Na, bet puse.

Ar yra Kaledu Senelis?

ATSAKYMAS VIRGINIJAI

Prieš 36 metus New Yorko laikraščio SUN redaktorius viena mergaitė, Virginija O'Hanlou, parašė laišką:

"Pone Redaktorium, aš esu aštuoneerių metų. Kai kurie mano draugai sako, kad Kaledū Senelio iš viso nėra. Prašau pasakykite man tikrą teisybę"

Redaktoriaus atsakymas patiko milijonams žmonių ir nuo to laiko tas laikraštis spausdina kasmet šį atsakymą:

"Virginija, tavo mažieji draugai klysta. Jie yra užkrėsti šių dienų abejingumo liga ir tiki tik tai, ką jie mato. Jie netiki niekuo, kas jų mažam protui yra neprieinama. Visų žmonių protas, Virginija, suaugusio žmogaus ar vaiko, yra mažas. Šiame dideliame pasaulyje žmogus, palyginamai, mažai turi gabumų sužinoti visiška teisybę ir apie viską."

Taip, Virginija, Kaledū Senelis yra! Jis yra lygiai taip pat, kaip kažkas meilė, geraširdiškumas ir pasiaukavimas. O tu žinai, kad jie duoda mūsų visų gyvenimui didžiausią savo grožį ir džiaugsmą. O ha, koks baisus būtų pasaulis, jeigu nebūtų Kaledū Senelio! Pasaulis būtų taip pat nebe mielas, jeigu nebūtų Virginijų! Tada nebūtų ir vaikiško tikėjimo, nebūtų poezijos, jokių svajonių ir nieko nebūtų, kas palaikytų mūsų gyvenimą. Tada mes negalėtumėm džiaugtis tuo, ką mes matome ir jaučiame. Toji amžinybės šviesa, kuria vaikiškumas pripildo mūsų paauļ, užgestų."

Netikėti Kaledū Seneliu! Juk tu galėtum ir pasakomis netikėti! Tu galėtum paprašyti savo tėvelį, kad jis pagautų Kaledū Senelį lendantį pro kamina Kūčių vakarą. O jeigu nei tėvelis, nei kiti žmonės negalėtų pamatyti ir pagauti jį—kas tada? Niekas nemato Kaledū Senelio, bet argi tas jau įrodo, kad Kaledū Senelio iš viso nėra? Patys tikriausieji dalykai pasaulyje yra tie, kurių nei vaikai nei suaugusieji nemato. Tu gali išardyti savo žaisliuką ir pažūrėti, kokios spyruoklės yra jame, bet mūsų pasaulį dengia nematoma uždanga, kurią nei žmonės nei kita kokio jėga negali atidengti. Tik tikėjimas, vaizduotė, poezija, meilė ir svajonės gali ją atidaryti ir pamatyti už jos besislepiantį dangišką grožį. Ar ir tai visa yra tikra? O, Virginija, mūsų pasaulyje nieko nėra daugiau tikresnio ir amžino! Sako, nėra Kaledū Senelio? Ačiū Dievui—jis yra, jis gyvena ir gyvena per amžius. Tūkstančius metų, Virginija, šimtus tūkstančių metų nuo šios dienos Kaledū Senelis džiugins vaikiškas širdis.

Vac. Tamošaitis.

SESUO ELŽBIETA KENNY

Sesuo Elžbieta Kenny yra pirmą moteris, kuri pradėjo kovoti su vaikų paralyžium — polio.

Dabar jos metodas kovojant prieš šią ligą yra vartojamas visame pasaulyje. Ji yra gimusi Australijoje. Savo pirmą paralyžuotą pacientą ji sutiko prieš 43 metus, kada ji buvo pašaukta pas vieną australų ūkininką, kurio dvi dukterys turėjo aštrius skausmus rankose ir kojose. Jauną sesuo, negalėdama prisitaikyti gydytojo, suplėšė paklodes, sumirkė jas karštame vandeny ir subintavo mergaitių skaudamas vietas.

Dabartinis "Kenny gydymo metodas" buvo patobulintas vartojant švelnų masažą.

1930 metais tarp Australijos gydytojų prasidėjo dideli ginčai dėl sesers Kenny gydymo metodo. Ji turėjo labai smarkiai kovoti prieš įvairiausius kritikas, kurios pliekė ją, kai ji atidarė savo

pirmą ligoninę, skirtą vaikų paralyžiumi sergantiems asmenims.

1940 metais ji išvyko į Ameriką, tačiau ir tenai ji buvo sutikta visiškai nepalankiai. Tačiau keletos metų eigoje amerikoniai ją įvertino ir jau 1942 m. visuomenės akys jį buvo "viena iš pasaulinio garso moterų." Prezidentas Ruzveltas, kuris irgi buvo sirgęs vaikų paralyžium pakvietė ją pietums, o Amerikos parlamentas, įvertindamas jos darbą, suteikė jai teise išvykti ir grįžti į Ameriką bet kuriuo laiku, nereikalaujant jokių vizų. Ji įsteigė 31 kliniką, iš kurių 18 liko už geležinės uždangos.

Ilgėdamasi Australijos, prieš du metus ji grįžo į šį kraštą, tačiau valdžios atstovai nesiteikė jos net pasveikinti. Australija liko abejinga sesers Kenny atžilgiui. Ji apsigyveno Toowoombėje su savo artimaisiais.

Prieš keletą savaičių sesuo Kenny smarkiai susirgo. Sužinojė apie tai amerikoniai išsiuntė specialų lėktuvą

su streptomicino vaistais, skirtais seseriai Kenny, tačiau, deja, jie nieko jau negalėjo padėti.

Šių metų lapkričio mėnesį, 66 metų Elžbieta Kenny užmerkė akis amžinam poilsiui Toowoombėje. Jos laidojimas buvo transliuojamas radijo trumpomis bangomis. Tai, Australija nuostojai vienos didelės asmenybės, kuri žmonijos labai padarė milžiniškus pasitarnavimus. (E.)

Visur visaip

Pavydas

77 metų senutė išgirdo žavų moters balsą pirmame aukšte. Ji pamanė, kad kokias nors moteris atėjo pas jos vyrą. Norėdama apsaugoti savo vyrą nuo "pavojaus", ji taip kubėdėjo žemyn iš antro aukšto, kad bebėgdama laiptais paslydo ir užsimušė.

Moters balsas, kurį senutė išgirdo, atėjo iš baldų...

Klini intencija

Mūšyje su italais prie Tobruko australas žurnalistas Dunston neteko vienos kojos. Pasibaigus karui jis nutarė surasti kareivį, šovusį į jį mūšio metu.

Po kelių metų ieškojimo Dunstonui pavyko surasti pulkininką, davusį įsakymą pradėti mūšį prie Tobruko, tačiau jam vis nesisekė surasti kareivį, šovusį į jo koją.

Vienas Dunstono draugų paklausė, ką jis sakytų tam kareiviui, jeigu jam pasisektų jį rasti. Dunstonas atsakė:

— Apie tai dar nepagalvoju, bet aš manau, kad aš jį pakviesčiau išgerti alaus.

"Neliečiamybės"

Amerikoje yra 8.000 žmonių, kurie gali tave apvogti, suvažinėti ar net užmušti ir policija negali pajudinti prieš juos nė piršto. Kokie tai žmonės? Tai yra svetimšaliai diplomatai. Dauguma jų yra padorūs žmonės, tačiau keli nežmoniški atsitikimai, kur diplomatai pasinaudojo savo neliečiamybės teise net kriminaliniam nusikaltimui pridengti, sudarė blogą vardą svetimšaliams diplomatams Jungtinėje Amerikos Valstybėse.

Prieš metus antrasis Ispanijos sekretorius mirtinai suvažinėjo vieną galingą seserį ir sužeidė Amerikos policininką, tačiau Ispanijos ambasadorius atsisakė atšaukti jo neliečiamybę, ir iki šios dienos tas ponas važinėja Vašingtono gatvėmis.

Vieną dieną Italijos diplomatas įvažiavo į vieno restorano priangį su automobiliu paimiti savo mergaitės. Kai policija prisistatė tai jis parodė savo diplomatinį pasą, ir policija turėjo pasitraukti.

Keletas kitų kraštų diplomatų buvo pagauti pjaustant aukšto įtempimo vielas

Kita skandalinga diplomatų byla iškilo po belgų karo atasė skyrybų su žmona. Amerikos teismai vaiką priteisė auginti jo žmonai, tačiau atasė pagrobė vaiką ir išskrido Belgijon. Nukentėjusi motina apskundė jį ir jo draugą užs. reikalų ministrį Acheson už vaiko vagystę, tačiau teismai tos bylos net nesprendė.

Hipnozės kaip gydymo priemonė

Anglijoje gimė berniukas, kuris turėjo labai storą odą. Jam augant oda dar labiau storėjo ir dar labiau kietėjo. Išskiriant kaklą ir veidą, vargšas berniukas turėjo kietą "dramblio odą".

Geriausieji specialistai bandė daryti operacijas, istatydami normalią odą į įvairias kūno dalis, tačiau po kurio laiko normali oda vėl sukietėdavo.

26 metų amžiaus gydytojas Mason pasiūlė berniuką užhipnotizuoti ir tokiu būdu pabandyti jį gydyti. Po pirmo hipnozo jis tarė berniukui:

— Tavo ranka greitai turės ploną odą.

Ir iš tikro, po keleto dienų berniuko oda vienoje rankoje numetė kietą paviršių ir pasidarė normali. Toku būdu jaunas gydytojas išgydė vargšą berniuką nuo niekam negirdėtos ligos.

Tačiau nei gydytojas Mason, nei kiti odos specialistai negali suprasti, kokia įtaka hipnozės galėjo turėti šiai keistai ligai.

Atsarga gėdos nedaro...

Pas vieną garsų psichiatrą atvedė žmogus, kuris laikė įkėsę pirštą į savo ausį. Jis skundėsi, kad ausyje yra mušė, kuri visą laiką žirzia ir dėl to jam skauda galva, o pirštas yra per didelis ir jis negalys jos iškrapštyti. Doktoras nutarė suvaizdinti ausies operaciją. Po vykusios "operacijos" jis parodė išimtusę pacientui, kuris labai nudžiugo ir nebesiskundė galvos skausmais.

Po kelių mėnesių doktoras sutiko savo buvusį pacientą gatvėje, bet, jo didžiausiam nustebimui, tasai laikė pirštą ausyje.

— Mano mielas pone, — tarė nustebęs doktoras, — aš išemiau mušę ir tikiu, kad tamsta esi sveikas, todėl pasakyk, kodėl laikai pirštą ausyje?

— Tai ką tamsta manai... — atsakė ramiai pacientas, — kad aš vėl leisiu kitai mušei įlipti į ausį?

NUGIRSTA PRAEINANT

...Vyras lifte: Mano brangioji, šitas liftas nėra automatiškas, čia reikia paspausti mygtuką, jeigu nori sustoti.

D. P. Australijoje: — Man daug geriau patinka pirkti išsimokėjimui. Toku būdu galima daugiau baldų nupirkti, negu už grynus pinigus.

Vieniša lietuvių: — Negaliu rasti jokios draugės tarp lietuvių, nes nėra pažįstamų iš Lietuvos.

Vytauto Žemkalnio "KUDIRKOS SAJUDIS" jau išspausdintas ir netrukus bus gaunamas pas visus knygų platintojus. "Kudirkos Sąjūdį" išleido "Šviesos" Sambūrio Melbourne Skyrius.

VYTAUTAS ŽEMKALNIS

KUDIRKOS SAJŪDIS

V. Simankevičius

"Kudirkos Sąjūdžio" viršelis

bire mano Gražina ne tokį badą kenčia... (pasižiūri ir rankose laikomą maistą). Štai lašinius bevelgas. Ne, negaliu! (Padeda maistą ir stovi susiņnastęs).

ALGIS (Komendantui su Rimu besikalbant stovi nuošaliai. Pasigirsta "ku-kū!" Algis krūpteli). Kas tai galėtų būti! "Ku-kū!" (neramūs žiūri, lūkiuriuoja, pasirodo Zylė Arūnui vėdina. Algio veide aiškus nusivylimas).

KOMENDANTAS: A, Zylė! Kas čia su tavim?

ZYLĖ: Komendant, štai dar nauja jėga — Giedraičių Arūnas! Ne kartą yra mums pasitarnavęs, o dabar nori prisiekti ir tapti tikru partizanu. (Su pasididžiavimu žiūri į Arūną).

ARUNAS (stovi tiesus, lieknas, atviru veidu). Taip, komendant, noriu prisiekti prie jūsų!

KOMENDANTAS (kreipiasi į Arūną, dėdamas jam ranką ant peties): Bet tu, drauguži, dar labai jaunas! Kiek gi tau metų?

ARUNAS (išstipdamas, tvirtai): Šešiolik!

KOMENDANTAS: O kur tavo tėvai?

ARUNAS: Tėtis išvežtas Sibiran, o motulė palaimino mane šiam žygiui, tardama pro ašaras: "Geriau žūki garbingai Lietuvos giriose, negu paskeši raudonoji pelkė, kaip dalis mūsų "atžalyno" jau paskendo!...

VISI: (Susijaudina)

KOMENDANTAS (susigraudinęs): Jaunas didvyri, garbingos motinos sūnau! Būki mūsų broliu, kaip mes būsim tavo. Ar žinai priesaikos žodžius?

ARUNAS (išsitiesdamas): Taip, komendant, žinau!

VISI: (Nusiima kepure).

ARUNAS (nusiima kepurę, pakelia ranką su užlenktais trimis pirštais. Momentas iškilmingas).

Prisiekiu Aukščiausiam Visagaliui Dievui: būti ištikimu partizanui ir au-

koti paskutinį kraujo lašą už Lietuvos laisvę. Taip tepadedie man Dievas! Amen.

VISI (stovi valandėlę susikaupę, po to užsideda kepure).

ZYLĖ (prieidama prie komandanto, truputį prislopintu balsu): Komendant, padėtis rimta... Vantainiškieji broliai nuo mūsų atsikirti... Šaltinis užnuodytas, jau buvo aukų... Troškuly darosi nepakenčiamas.

VISI: (sukluso, neramūs dairosi viens į kitą).

KOMENDANTAS (valandėlę vaikščioja rimtas, susirūpinęs, stabtelėjęs): Vyrai, man reikia vieno savanorio!

VISI: Aš, aš!

KOMENDANTAS: Esu sujaudintas jūsų ryžtingumu! Juo labiau, kad net nežinoite, kokiam uždaviniui...

Taip, broliai, kas aukojasi už tėvynę — negalvoja, ar toji auka bus sunki ar lengva. Didžiuojus jus!

Kas iš jūsų žino šuntakius, vedančius pagiriais pro Kutiškius į Šniuraičius?

ARUNAS (skubiai): Aš, komendant! Esu juos mindžiojęs ne kartą...

ZYLĖ: Ne kartą atliko mums svarbų uždavinį tuos takus beminđiodamas. KOMENDANTAS (dvejojdamas): Gaila man tavo jaunystės. Žygis pavojingas...

ARUNAS: Žinau! Teks priartėti prie šaltinio — ten pavojinga... E, (truputį šypstelėjęs) bet aš žinau barsuko urvą. Jis turi dvi gerai užmaskuotas angas. Pro vieną įlįsiu, pro kitą išlįsiu ir... šaltinis išvengtas...

KOMENDANTAS (klusęs susirūpinęs, kiek nušvinta): Matau, tavo netik narsaus, bet ir guvaus esama. Taugi, broli, vėliausiai rytoj turiu gauti atsakymą iš ano komandanto — zona Nr. 1 ar — 2? Reikalas lemiamas... Gali būti pervėlu... ARUNAS (ryžtingai): Komendant, aš pasiruošęs!

RIMAS: Matom, kad tu, brol, geriau

atliksi — nusileidžiam.

KOMENDANTAS (paėmęs kiek maisto paduoda Arūnui): Štai tau kefonė, drauguži! Telaimina tave Dievas! Tavo žingsnius angelai telydi!

ARUNAS (imdamas pundelį): Dėkui, komendant! Iki pasimatymo, broliai!

RIMAS: Iki pasimatymo!

ALGIS: Sekmės! Gerų vėjų!

ZYLĖ (besiruošiančiam eiti Arūnui): Palauk, aš irgi turiu grįžti! Paėjęsim galiuką kartu. — Sudie, broliai!

VISI: Sudie!

KOMENDANTAS (Rimui ir Algiui): O judvieni, broliai, laikas pailsėti, pasiemti jėgų prieš pavojingą žygį. Tuoj, pamaitinęs, atsiesiu sargybos pakaitą (surenka ryšulius ir išnyksta angoj).

RIMAS: Puikus berniukas tas Arūnas! Toks jau protiniai ir dvasiniai subrendęs, tiek kilnumo...

ALGIS (melancholiškai): Taip. Tautos sielvartas ir jaunuolių brandina... Tas berniokas, per trumpą savo amžių, yra matęs tiek skausmo ir ašarų, kiek tūlas senelis per devyniasdešimt savo amžiaus metų nėra matęs. (Trumpa pauza).

(Du partizanai — sargybos pakaita išeina iš angos).

PARTIZANAI abu: Sveiki, broliai!

RIMAS, ALGIS: Sveiki!

I PARTIZANAS: Na, pakaks, broliai, judvieni žemę kojomis mindžioti! Tepaziūri jos padais į sieną.

RIMAS: O žinai, brolyti, ne pro šalį, nes galva jau lyg švino pripilta.

ALGIS: O mane kažkaip netraukia į horizontalią padėtį Galėčiau vieną iš jūsų dar pavaduoti.

ALGIS (hūdnas klausęs pasakojimo): Prisimenu: vos pranešimo žodžius ištaręs — susmukai, kaip negyvėlis. Supuolėm nusigandę, bet nuraminai mus siaubingų knarkimų. Net alkis buvo perniek prieš miegą...

I PARTIZANAS: Na, bet jau ir džiovėi ir akį. Komendantas bijojo, kad badu nemirtum bemiegodamas. Aš, būdavo, patąsau, praziūdau, įpilau dirbtinio pieno su išmikusiais sausainiais; pats pažiūri baltom ir vos nurijęs vėl knarki... Taip išdrybojai dvi paras. Po to pra-

dėjau pilti burnon stiprios kavos, nes baigėsi mažos atvangos dienos... Prasidejo vėl mums rugiapūtė...

(I Rimą ir Algi): Na, bet vyrai, negaisinkit brangaus laiko, eikite pailsėti. Tokią prabangą, kad galėtume pakaitom išlėstis, turime ne kasdien... Naudokimės proga, kol ji yra!

RIMAS (išeidamas): Sekmės!

ALGIS (išeidamas): Netikiu, kad galėčiau užmigti...

(I Partizaną ir II Partizaną lieka vienudu)

I PARTIZANAS: (Vaikščioja).

II PARTIZANAS: (Stovi. Žiūrėdamas į dangų): Niaukiasi.

I PARTIZANAS (astidusdamas): Taip, broli! Niaukiasi... Visose padangėse niaukiasi... Girdėjai? — vėl keliolika mūsų šiek tiek pagavę inkvizitoriai kankina... Tūlas silpnesnis, gal... neiškės...

II PARTIZANAS: Nemanau. Mūsų vyrai kietai, kaip plienas! Miršta nuo skaudulių, bet neišduoda. Kitaip — ar išsilaikytume tiek metų? Mudu štai su komendantu jau devinti metai po miškų... Besiguriam — tai su "meška", tai su "vilku", pakaitom... Bet mūsų gretos praretėjo, arba kovoj, arba per tikrus išdavikus-apsimetėlius. Dar nesu girdėjęs, kad raudoniejį per kankinimus būtų laimėję daugiau aukų, negu tas, kurios buvo jų naguose. (Pasigirsta "ku-kū". Abu partizanai suklysta).

I PARTIZANAS: Taip, tai mūsų gaida! (atsako): "ku-kū!" (abu lūkiuriuoja, sužūrė to pusėn, iš kur buvo girdėti "kukavimas". Pasirodo Giedrė, Mirga, Aldona. Eina iš lėto, galvas nuleidusios. Abu partizanai daro žingsnį mergaičių link).

I PARTIZANAS: A, sesės?! Bet kas jums?

ALDONA (krampydama ašaras): Ar Algio čia nėra? (truputį apsidairius): Gerai, kad nėra... (Ima raudoti).

I PARTIZANAS: (prieidamas prie

R. SPALIS
(Iš "Didžioios atgailos")

Kalnai

Pensione vakarinės metu buvo triukšminga. Stebuklingai minkštas, be mažiausio dvelkimo, vakaras išviliojo tiek ligonius, tiek sveikus į verandą.

Jūrda, pabėgusi iš dulkinio miesto, kaip kūdikis svaigal naujais vaizdais. Pilna krūtine traukdama skaidrų kalnų orą, ji pasijuto tos įvairiaspalvės, laikinai nuo rūpesčių ir kasdienybės atitrūkusios minios narys ir stengėsi pasigerti jos nuotaika, šypsojos išsiveržus kur juokui, liūdėjo matydama skausmų išvagotą veidą; bet ilgai niekur nežtrunkančios, nerimstančios smalsios akys dažnai šokinėjo po toli matomą ilgą, išvogotą slėnį, priklotą eglynų, pabrastytą baltų namukų, o ten, toličiau, masyvūs kalnynai, savo viršūnėmis siekiant debesis, ir toji kaip karalienė tarp tarnų, išsišovusi Grosos viršūnė, žaibuojanti kruvina šviesa nusileidžiančios saulės spinduliuose.

Nenumaldomos jėgos veikiamas, Jūrda pasuko galvą ir susidūrė su į ją įsispyrusiomis akimis. Vos dviejų staliukų atstume kėdės pavidalo patogiose rateliuose sėdėjo vyras. Pirmasis impulsas buvo nusisukti, bet neįsitemė. Tokio puikaus ji dar nebuvo mačiusi. Tie tankūs, juodi, uždrėbę ant išdidijos kaktos plaukai, tie iškapoti taisyklingsi bruožai, tas lipšnus, paslaptimi dvelkiantis žvilgsnis.

Jis jai nusispysojo, kaip senas pažįstamas, ir tame šypsenoje buvo tiek draugiškumo, tiek vyriškos šilumos, kad ji tuo pačiu atsakė ir, ant savęs pyktelejusi, pasilenkė ties lėkste.

Pagalčiau baigėsi vakarinė. Tarnai jau tvarkė staliukus, kai nuo kalnų šoktelėjusi lengvutis vėjas atnešė sniego dvelkimą, ir jautresni svečiai vienas po kito skubėjo į šiltą pastogę.

Jūrda, pirmą vakarą pasiryžusi aprėpti gamtos grožį, vis slinko sustodama, gaudydama neįprastus vaizdus. Pačiame verandos kampe tuščias fotelis nukreiptas į Grosos viršūnę. Ji lėtai pasinėrė jame, neatitraukdama akių nuo tamsėjančios viršūnės, kuri dabar dvelkė didžia gyvybe. Ten ritinėjosi, šokinėjo balti puikiai, milžinai debesis su ja grūmėsi ir nugaleti, perskroto krūtine, plaukė tolyn, o juos vijosi baugūs balsai, tartum verždamiesi iš dūšaujančios plačios krūtines.

Kazkas palietė fotelį. Greta rateliuose tūnojo nepažįstamas, jau prie stalo patraukęs jos dėmesį. Jis sėdėjo tylėdamas, bet artimi, lyg seni draugai, nes čia, Grosos pavėsyje, tai buvo taip natūralu tokie menkučiai atrodė žmonių papročiai, įprastas mandagumas.

Jūs kopsit į kalnus?
Ji papurtė galvą.
— Nežinau, atrodo, neišdrįsiu.
— O aš jau pasiruošęs, viskas lau-

kią kambaryje: virvės, lazdos, batai...
Ji nustebsi pasižiūrėjo į jo ratukus, į vilnone antklodę susuptas kojas.

Jis pagavo jos žvilgsnį, ir platus pasitenkinimas sužydė lūpose:

— Dar savaitė ir baigsis mano priverstis sėdėjimas. Tada į kalnus, kur saulė žėri, kur po kojomis jaučiama žemė. Pakalnėje maži šaltiniai drėkina pievas, lengvai pasispirti, persėkti viena, antra, trečia. Minkštai grimsta kojos, ištraukti, bendri per pievą lygiu žingsniu, klausydamasis, kaip snara žolės, pindamosios apie kelius, bet tu čia, išsižiūrėjęs į tolimą viršūnę, neįsijaudina mažiausio nuovargio, ir tik kai kietos uolos pradeda skambėti po tavo batais — apsidairai jau gerą tarpą nukeliavęs. Akis margina baltasis sniegas, kuris po tavo pėda pradeda kalbėti: girgž, girgž, girgž, girgž... Tai gražiausia muzika, palaima, amžius keliautis klausydamasis. O aš ruošiuosi, puikiausios lazdos kambaryje jau laukia šeimininko, pakilsiu rytą, ir į ten...
— Klatingas šis kalnas, daug turi paslėpti prarajų. Reikia gero suolininko, reikia įtempti kojų raumenis iki paskutinio, reikia, kad jie būtų plieniniai. Girdi, tamsta, plieninės kojos. Batai sunkūs, geležimi kaustyti, bet už tai žingsnis tikras, tartum prilimpa prie uolos...
Ji nenuleidžia nuo jo akių, ją kerį jo ekstazė, degančios ugnimi akys, virpūs susijaudinimo balsas.
— Jis lenkias ties ja, ima jos ranką.
— Jūs kopsit su manim?
— Taip, — atsako sumišusi ir nenuka galvą. Ji bijo parodyti savo susižavėjimą, džiaugsmą.
— Dar savaitė aš priverstas išsėtis, bet jūs turit eiti į Nevalį, pas geriausius kalnų vadovus, kurie jau daug kartų buvo pasiekę Grosos viršūnę. Skubėkit, vėliau kiti pasamdys. Neatsisakot? Ir mes žengsim, tvirtai stydami sveikas kojas.

Jo balsas toks gilus, maldaujantis, net ji šypsoji.
— Gerai. Ryt, po savaitės į kalnus. Jis patenkintas atsiduso.
— Dėkoju jums. Iki rytojaus, panele. Skubėkit į kambary, jūs visa virpat. Naktys čia žvribos, skubėkit į šilumą. Iki rytojaus...
* * *

Jūrda kaip sapne. Ji pasiryžusi rytdieną anksčiausiai keltis, kad iki pusryčių suspėtų grįžti. Ji sustabdė einančią slaugę ir klausia kelio į Nevalį.

Užkalbintoji smalsiai žiūri į ją.
— Jūs ieškotit ten vadovo į Grosos viršūnę, tiesa?
Jūrda linktelė. Slaugė paslaptinai purto galvą:

— Jau daug ten ėjo mergaičių. Visos tokios, kaip jūs: jaunos, gražios, visos jo siūstos, bet rytojaus dieną jos melavo jam: vadovai išėję, negreit grįš, jų nėra. Ir jūs taip darysit.
— Bet kodėl?
— Jis be kojų...
* * *

Jūrda kaip sapne. Ji pasiryžusi rytdieną anksčiausiai keltis, kad iki pusryčių suspėtų grįžti. Ji sustabdė einančią slaugę ir klausia kelio į Nevalį.

Užkalbintoji smalsiai žiūri į ją.
— Jūs ieškotit ten vadovo į Grosos viršūnę, tiesa?
Jūrda linktelė. Slaugė paslaptinai purto galvą:

— Jau daug ten ėjo mergaičių. Visos tokios, kaip jūs: jaunos, gražios, visos jo siūstos, bet rytojaus dieną jos melavo jam: vadovai išėję, negreit grįš, jų nėra. Ir jūs taip darysit.
— Bet kodėl?
— Jis be kojų...
* * *

Zemaitis vaziuoja namo...

Jaunas, gerai nuaugęs žemaitis, Aleksas Normantas, iš Vokietijos DP stovyklų išemigravo į Australiją 1948 m. Keturis metus gyveno ir dirbo Australijos pramonėje. Šių metų pradžioje Normantas susirgo nervų liga ir buvo paguldytas į vieną psichiatrinę ligoninę Sidnėjūje. Ligoninėje Normantas išbuvo keturis mėnesius. Po kurio laiko jis pasijuto visiškai sveikas ir ji neįgiamai veikusi visa aplinkuma. Matydams, kad, ko gera, nuo šitokios aplinkumos galys rimtai susirgti, jis sugalvoja iš ten pasitraukti, be ligoninės vadovybės sutikimo. Pasiprašo išleisti jį ligoninės rajone. Išėina ir... nebe grįžta. Tame pačiame mieste, draugų padedamas, jis susiranda darbo ir būta. Bet, vieną gražią dieną, į jo gyvenamąją vietą ateina policija, teiraudamasi, ar čia negyvena vyras, pabėgęs iš ligoninės. Normantas, bijodamas, kad jo vėl nenugabentų ligoninėn, pasitraukia iš gyvenamosios vietos ir ieško darbo kitur. Tuo laiku jis susitinka nežinomos tautybės vyrą, kuris sužinojęs jo padėtį, perša ieškoti pagalbos... sovietų ambasadoje. Tuo laiku Normantas vėl sužino, kad policija jau yra suradusi jo pėdsakus. Tada jis nutaria pasislėpti Cannbergoje sovietų atstovybėje, minimio vyriškio prikalbėtas.

— Na, sakykite, kaip ten jus pasitiko pirmąjį kartą, Cannberos sovietų atstovybėje? — paklausiavo Normantas.

— Vienu žodžiu, jie ten mane pasitiko su didžiausia pompa, matyt, kad buvau pirmasis toks svetys šitoje ambasadoje, — pasakoja Normantas, kartodamas, kietai jo kalboje prigijusių "vieno žodžiu". Taigi, vienu žodžiu, jie daugiau nieko man pradžioje nepasakojo, o tik ragino grįžti į Lietuvą. Sutikau. Tą pačią dieną nusivedė mane pas fotografą, fotografavo iš visų pusių, o kai iš fotografo su juo palydovų grįžau, tai, vienu žodžiu, ėmė ir pradėjo klausinėti: kas liko Lietuvoje, iš kur esu kilęs, ką čia veikia ir kiek uždirbdavau, su kuo draugaudavau ir daugybė visokių kitokių klausimų, kuriuos surašė atitinkamuose formuliuose. Kai pirmieji apklausinėjimo darbai buvo atlikti, jie man liepė grįžti į Sidnėjū, pasiimti savo lagaminą ir niekam nepasakoti, kad buvau atstovybėje ir kad rengiuos grįžti į Lietuvą. Šitai aš

Jūrda nusigandusi šūkteli:
— Viešpatie!...
Slaugė tęsia:
— Jis rytoj iš pirmo žvilgsnio supras, kad žinote jo paslaptį, ir atlaids, vengdamas jūsų akių, išklausys paruoštą melą, bet, atvykus naujai, jis vėl pasakos apie kelionę į kalnus, apie tvirtas raumeningas plieno kojas. Tai visas jo gyvenimas, tai visas likęs džiaugsmas. Neverkit, panele, eikit ramiai miegoti...
* * *

Dvi ministerijos ne vietoje

Sovietų Rusijos generalinis konsulas Šveicarijoje sėdėjo kartą Zuericho kavinėje ir skaitė laikraštį. Staiga jis pradėjo juoktis.

— Skaitėt? — tarė jis kelneriui. — Berne įkuriamas jūrų ministerija!

— Taip, skaičiau, bet kas čia juokingo?
— Jūrų ministerija Berne! O kur gi jūra?

— Bet juk jūs Maskvoje turite ir teisingumo ministeriją, — pastebėjo kelneris.

turėjau nei ginklo nei rašto. "Nekaltas valkata" — nutarė ir paspyrė nuo jo...
Mirt neturėjau teisės pranešimo neparnešęs, o eiti negalėdamas, bešliauzdamas užtrukau... Komendante... Nedelskite! A-a-a! (Baisiai atsidiūsta ir susmunka).

KOMENDANTAS, PARTIZANAI abu (lenkiasi prie Arūno)
KOMENDANTAS (išgąstingai) Broli, kas tau?!... Tuoj bus pagalba!
(Susirūpinusiu veidu ima Arūno ranką, klausio pulso).

ALDONA, GIEDRĖ (išbėga iš angos su tvarsčiais ir stabtelė išsigandusios)
KOMENDANTAS (pažvelgęs į mergaites, skausmingai pakeldamas ranką): Nebereikia... Atsiskyrė... (Nusiima kepurę, klauptaisi. Visi seka jo pavyzdžiu. Mergaitės sukūpa verkdamas).
KOMENDANTAS: Brangus broli! Tebūnie lengva tau krauju permirkusi gimtoji žemelė!... Tu, kaip retas didvyris, paaukojai savo jaunutę gyvybę už Tėvynę, išgelbėdamas šešiasdešimt brolių...

Simtas dvidešimt rankų kilis keršto į dangų už tavo jaunystę... (Už scenos girdėti invalidų gedulo maršas)

U ž d a n g a

padariau. Kai vėl atsiradau Cannbergoje, jie apgyvendino mane viešbutyje, paėmė iš manęs asmens dokumentus vizai gauti. Per šį laiką aš turėjau kasdien pasirodyti atstovybėje, kur jie man duodavo komunistinės spaudos — "Tėvynės Balsą", "Tiesą" ir daugybę kitokių laikraščių, kuriuose buvo rašoma, kaip dabar mūsų namuose "gera ir gražu". Kiekvieną kartą jie man primindavo niekur nevaikščioti niekam nepasakoti, o tik skaityti ir skaityti...
— Kada išvykote iš Australijos?
— Kai tik buvo visa gauta, o dėl jos jie mane kiekvieną dieną siūsdavo teirautis, buvo man pranešta išvykimo diena ir laivas, kuriame jau buvo man nupirktas bilietas. Du rūsų palydovai atvežė mane į uostą. Vienas jų grįžo tuoj pat, antras lydėjo mane per visą kelionę, kuri truko 35 dienas nuo Sidnėjaus iki Londono.

— Ar kelionės metu jūs buvotė taip pat palydovo apsaugoje?
— Vienu žodžiu, jei ne palydovo elgesys, nežinau, kaip ten būtų su mano galutiniu apsisprendimu, — šypsoji Normantas. — Matote, kaip tik į laivą įlipome, mano "bendrakeleivis", kuris vadinosi Eugenij Slugovski, ir sako man:

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis pastebėdavo, kad aš kalbu su kitais keleiviais, tuoj man išpėdavo ir liepdavo eiti į savo kabiną, grasindamas represijomis. Vieną vakarą, Slugovskis, pamatęs mane geriantį alų, šitaip, vienu žodžiu, pasakė: Greit, drauge, tavo gerimas pasibaigs, kai mes įlipsime į sovietų laivą... Ten kitaip pasikalbėsime...
— Kaip į jus žiūrėjo kiti bendrakeleiviai, žinodami, kad važiujote Lietuvon?
— Ilgos kelionės metu susipažinau su keliais angliskai kalbančiais žmonėmis. Jie visi labai stebėjosi šitokiu mano nutarimu, o kai kurie, sužinoję mano praieitį, stačiai vienu žodžiu, sakydavo: — Dar nevėlu... Pergalvok ir apsispręsk... Jūrininkai, taip pat man pasakojo apie gyvenimą anapus geležinės uždangos, nors aš ir pats žinojau, kas mangs laukia. Galvojau visaip, bet, atrodė, kad kelio atgal nebėra. Slugovskis mane saugojo, vienu žodžiu,

— Na, draugas Aleksėj, dabar, "vieno žodžiu, pats čia niekur po laivą nesivalkioti, o miegok dieną ir naktį savo kabinoje. Tuo tarpu jis pats nuo pat ryto išėdavo ir slankiodavo po visą laivą, o ypač ilgiau užtrukdavo ten, kur buvo keleivių iš tolimesnių kraštų. Slugovski draugiškai sudarė vienas australas, gerai kalbą rusiškai, viena rusė ir vienas rusas. Jie dažnai susirinkdavo ir darydavo pasitarimus. Jei Slugovskis

Redaguoja P. Pusdešris

Visas seses — brolius ateitininkus ir prijaučiančius... TAIKOS IR RAMYBĖS SVENTĖJE sveikina ir linki giedro džiaugsmo ir kūrybingų 1953-uju metų At-ku Valdyba Adelaidėje

KUČIOS

Praeities prisiminimų sudžiūvusių ir braskančių sienu nuklojau aš savąjį Kūčių stalą, uždengiau jį laukimo baltąja staltiese, išdėčiau indus su pasniku ir lėkščių tiek, kiek dėdavo jų Kūčių vakarienei tėviškės namuos.

Prašu, atekite ir sėskite visi mano artimi ir laukiamieji, nes prakaituotoji diena jau seniai nuskendo vandenyne ir Pietų Kryžius prasikalė įkautusiam dangui.

Ir veriasi durys, ir šlama žingsniai ir kalbama malda sruvena tyliai tyloje, o kada su plotkele rankoje aš pakeliu akis į pirmą viešnią, matau labai pažįstama, bet kartu ir svetimą veidą.

Gal galiu paklausti Jūsų vardo, — tariau aš, — nes šį vakarą aš tik savo artimuosius tekviečiau, o Tamstos vardo, atleiskit, negaliu prisiminti.

— Aš ir esu čionai, kad savo artimus kvietėi, nes žinau, kad šį vakarą tau būsiu ypatingai artima, nes mano vardas — Kančia.

— Kančia prie mano Kūčių stalo?! Tikrai, Kančia, esi tu man artima ir pažįstama, nors ar tu laukiama — to nesakau. Gal net per dažnai mane lankai, nepamiršti manęs, kaip tikrą sesę, kuri paliko nežinioj, išvežta kažkur aną birželio 14-tą, tai į jos vietą prie stalo sėskis tu, prašau.

...ir graudžiai traška laužiama Kūčių plotkelė...

Žengiu toliau tu matau gilias, kaip nerimas, ir mėlynas akis.

— Tikiu, kad ir aš tau nesvetimas, — jis sako, — Drįsau atėti..., nes mano vardas Ilgesys.

— Ilgesys?! Tikrai, svetimu tave negalėčiau pavadinti. Tu toks savas pasidarei nuo to laiko, kai išklydau iš tėviškės šalies... Kasdien tu rodai man artimus žmones ir lankai kartu su manimi praecites ežeruose nugrimzdusias mielas vietas. Tu tikras mano brolis, Ilgesys, tad sėskis jojo vieton, nes iš Lietuvos miškų partizanai, tikiu, peritolimas kelias šį vakarą prie mano Kūčių stalo.

... ir liūdnai traška laužiama Kūčių plotkelė...

Nukrinta ant pečių žalia skara ir aš pamatau trečią veidą ir paslaptą šypseną jame.

— Mane vadina Viltimi, — ji sako, žinau, kad šį vakarą tau esu ne tik artima, bet taip pat laukiama.

— Taip, Viltie, tu gera, kaip tikra paguoda, tu moki nušluostyti ašaras ir prasklaidyti nerimo rūkus. Kai Kančia ir Ilgesys savo artumų spaudžia krūtinę ir visą sielos padangę apniaukia tamaisiais debesimis, toje tamsoje tu vienintelis giedros lopinėlis. Ir sapnuose tavo veidas geras, kaip mano motinos — sėskis jos vieton prie mano Kūčių stalo, prašau.

... ir tyliai traška laužiama Kūčių plotkelė...

Kai prieinu prie paskutinio savo svečio, matau jo žilus plaukus ir geromis raukšlėmis išvągotą veidą. Jis uždėda savo ranką ant mano įkautusios galvos ir jo tariami žodžiai jaučiu, kaip sunkiasi pačion sielon:

— Nesi viena, nesi visų apleista. Dievas ir Jo ramybė su tavim. Pakelk akis — danguje Pietų Kryžius — ženklas To, kuris nugalėjo kančią ir nėt mirtį. Kažkur aukštai Jis parengė ir tavo visai šeimai puošnų Kūčių stalą, prie kurio patarnauja dangaus angelai. Ten šį vakarą gal tik tavo vienos tuščia kėdė. Gal ten jau tavo visi artimieji susirinko, tik tavęs nėra. Gyvenimo sutemose Kančios ugnys nušvies ir ten tau kelią, į galingą Ilgesio petį atsiremiant, keliaujant ne taip tavo kojoms pavargs, Viltis tik link amžinatės keliaujantiems yra ištikima palydovė, ir jos nepakeis, kaip žemės reikaluose, Nusivylimas, o tavo keikiami ir ašaromis laistomi tremties keliai, galbūt, netoki klampūs ir tiesiaiau pravešti dangun, kur tavęs ankščiau, ar vėliau ateinant prie Kūčių stalo su lauks tavo artimieji. Nušluostyk aša-

ras ir daugiau pasitiekė Tuo, kuris šį vakarą užgims, kurio pasiuntiniai žvaigždėse, girdi, jau gieda Jam garbę ir ramybę geros valios žmonėms.

— Nežinau tavo vardo, bet tu moki paguosti kaip tikras tėvas. Sėskis į jo vietą gale stalo, prašau, ir pasakyk, kokiu vardu tave vadinti.

— Mano vardas — Tikėjimas. ...ir linksniau traška laužiama Kūčių plotkelė...

KALĖDOS

Kalėdinis Gloria yra pati gražiausia giesmė, lygiai dangui, kaip ir žemei. Tai angelų ir žmonių himnas aukščiausiajam Dievui — himnas lūpu, širdžių ir gyvenimo.

Kalėdinis Gloria suskamba ankščiau, negu gimė žemei Dievas. Jis suskamba vienoj širdy — tyroj kaip perlas, paprasto kaip žemės žiedas. Jai vienai buvo apreiškta didžioji paslaptis. Joje venintelėj įsikūnijio amžinasis Žodis.

Džiaugsmo giesmė tada dar neturėjo tavo vardo, bet ji buvo tokia didi, jog nebetilpo vienoj širdy. Ji turėjo išlieti į kitą, ir išlieto į Krikščionijos motinos širdį. Mergelė giedojo Magnificat, o motina jam pritarė. Nuo šiol galinąjam Dievui skambėjo dviejų širdžių duetas.

Tretysis balsas vis dar nesijungė į šį derinį. Jis nedrįso praverti lūpų, nors matė nešiojamą paslaptį. Tik angelo įspėtas, visa širdim prabilo sužadėtinis.

Kūčių naktį paslaptis tapo matoma — gimusi. Dangaus chorai giedojo Gloria, o žemės chorai dar trūko balsų. Ir buvo pakviesti piemėnys, tos paprastos širdys, kurios greičiau atspėja įvykius ir nuoširdžiau moka džiaugtis.

Nepraėjo aštuonios dienos, ir naujai Gimusiojo įješkojo šventyvkloje virpančios taurių senų rankos. Užteko jį prisiliesti, ir jų širdys atsivėrė, o lūpos pragydo Nunc dimittis, Domine!

Džiugioji naujiena, kaip banga, plėtėsi ir liete vis naujas širdis. Bet ji neprašoko vienos tautos ribų. Viskas turėjo vykti pamažu, laipsniškai. Šviesa pati netelpa vienoj uždarytoj erdvėj. Ji veržiasi plačiau, ir ją iš toli pamatė tie, kurie jos ilgėjosi. Iš Madiano, iš Sabos, iš Efo atėjo išminčiai ir nusilenkė Kūdikiui.

Išminčiai pakilo nuo Betliejaus slenkščio ir į tolimas savo tėvynes parnešė pirmuosius patekėjusios paslapties spindulius. Taip į bendrą kalėdinį Gloria įsijungė ir tautos.

Šią pirmąją Dievo apsišereškimų grandį sudaro lyg trys simfonijos dalys: tylus, švelnus Annunciatio (Ap-

reikimas Marijai), džiugus Nativitas (Kristaus Gimimas) ir iškilminga Epiphania (Apreiškimas tautoms).

Naujoji Dievo apreiškimų grandis prasidėjo tada, kai subrendęs Nazareto Vyras pasikvietė į savo būrij Genazeroto žvejus. Prie šių dvylikos prisidėjo dar septynios dešimtys antrininkų. Susidarė naujas širdžių choras. Keliadamas per kaimus ir miestus, Viešpats įaudino miesčionis, žavėjo laukų darbininkus, stebino karius. Atėjo ir klausėsi muitininkai, rinkosi gatvės moterys, sekiojo ir šaipėsi pariziejai, sedukiejai, eodinėinkai. Iš tolo ir atsarčiai džiaugėsi išminčiai Nikodemai ir kilmingieji Juozapai iš Arimatėjos.

Savo tautos alkis buvo pasotintas, minios pažadintos, priešai sukelti ant kojų. Choras nebetilpo savoj žemėj. Praeidamas, ne kartą stabteldavo Samarijoj, Tyro ir Sidono pakraščiuose.

Visa tai buvo lyg parengimas pačiai trilypei antrojo ciklo simfonijai, kuri išsiskleidė tragiškuoju Passione (Kančia), triumfališkuoju Resurrectione (Prisikėlimu) ir iškilminguoju Ascensione (Dangun Zengimu).

Trečiojos Dievo apreiškimų grandies pradžia buvo padaryta kančios išvakarėse. Gimęs Kūnas, prieš savo mirtį, tapo gyvąja Duona. Tai įvyko taip tyliai, tokioj intymioj dvylikos artimųjų vienuoj, jog primena Įsikūnijimo paslaptį. Šis Įsikūnijimas buvo lyg naujas įsikūnijimas ilgaiems ir neašaukiamiems laikams. Argi tai neprimena mums Kūčių paplotelės — ta pašvestoji duona, kurią mes lauzome Kristaus gimimo dieną, bet kuri kalba apie jo eucharistinį gimimą?

Gyvoji Duona turėjo stiprinti Dievo daigą žmonių širdyse. Bet toms širdims reikėjo dar dangaus Ugnies, kuri jas galutinai išdegtint, apvalytų, sutvirtintų. Šv. Dvasios atsiuntimas buvo antras didžiausias įvykis, po kurio sekė galutinis išėjimas į tautas.

Tai, į trečiųjų tautų epifaniją išlydėjo apstatulus Sekminių Šviesa, kaip anuomet išminčius Kalėdų Žvaigždė į jų tėvynes. Visur jie rado vergų, plebėjų, emigrantų, kurie buvo ištroškę teisybės ir šviesos. Rado patricijų, ir matronų, ir legionierių. Kiekviename krašte augo nauji būriai ir skambėjo senas ir visad naujas Gloria. Romėnai buvo pavergę ir valdė daugelį kraštų. O dabar kažkas valdė tą tautų dvasių, pasiaptingai ir laipsniškai kūrė naują krikščionišką gyvenimo stilių. Senojo pasaulio pamatai drebejo, nes brenavo vidinis dvasių perversmas.

Galutinai Epiphanią dar reikėjo daug naujų apaštalu, išpažinėjų, kankinių, ir jų nestigo. Atėjo naujos tautos, nauja laudis ir nauji genėjai. Atėjo pas tave, Dieve, kaip marių tvirtumą tautų gausybę. Tautos keliavo Tavo šviesoje ir karaliai — tavo kilmės atspindyje. Ne kartą tamsuma vėl buvo uždengusi žemę ir miglos tautas. Persekiojo tave, kankino tavuosius, trėmė ir žudė — kol patys žuvo, aš juk tu nugalėjai, Galilėjieji!

Tavo planas, Dieve, nesustos. Tavasis Gloria nenutils. Visi pamažu grįš į Tave. Nes tai, kas anuomet prasidėjo vienoj širdy, liečia nūnai kiekvieną širdį.

Kun. Stasys Yla. "Lux Christi"

VLIKO IR VT VARDU PASVEIKINTI LATVIAI

Latvių Tautos Šventės centrinis minėjimas Vokietijoje buvo suruoštas Ludwigsburge. Šventė buvo pradėta ten esančios latvių sargybu kuopos paradu, per kurį buvo pagerbta Latvijos vėliava, taip pat sugiedotos Latvių tautos himnas ir malda. Oficialioji šventės dalis buvo suruošta miesto salėje. Joje dalyvavo buv. Latvijos atstovas Lietuvoje ir didelis lietuvių būčiulis, min. R. Liepinš, ats. gen. Skaitlauskas, A. Šildė ir kt. jų centro Vokietijoje veikėjai, amerikiečių karininkai, vietos burmistras, broliškųjų Pabaltijo tautų atstovai ir kt. Iš lietuvių į šventę buvo nulykę Vyk. Tarybos pirm. K. Zalkauskas, ŪRT valdytojas Dr. P. Karvelis ir kt. Be amerikiečių karininkų, sveikinimo kalbas pasakė taip pat VLI Ko ir Vyk. Tarybos vardu K. Zalkauskas, estų — pulk. Jakobsonas.

Paskum buvo suruoštas įspūdingas koncertas. Latvių sargybu daliniai turi puikų stygų orkestrą ir chorą, kurie meniškai atliko šventės programą. Šventė paliko visiems gražų įspūdį. Tai buvo drauge ir visų baltų solidarumo šventė.

Į latvių šventę Paryžiuje iš lietuvių buvo nulykę Lietuvos atstovas Dr. S. A. Bačkis. Lietuvos karo attache gen. št. pulk. J. Lanskoronskis, L. Š. Draugijos pirmininkė O. Bačkienė ir kt.

Gražiai Latvių Tautos Šventė buvo paminėta ir Amerikoje. Jų suruoštos centrinės iškilinės New Yorke dalyvavo taip pat lietuvių atstovai. Ta proga "New York Times" lapkričio 16 d. paskelbė Latvių Patariamiosios Grupės

pirmininko Dr. Viliaus Maseno įspėjimą. Sov. Sąjungai, kad jiems niekad nepavyks palaužti latvių tautos ir užgniaužti jų meilės Latvijai. Dienraštis pažymi, kad panašiai, kaip latviai, 1940 m. buvo taip pat bolševikų okupuotos Estija ir Lietuva. Minėjimo iškilinės dalyvavo apie 500 atstovų. Kalbą jame taip pat pasakė Latvijos ministeris JAV-ėse Feldmanis ir kt. kalbėtojai.

Latvių Patariamiosios Grupės pirmininku Dr. V. Masenui lapkričio 17 d. sukako 50 metų amžiaus. Masens yra dirbęs Latvių pasiuntinybėje Kaune, kur jis išmoko lietuvių kalbos ir vedė lietuvaite.

SKAUTŲ IŽODIS IR LAUŽAS

Lapkričio 30 d. Adelaidės jaunieji skautai ir skautės susirinko iškilmingos sveigos. Ją pradėjo dvasios vadas kun. dr. P. Jatulis, paskaitydams skautišką maldą ir uždegdamas simbolių laužą, nes sveiga vyko salėje. Prie iš tremties atvežtos "Vilniaus" tunto vėliavos davė įžodį 6 skautės kandidatės ir 5 skautai kandidatai. Įžodį pravedė sktn. V. Neverauskas. Po to įvyko jokus lauželis, kuriame aktingai dalyvavo ir skautų-čių tėvai. Laužą vedė psktn. V. Užbalis. Po tradicinės giesmės "Ateina naktis", skautų tėvai ir vadovai aptarė skautiškosios veiklos reikalus. Skautų veiklai remti ir auklėjimo reikalams spręsti buvo sudarytas tėvų ir rėmėjų komitetas, į kurį įėjo kun. dr. P. Jatulis, p.p. Marčiuhionienė, Paveičienė, Andriūsis ir Leveckis.

Stipri argumentacija

Atsakymas p. J. Kalpokui į straipsnį "Quo vadis, Domine", tilpusį A. L. Nr. 21/52.

Paskaitė laikraestyje antgalvė "Quo vadis, Domine", pamaniau, kad čia bus rašoma toji istorija, kaip apaštalas Petras persekiojamas bėgo iš Romos. Kelyje sutikęs Kristų, kaip tik šiais žodžiais ir klausė: "Quo vadis, Domine — kur eini, Viešpatie?"

Visiškai apsirinkau. Pasirodo, kad čia ne toji šventa istorija dėstoma, bet man asmeniškai kailis vanojamas. Mano rašinėlis apie Šviesos Sambūrio ideologiją, kuris tilpo Mūsų Pastogėje Nr. 181, taip sudirbtas, kad p. Kalpokas nerado "nė viename sakinyje neiškraipytos tiesos". Dar daugiau. Jis rado, kad mano "gera dozė blogos valios bus pasėta..." ir bus duota "gyvenimo pamoka, kaip nereikia daryti". Tokiu būdu aš rastas tikras pikto padaras, kuris gal nevertas nė žmogaus vardo. O dei immortales, norėčiau šaukti su pasmerktoju romėnu, kas man daryti? Nieko nedaryčiau, juk vistiek būčiau pavyzdys, kaip nereikia daryti. Mėginčiau teisingis, bet ką tai padės, nes p. Kalpokas tvirtina, kad mano "per silpną argumentaciją". Verčiau tuomet iš jo pasimokyti tos "stiprios argumentacijos".

Mano straipsnį p. Kalpokas jau "sukerta" pačioje antgalvėje. Jis sako: "Rašinys pavadintas Šviesos ideologija, bet jame nė žodžiu neužsiminta apie ideologiją" (mano pabraukta). Kiek toliau jis rašo: "Gaunasi vaizdas, kad rašinio autorius yra sau pačiam nelogiškas. Vienoje vietoje jis apdėdė ideologijos perdaug, kitu atveju per mažai" (mano pabr.). Stebėtinai p. Kalpoko logika! Čia jis tame pačiame rašinyje neranda nė žodžio apie ideologiją, čia vėl randa net perdaug.

Pasimokę p. Kalpoko logikos, eikime prie "stiprios" jo argumentacijos. Analizuodamas mano straipsnį jis rašo: "Nesunku yra atspėti, ką minėto straipsnio autorius propaguoja. Pagal jį visos organizacijos yra pasaulėžiūrės" (mano pabr.). Vos tik p. Kalpokas spėjo, taip ir gavo tiesą, aiškia, kaip blyna. Toliau jis nedvejodamas teigia, kad aš skelbiu pasaulyje egzistuojant "tik" pasaulėžiūrės organizacijas. Pavyzdžių paduoda net Triusių Augimimo Draugiją. Ir įrodyk, jei nori, kad mano buvo kalbėta tik apie Šviesos Sambūrį, o ne apie kokią triusių draugiją.

Pasaulėžiūrą p. Kalpokas šitaip aptaria: "...pasaulėžiūra būtų individo sava susidarytas pasaulio vaizdas ir jo, individo vieta toje struktūroje." Sambūrio ideologinėse gairėse apie tokią individo vietą ir kalbama. Jos sako,

IŠ MUSŲ VEIKSNIŲ VEIKLOS

* ALTas tarp Amerikos lietuvių ir JAV visuomenėje Lietuvos laisvinimo bare yra išvargęs itin plačią vagą, taip pat gausiai parėmęs VLIKą su Vyk. Taryba jos darbe. Savo veiklą atėityje ALTas numato dar daugiau išplėsti ir pagyvinti. Veiklįją ALTO vadovybę šiuo metu sudaro: pirmininkas — L. Šimutis, vicepirmininkas — A. Oliš, sekretorius — Dr. P. Grigaitis ir izdininkas — M. Vaizyla, 4 žymiausių Amerikos lietuvių srovių atstovai. Už teikiama VLIKui paramą ir talkininkavimą Lietuvos laisvinimo darbe ALTO jo konferencijos proga VLIKO ir Vyk. Tarybos vardu pareikšta, nuoširdi padėka. Savo sveikinime Vyk. Tarybos pirmininkas K. Zalkauskas pažymėjo, kad ALTas, reikšdamas savo susirūpinimą senosios tėvynės likimu, turi Lietuvos laisvinimui itin didelių nuopelnų. Vyk. Taryba didžiai brangina ALTO darbą, džiaugiasi jo veikla ir tikisi, kad atėityje bendradarbiauimas su VLIKu ir jo Vyk. Taryba bus dar našesnis.

ALTO pasiūstame naujam JAV prezidentui Eisenhoweriui sveikinime reikiama viltis, kad bus gyviau pajudinti Lietuvos ir kt. bolševikų pavergtų kraštų reikalai.

DEMESIO PONIOS ir PONAI!

Mes siuvame amerikoniško stiliaus kostiumus ponioms ir ponams. Mūsų europietiškas darbas Tamstų tikriausiai neapvilis. Apsilankykite — įsitikinsite.

KAREL SVOBODA 171 Hutt Street, Adelaide, SA

PIRKITE PAS TUOS, kurie skelbia AUSTRALIJOS LIETUVYJE

kad "žmogaus asmenybė yra aukščiausia būtybė racionaliame pasaulyje. Suprantama, kad turėjo būti pirma susidarytas vienokio ar kitokio pasaulio vaizdas, kad jame suradus žmogaus užimamą vietą, ir ne kokią prastą, bet pačią aukščiausią. Tokiu būdu ideologinės gairės pilnai pasisako už pasaulėžiūrą. Čia tačiau vėl p. Kalpokas trenkia, kaip perkūnas iš giedro dangaus, kad pasaulėžiūros Šviesos ideologijoj "nė su žvake nerasi." Jeigu jau nerasi, tai reiškia, kad ideol. gairės nekamba nei apie joki pasaulį, nei apie žmogaus vietą jame. Ir suprask dabar, žmogau, jei mandras.

Ideologija p. Kalpokas vadina "teorijų ir idėjų visumą." Pasaulėžiūrą jis griežtai skiria nuo ideologijos. Taip išėina, kad pasaulėžiūra nėra nei teorija, nei idėja, nes kaip ji priklausytų ideologijai, kaip teorijų ir idėjų visumai. Kaip tuomet pagal p. Kalpoko pasaulėžiūros aptarties susidaromas tas pasaulio vaizdas ir randama vieta jame, jeigu tai nėra jokia teorija, nei idėja?

Ideologiją papildomai p. Kalpokas vadina dar ta funkcija, "pagal kurią tvarkomas ir reguliuojamas organizuotasis, t.y. viešas gyvenimas." Apie pasaulėžiūrą tuo tarpu priduriama, kad "tai yra jo (žmogaus) integralinė dalis, davusi jam žmogaus vardą." Jeigu ideologijoj nėra pasaulėžiūros, tai reiškia, kad į ideologinį — organizuotą, viešąjį gyvenimą žmogus eina be pasaulėžiūros — be integralinės savo dalies, be žmogaus vardo. Aš norėčiau tačiau žmogaus vardą pasilikti ir viešame gyvenime.

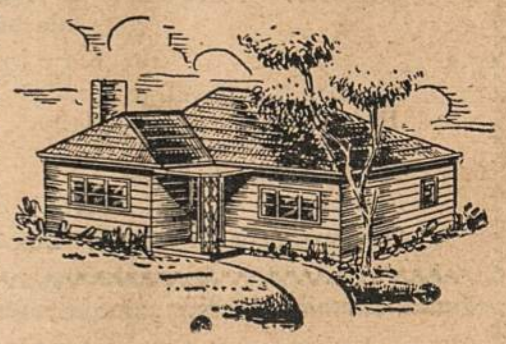
Man kiek jaučiau, kad "silpnos" argumentacijos talkininkų atsiranda ir daugiau. Australijos Lietuvos bendradarbis M. M. tokiu talkininku pristato ir Lietuvių Kalbos Vadovą. Čia ideologija kaip tik ir sugretinama su pasaulėžiūra. "Terrible dictu", manau pasakys p. Kalpokas, kaip anie Lietuvių Kalbos Vadovo autoriai galėjo nežinoti terminų! Gaila, kad p. Kalpokas pavėlavo parašyti savo aptartis.

Galiausiai sudirba jis ir Sventraščio posakį "Kas ne su manim, tas prieš mane" (Luk. 11,23). Jis sako: "Si argumentacija jau yra seniai nustojęsi efekto ir prasmės." Nežinia, kodėl ši citatą paduoda ne iš originalo, bet sakosi radęs ją sieniniame komunistų laikraštyje. Gal tai "stiprios" argumentacijos didesniai efektui. Bene čia ir yra jo argumentacijos patiki kulminacija, kuri pralenkia net Apreiškimą. Tai viršgamtiški dalykai, kurių mes mirtingieji negalime išmokyti. Veltui užtat mano pasiryžimas mokytis tos "stiprios" argumentacijos. Reikia tik laukti, kada p. Kalpokas parašys naują apreiškimą.

Kun. Pr. Vaseric

REDAKCIJA: Davę abiem šalim išsamią pasisakytį, išsiaiškinimą laikome baigtu.

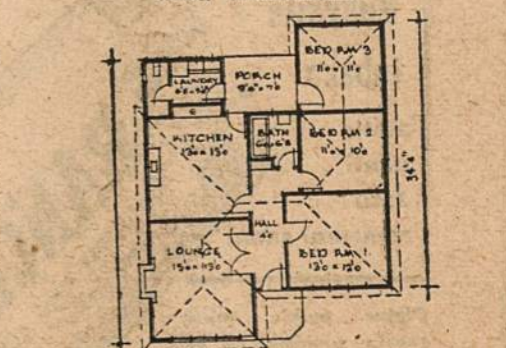
SENSACIJA!

£ 1085. 1/3 depozito NUOSAVAS NAMAS UŽ £ 400 DEPOZITO

12 įvairių modelių. Kaina nuo £ 980, Neprefabikuota statyba. Vidus neuzbaigtas, tik įdėtos grindys. Po dokumentų įstatymo namas pastatomas 2-6 savaitių bėgyje Jūsų nuosavame sklype. Statoma visur. Visos informacijos pas firmos įgaliotinį: J. JABLONSKIS,

1 Hamilton St., Mont Albert, MELBOURNE Vic. Tel. WX7396 Kreiptis skemdieniais arba laiškais arba skambinti.

P. S. Nepamirškite apdrausti savo juodomą ir nejudomą turta.

KIEKVIENAS LIETUVIS ĮSIGYJA LIETUVIO PASA IR PERKA TAUTOS FONDO ŽENKLIUKUS.

English Section

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:
 The Director,
 Department of Education,
 Please send me:
 Information about the Evening Classes.....
 Free Correspondence Lessons.....
 Free Radio Lessons.....
 Surname..... Christian Name.....
 Address.....
 State.....
 My native language is -

News Briefs

FROM BEHIND THE IRON CURTAIN

Kossuth Smiles

One of the most famous statues in Budapest was the Kossuth Statue erected in front of the Houses of Parliament to honor the leader of the Hungarian War of Independence in 1948. This monument is now being pulled down to be replaced by a new Kossuth Statue. Magyar Nemzet (Budapest), August 23, explained:

"The (original) statue has been widely criticized. There are many justified objections to the serious mien of the statue. It gives the impression that Lajos Kossuth and other great leaders of the War of Independence had mourned over

our great struggle for independence. The old monument is now being demolished. A new group of statues radiating serenity and hope in the future are already complete. The new optimistic Kossuth is worthy of the present great rejuvenation of the Hungarian people."

Candid Avowal

The tenth anniversary of the Albanian newspaper Zeri i Popullit (Tirana) was acknowledged throughout the Satellite press; Czechoslovakia's Rude Pravo and the Warsaw daily Tribuna Ludu sent congratulatory telegrams. An article on August 7 in the Tirana

newspaper Bashkimi designated August 25 as Press Day and reaffirmed the purposes of the Communist press:

"The main purpose of our press is to educate the people to hate and to fight the enemies of the Soviet Union as though they were our own enemies. "This struggle against the war-loving enemies strengthens the immortal ties of brotherhood which bind our people to the Soviet people. The Anglo-American imperialists, their Fascists agents in Belgrade, Athens and Rome, the spies and agents they have recruited during the years since the liberation, all have aimed their arrows toward our friendship with the great Soviet Union. They know that this friendship is our strongest link with the USSR."

Roses Are Blue

Reporting on a flower show held in Budapest, Esti Budapest, July 8, commented on the aristocratic names given to the roses on exhibit:

"Inscriptions are fixed on rose bushes so that those who are interested may be informed of the different varieties... The poor helpless roses bear obsolete names, such as 'Lord Charlemint', 'Lord Rossmore', 'Lady Pierre', 'Lady Ashton', 'Lady Forst'... The large number of lords and ladies makes one wonder why some butlers and maids were not planted in their neighborhood... There is also a 'Golden Ophelia' — without Hamlet —; 'Captain Harvey', 'Duchess of Sutherland', etc. There is even a 'Sterling' and a 'Dollar' rose — their blooming, however, is not connected with the actual rate of exchange. Dynasties are represented by 'Maria Theresa', 'Louise', and others. The Vatican is well represented by agents like the 'Reverend Page Roberts', 'Cardinal Piff', and finally 'Pope Pius XI' himself."

The newspaper suggested new names that would be appropriate: "Reasonable changes," the paper declared, "would be to call varieties of roses 'May First', 'November Seventh', 'April Fourth', 'Red Star', 'Liberation' and other such names."

No Aid for Travellers

A recent escapee, formerly a Romanian student, quotes the official explanation for why sightseers in Romania must go without guide books:

"Geography teachers point out that in countries like Switzerland tourists are sold guide books written over 30 years ago, because nothing in the country has changed during the past 30 years. But in Romania, the teachers say proudly, it would be impossible to have guide books, because during the time it would take to compile them, a 'People's Democracy' radically alters its economy and prices, builds new cities, changes the names of others, etc. Thus, it is enough to issue yearly bulletins from each individual resort or tourist center."

Must Mothers Be Sharpshooters?

In a letter to the editor of Kvety (Prague), August 28, a Czechoslovak mother complained that children's toys, which are unavailable through ordinary channels such as department stores, can be obtained by demonstra-

REJECTION OF POW PLAN SHOCKS INDIAN PRESS

Soviet Foreign Minister Vishinsky's rejection of the Indian proposal for settling the Korean war has shocked the press of the Indian capital.

The Hindustani Times thinks Vishinsky's speech against the proposal submitted by Indian delegate V. K. Krishna Menon, "abruptly ended any hope" for an early solution of the Korean problem. The Hindustani Times deplores what it calls Vishinsky's "fierce and open" attack on India's motives in submitting her proposal.

Says the Hindustani Times: "Vishinsky could have opposed the resolution without insulting India."

The paper thinks that the intemperate Soviet rejection of the Indian proposal possibly indicates Moscow's fear that the Chinese communists might have been tempted to accept the Indian proposal. The Hindustani Times says the Vishinsky performance seems to confirm suspicions that the Kremlin has warned the Peiping regime against making decisions on its own, without Moscow's permission. In that case, the paper says, Vishinsky's speech was yet another way for the Soviet Union to emphasize that there can be peace in Korea on one set of terms only — Stalin's.

Another Delai paper, the Statesman, says Moscow's rejection came as a "grave disappointment". Vishinsky, the Delhi Statesman adds, seems determined "to cut the ground from under the feet" of those who wish to settle the Korean conflict by peaceful means.

ATOMIC ENERGY MAY BE USED FOR INDUSTRY

The chairman of the Atomic Energy Commission, Gordon Dean, says the AEC is studying the industrial application for atomic power.

In an interview in the current issue of the Bulletin of Atomic Sciences, Dean says recent estimates of the feasibility of atomic power in industry are "rather encouraging" particularly in the matter of small "power packages" for remote, high-cost power areas.

He said: "We are looking very closely at this possibility."

Dean's statement is supported by John W. Landis, AEC reactor engineer, in an address before the Baltimore, Maryland section of the Ameri-

ting one's skill with a rifle:

"In early August a fair was held in Annin near Tovacov. Among other attractions there was a shooting gallery which featured children's rubber toys for prizes. Now, I have two small children and I have been looking everywhere for rubber toys because they are safe and easy to take care of. In all the stores I received the same answer: 'They are not produced anymore; rubber is an imported raw material.' Why, then, are there allocations for shooting galleries? I inquired of the attendant if he would sell some to me but he said that they are not for sale. Anyone who wants a toy must get a score of 35 points. So there is nothing left for mothers to do but learn to shoot so that they can get toys for their babies."

can Society of Mechanical Engineers.

Landis said AEC's efforts are being spurred by the tremendous amount of energy which can be obtained from a pound of non-conventional fuels — uranium and thorium — compared with coal, oil, gas and gasoline.

He said efforts to produce nuclear energy are warranted because of the rapid world-wide expansion of the use of electricity. Fossil fuels are rapidly being depleted, he added.

Known reserves of nuclear fuels — on the basis of the energy which they can produce — dwarf the productive capabilities of fossil fuels throughout the world, he said.

The big job, he said, is to make atomic power plants economically feasible.

PRINTER'S ERROR

Magyar Nemzet (Budapest), June 28, deplores the sorry state into which Hungarian book printing has fallen. Two cases were cited:

"A reader writes that he received for his birthday a copy of Grossman's new novel Stepan Kolcsugin. He soon discovered that forty pages were missing from different parts of the book. When he took it back to the bookstore on the following morning, the salesman had already anticipated his complaint. Ten other copies of the book, all suffering from the same deficiency, were ranged on the shelf. Each one contained a special slip marked 'Examined—quality found satisfactory.'

"Corrections listed at the end of a volume entitled Progressive Criticism from Besenyey to Ady include thirty misprints which make the text unintelligible. It is curious that several misprints, more serious than the corrected ones, escaped notice... The book also has several blank pages. This volume actually bears the stamp 'quality controlled.'"

"YE OLD WINE SHOPPE"

Jūsų vyno krautuvės:
 189 Wakefield St., Adelaide, SA
 ir
 26 Gladstone Rd., Prospect, SA

Visų rūšių aukščiausios kokybės vynai. Lygiavertiniai europiečių tiškiams. Flakonais arba buteliuose. Duodamos nuolaidos.

J. Kernick

L I M I T E D
 176-180 PORT ROAD,
 HINDMARSH, S. A.

VYRIŠKI IR MOTERIŠKI
 RUBAI, SIUVYKLA PO-
 NIOMS IR PONAMS

UŽUOLAIDOS ir UŽVAL-
 KALAI, ĮVAIRIAUSIOS
 MEDŽIAGOS

LINOLEUMAI IR KILI-
 MAI, NAMU APYVOKOS
 REIKMENYS, PUOŠME-
 NYS

Naudokitės mūsų LAY-BY
 — tiktai 1 šilingas depozito
 1 svare

Niekuomet nevēlu užsisakyti daugi-
 lo mėgiamą iliustruotą žurnalą

Karys

Pageidaujantieji gaus pirmuosius šių metų numerius.

KARYS — lietuviškos patriotinės dvasios sparnuotas žodis, visu laiku lietuvių karių gyvenimo, kovų ir darbo veidrodis; KARYS — tai mūsų tradicinio vieningos kovos organas su visais Lietuvos priešais nuo 1919 metų.

KARYS — visiems buvusiems kariams nepamainomas dvasios penas. Gi dabartinės Tėvynės tragedijos akivaizdoje esame visi Lietuvos laisvės kariai.

KARIO metinė prenumerata 4 dol. JAV valiuta; pusmėciui — 2 dol.50 ct. Australijoje gyvenantieji prenumeratoros mokestį lengvai gali prisiųsti Money Orderiu.

Tuojuo siųsk prenumeratoros pinigų. Šiuo adresu: KARYS
 680 Bushwick Ave., Brooklyn
 21, N. Y.

HOTEL ANGAS

ANGAS STREET ADELAIDE

(priešais "Australia Hall")

Manager Peter Ardill

* MES RUŠIAME PRIVAČIUS PASILINKSMINIMUS *
 SALTAS ALUTIS, ŠAMPANAS, LIKERIAI — MUSŲ SPECIALY-
 BĖ

Visi gėrimai į Jūsų namus pristatomi veltui.

Visuose reikaluose Jums padeda

JUOZO ŽUKAUSKO

KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ PAGALBA

Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokeriopa informacija. — Kalbinė pagalba ir reikalų sutvarkymas įstaigose

Atsakymai į klausimus. + Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu.

Kreiptis:

Kasdien 2 — 5 val. p. p.
 15 Manchester Unity Building
 160 Castlereagh Street
 Sydney Tel.: M4878

Kasdien 6 — 8 val. vak. —
 10 Peel St.
 Kirribilli,
 Sydney

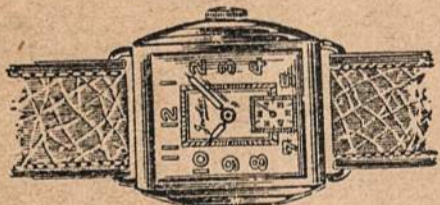
Tel.: XB4312

Korespondencijai adresas: Box 58, Milson's Point P.O. NSW

AUKŠČIAUSIA KOKYBĖ
 ir
 MALONUS PATARNA-
 VIMAS

H. G. Dall

Centrinio Turgaus Arkado-
 je Nr. 15
 Adelaide

JUVELYRAS IR LAIKRO-
 DININKAS

Rukykite
 tabaka

atatin-
 kanti
 Jesu
 asmenini skoni

Platus puikiu musu tabaku pasirinkimas pilnai patenkina visus cigareciu ir pypkiu rukytojus. Jus busite pilnai patenkintas pasirinkus viena is Misdorp'o tabaku — o kartu turesite ir Misdorp'o kokybes garantija.

LAIMEK

£100 ar daugiau!

Dalyvauk Leonard Norman'o

"RACING QUIZ'e"

Tai visai paprasta! Jus teisrenkate — nei daugiau, nei maziau — keturis arklis, kurie, Jusu manymu, laimes sestadienio lenktynes Jusu mieste — Sidnejuje, Brisbaneje arba Melbourne. Surasykite tuos arklis ant svaraus popieriaus, pridekite savo pavarde ir adresa ir, kartu su tusciu pokeliu vieno cia iliustruoto, puikiu tabaku, issiuskite adresu: Leonard Norman Racing Quiz," care Macquarie Radio Station (Jusu steite). Ateinanti sestadieni klausykites Cliff Cary, kuris paaiskins visas detales. Kas gi zino? Gal but £100 ar daugiau bus Jusu.

RED CROSS CONTROVERSY

The recent International Red Cross Conference in Toronto led to controversy in both the free and Communist press over the introduction of the germ warfare issue. To "clarify" the matter for its audience, Radio Budapest, August 10, broadcast a letter from one of its listeners and offered a reply. The letter was quoted as follows:

"I cannot agree with the accusations being levelled against the International Red Cross. This is an organization which is recognized everywhere for its impartial attitude. The Red Cross was asked and has agreed to investigate the charges of germ warfare in Korea. It seems to me wrong to sneer at it."

Radio Budapest gave the following answer:

"We are dealing with your letter because there may be many people... who share your views, and we would like to dispel the myth of the 'international' character of this organization. The International Red Cross is a private organization of Swiss citizens, who are capitalists. Red Cross representatives have even described the commandant of the Auschwitz concentration camp as an 'amiable' man. The Koreans and the Chinese are ready at any time to accept an investigation by experts. There is no reason whatsoever why

RETINA — GRAFT PHOTOS

Gays Arcade, Adelaide. LF 1469

Kvieskite mūsų fotografa į Jūsų subuvimą, vestuves ar kurį kitą parengimą. Jokių specialaus mokesčio. Aukščiausios rūšies nuotraukos garantuojamos.

this plan should not be carried through except, of course, that the Americans have a natural aversion to being found out."

"... BUT DON'T FALL IN LOVE"

A recently escaped youth, formerly a member of the Czechoslovak Border Guards, describes one of the methods by the authorities to promote good relations between the Border Guards and the civilian population of the border districts:

"Last year, the headquarters of the Border Guard brigades ordered all subordinate units to foster friendly relations between the guards, on duty and off, and the people of the border zone. Subsequently, the commander of the battalion in Pivon, district Horsuv Tyn, instructed members of his unit to attend all dances held in border zone communities. His order emphasized that Border Guards should make acquaintances among the youth and young women. Soldiers were warned not to become romantically involved, but unobtrusively to get information concerning citizens opposed to the People's Democratic regime."

PROPER FIT

Have the physical demands of the building up of Socialism altered the dimensions of the human figure? Elet es Tudomány (Budapest), August 20, reported on a scientific revision of the sizing standards used by the Hungarian garment industry:

"The professor of the anthropology at Debrecen University and the head of the anthropology department of the Natural Science Museum have conclu-

ded a Socialist contract with the garment industry to conduct a survey of the measurements of 40,000 adults, 40,000 children, and 10,000 elderly persons. The practical purpose of this anthropological survey is to enable the garment industry to produce well-cut clothes in appropriate sizes for our workers. In manufacturing these new ready-made clothes tailored on a scientific basis, the needs of the various professions will be taken into consideration. For instance, the miners and smelters have more developed shoulder muscles, the agricultural workers have broad chests and large leg muscles, etc. Consequently, they all need clothes of different sizes and cuts..."

NO SEASICKNESS IN THIS SHIP

For many years shipbuilding engineers have tried to overcome the seasickness of ships in heavy seas.

Over sixty years ago, Andrew Wilson, of Stirling, took out a patent for ship fins to control rolling and pitching, but it remained just an idea on blueprint paper. Then just before World War II two great Scottish firms, Brown Brothers and William Denny and Brothers, perfected a fin stabilizer. It was tried out successfully on a Southern Railway Channel steamer. After that the device was taken up by the Admiralty, and it was ships of war rather than ocean liners that were fitted with anti-rolling fins.

Now the P. and O. company is making the Brown-Denny fin system a routine fitting for all their Far East liners. Their new liner, Chusan, was fitted last year, and the fins have been an outstanding success. The Cunard line is following suit, experimenting with the new device on the 13,000-ton liner Media.

The fins are quite small. They put out some ten or twelve feet from the side of the liner, and are controlled by motor-powered gyroscopes. One gyroscope measures the angle or roll of the ship and the other is rolling velocity or speed. This measure of the ship's natural motion in a rough sea is copied by another motor, but with increased power. This power controls the fin-tilting so accurately and speedily that the angle taken up by the fins always corresponds with the gyroscopes' signals. As a result, a rolling motion of as much as five degrees either side of the vertical can be eased down to one of half a degree.

Good sailors may not appreciate this as much as the seasick, but hundreds of pounds' worth of damage can be done to a liner's crockery and fittings by heavy searolling.

AR JAU ĮSIGIJAI LIETUVIO PAŠĄ IR TAUTOS FONDO ŽENKLIOKŲ? JEI NE — KREIPKIS Į SAVO APYLINKĖS VALDYBĄ, SENIUNĄ ARBA RAŠYK TAUTOS FONDO ATSTOVYBEI.

News — Naujienos

RED 'MAGINOT LINE'

The New China newsagency reports that the Communists have completed "an impregnable defence line," complete with heating, along the Korea front from coast to coast.

The line, with bombproof caves and other defences, is "a rare wonder in the annals of war," it adds.

Clothing, tinned food, grain, ammunition and other equipment have been piled up in spacious warehouses.

SERENADE

LISBON.—Cassiano Piyo, 22, serenaded his sweetheart beneath her bedroom window. His father did not like it and stabbed him. They are both in hospital as the result of a fight.

SYNTHETICS "WILL REPLACE Wool"

An American textile technologist said here that by 1960 the US might no longer be dependent upon imported apparel wool.

DUTCH MIGRANTS

The motorship "Fairsea" left Rotterdam with 1,400 Dutch migrants for Australia.

IMPORTS CUTS

Germany suffered less than Britain from Commonwealth countries import cuts, says a report by the UN Economic Commission for Europe. This was because Germany had no military contracts to take priority over export orders in the engineering industry and its manufacturers had less orders so could deliver goods more rapidly than Britain.

NATO TO INCREASE DEFENSE BUDGETS

A spokesman for the North Atlantic Treaty Organization has announced that all member nations have agreed to increase their expenditure in 1953.

It has already been stated that the overall increase in spending for the coming year would average 20%, and Great Britain 1953 figure fits this estimate. Exact amounts to be spent by the 14 NATO countries have not been revealed.

A NATO council spokesman told a news conference that the forthcoming December 15 Paris session of the council will not set fixed military goals again, some time between March 15 and April 15.

NATO officials also announced that the defence organization has accepted the offer of the French government of land on which to build a permanent headquarters. Since last April the organization has been housed in temporary quarters erected in London for the 1951 session of the United Nations General Assembly. NATO's new home will be in the suburban village of Le

RAUDONA "MAŽINO LINIJA"

Naujosios Kinijos žinių agentūra praneša, kad komunistai pastatė "neperengiamą gynimosi liniją". Ši linija tęsiasi išilgai Korėjos frontą ir turi specialų apšildymą.

Linija turi slėptuves nuo bombų ir įvairius kitus patogumus. Ji yra "amžių stebuklas karo lauke" — taip ją apibūdina agentūra.

Drabužiai, konservuotas maistas, šoviniai ir kiti daiktai yra sukrauti didžiuliuose sandeliuose.

SERENADA

Lisabonoje 22 metų amžiaus Cassiano Piyo dainavo serenadą prie savo mylimosios miegamojo lango. Bet jos tėvui ši serenada nepatiko ir jis norėjo nudurti jaunikį. Tas nepasidavė ir abu atsidūrė ligoninėje po gerų muštynių.

DIRBTINĖ VILNA PAKAIS TIKRĄ VILNĄ

Vienas Amerikos technologas tvirtina, kad 1960 metais JAV bus nereikalingos importuotos vilnos, kadangi dirbtinė vilna užims jos vietą.

OLANDŲ IMIGRANTAI

Motorinis laivas "Fairsea" išvyko iš Roterdamo su 1,400 olandų emigrantų į Australiją.

IMPORTO SUVARŽYMAI

U. N. ekonominė Komisija Europoje praneša, kad Didž. Britanijos eksportas į savas kolonijas daug daugiau nukentėjo dėl importo suvaržymo, nei Vokietijos.

Priežastis yra ta, kad Vokietijos fabrikai neturėjo jokių karinių užsakyimų, todėl Vokietija savo prekes patiekė greičiau Britų kolonijoms, negu tai padarė Didžioji Britanija.

Chesnay, about 10 miles west of Paris and about a mile from Supreme Headquarters, Allied Powers in Europe (SHAPE). The quarters will be built in approximately one year.

BRITISH AMBASSADOR PRAISES U. S. LEADERSHIP

Sir Oliver Franks, retiring British Ambassador to the United States said last week the American decision to lead the United Nations in resistance to aggression has "given purpose and dignity" to the world.

In a farewell radio address to the American people, Sir Oliver reviewed the four and a half years he was his country's top diplomatic officer in Washington. In that period, he noted, numerous major events took place which have shaped the course of history.

Among these he cited the resistance to communist aggression in Korea, the Berlin airlift, the Marshall Plan, the Atlantic Pact and the birth of a Free Israel.

He termed the Marshall Plan a most creative and generous act of statesmanship which brought "sorely needed vitality to the war-shattered economies of Western Europe." He referred to the Atlantic Union as a "citadel to preserve liberty and prevent aggression."

Sir Oliver said Britain fully supports the concept that aggression must be curbed and for this reason joined the United States and United Nations in meeting it in Korea.

Ambassador Franks spoke of the special relationship that has developed between Britain and the United States, saying he thought it came about through the sameness of their hopes and desires. He stated:

"We both seek a peaceful and prosperous world in which free men, living in societies of their own shaping, may speak and move and trade to the general well-being of the whole."

He said that he was taking back to Britain memories of the 48 states which he visited during his tenure in the country.

Sir Oliver concluded by saying "we are taking with us to our own home a deep and abiding affection for your country."

NAUJAUSIOS VYRŲ MADOS!

Harcourt Ltd. ypatingą dėmesį kreipia į europietiškas vyrų madas, kurias patiekia pricinamomis kainomis! Mūsų kostiumai yra siuvami mūsų nuosavoje siuvykloje pirmiausių

EUROPIEČIŲ SIUVĖJŲ

Jeigu Tamstai reikalingas kostiumas skubiai — ateikite pas mus — Jeigu Tamstai reikalingas kaklaraištis, markškiniai ir t. t. — ateikite pas mus. Naujausių madų sportiški švarkai ir kelnės yra mūsų specialybė! Visos mūsų prekės yra garantuotos — jeigu Jūs jomis nepatenkintas — mes gražiname Jums pinigus!

HARCOURT Ltd. 71a Rundle Street, Adelaide
Telefonas: W 2640.

L. L. Tredrea

10 ir 51 CENTRAL MARKET ARCADE, ADELAIDE

Pavasari visi dažome savo namus, palėpes, tvoras.

DAŽAI! DARBO ĮRANKIAI! VINYS, etc!

Pigiausias kai nos mieste!

Paramount used cars

109 ANZAC HIGHWAY, ASHFORD, SA, Tel. LF 1984 ir LF 4513

Paramount Prestige atkreipia visų auto pirkėjų dėmesį!

Pas mus Jūs galite pasirinkti iš įvairiausių modelių ir klasių auto-mašinių. Ir pas mus atėję Tamtos tuojaupastebėsite, kad mūsų kainos tikrai atitinka tikrąją automobilių vertę.

TIKRAI ELASTIŠKAS IŠSIMOKĖJIMO PLANAS!

Pagal mūsų išsimokėjimo sistemą Jūsų mokėjimo ratos tikrai yra pritaikintos prie Jūsų kišenės. Ateikite pas mus ir išitinkinsite. Visas detales mes aptarsime privačiai ir diskretiškai patogiam mūsų biure.

Neatidėliokite — apsilankykite pas mus šiandien!

PARAMOUNT USED CARS — 109 ANZAC HIGHWAY, ASHFORD

Megaw & Hogg

127 King William Street
Adelaide (prieš Town Hall)

Naujieji australai šiuo yra maloniai kviečiami apžiūrėti platų pasirinkimą įvairiausių vartotų baldų. Lovos, spintos, foteliai ir sofos, virtuvės baldai, kilimai, matracai...

ATDARA ŠEŠTADIENIAIS NUO 9 iki 11.30 RYTO

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTEJAS

— pagelbėti pirkinėjantis —

KLAUSKITE KURĮ NORS MŪSŲ PARDAVĖJĄ

Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.

Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co Limited

The Big Store ■ Rundle St. Adelaide

Publicitas

Universalus Patarnavimų Biuras
Asmeniniai kreiptis:
153 Hindley St., Adelaide
I aukštas Tel. LA 4078

Darbo valandos:
12.00 iki 5.00 val. vak. ir iki 11.30
šeštadieniais. Kitu laiku susitarus iš
anksto.

Adresas korespondencijai:
Box 1656M, G. P. O., Adelaide

Vertimai — Perrašinėjimai —
Reikalų sutvarkymas įstaigose ir
firmose — Spaudos platinimas —
Įvairus tarpininkavimas. Ligos
draudimas.

TEN PAT GALIMA UZSIPRENU-
MERUOTI, NUSIPIRKTI ARBA
PASISKELBTI IR "AUSTRALI-
JOS LIETUVIŲ" BEI ĮSIGYTI LIETUVIŠKŲ IR KITOMIS KALBOMIS KNYGŲ.

GERIAUSIA DOVANA — KALĖDOMS —

LIETUVIŠKA KNYGA!

- Raudoni batukai — intriguojančios J. Saviskio novelės 13/6
- Mėnuo, vadinamas medaus — įdomiausia visų Nelės Mazalaitės knyga 22/6
- Barono Miunchauseno nuotykių — kas gi negirdėjo šito garsaus pramūšgalvio nuotykių? tik 11/3
- Paklydę paukščiai — puikūs mūsų beletristo J. Jankaus 2 tomų romanai. Abu tomai už 43/3
- Gabija, vienintelis pasaulyje lietuviškas literatūros žurnalas. Nr. 1 ir 2 po 9/0
- Užsisakiusieji knygas gaus per, maždaug, 6 savaites. Reikalaukite mūsų katalogo!

PUBLICITAS
Visados Jūsų patarnavimui!

VOKIŠKI ŽURNALAI:

- "Neue Illustrierte", savaitraštis, metams prenumerata £3.10.0
- "Muenchener Illustrierte", savaitraštis, metams prenumerata £3.10.0
- "Revue, die Weltillustrierte", savaitraštis, metams prenumerata £3.10.0
- "Der Australische Spiegel", savaitraštis, metams prenumerata £2.5.0
- "Der Monat", mėnraštis, metams prenumerata £2. 0.0

PUBLICITAS
153, Hindley Street, Adelaide, SA

DOMĖS! Ramiai į savo ir savo artimųjų ateitį žiūrėti, apsidraudęs

LIGONIŲ KASOJE

Nuo 1/9 (viengungiui) arba 3/6 (visai šeimai) savaitėje Tamsta tapsi nariu plačiausios apimties Australijoje Ligonijų Kasoje. Šita Ligonijų Kasa yra kooperatinė, taigi, visas pelnas pašalpų formoje grįžta jos nariams. Pašalpų pavyzdžiai: Susirgęs, gulėdamas ligoninėje arba gydytojo priežiūroje slaugomas namuose Tamsta gausite savaitinę pašalpą nuo £4.11. 0 iki £14. 0. 0.

Patiekus gydytojų, dantų gydytojų, chirurgų ir kt. sąskaitas Tamstai grynais grąžinama apie 75% visų Jūsų gydymosi išlaidų. Ir kuo ilgesnį laiką Tamsta išbūsi Ligonijų Kasos nariu, tuo didesnė gydymosi išlaidų dalis Tamstai bus grąžinta — grynais!

Teirautis pas Autorizuotus Agentus: **PUBLICITAS**
153 Hindley St., Adelaide

N. S. Nesvarbu, kur Tamsta gyvena: jokių gydytojų patikrinimų nereikalaujama, jokių amžiaus apribojimų nėra! Rašykite mums ir mes laiškais Tamstai apdrausime nuo ligos.

AUSTRALIJOS LIETUVIO KALENDORIUS 1953 MET.

Jau išleistas ir išsiuntinėtis visiems prenumeratoriams. Neprenumeratoriai jį gali gauti AL Leidykloje ir pas visus mūsų atstovus. Kaina 2/0.

AL Leidykla

ISIGYDAMAS LIETUVIO PASA IR TAUTOS FONDO ŽENKLIUKŲ PAREMSI LIETUVOS LAISVINIMO KOVĄ.

KODĖL MOKĖTI BRANGIAU?

Apsilankykite pas mus ir pirkite drabužius, kurie yra beveik nauji ir aukščiausios kokybės, tačiau te kainuoja mažą dalelę naujų rūbų kainos.

Pedler's

3 GOUGER STREET — ADELAIDE — S.

VOKIETIJOS KRAŠTO TARYBA DĖKOJA

Naujai išrinktoji Vokietijos Krašto Taryba, rugsėjo 3 d. susirinkusi pirmam posėdžiui Hannoveryje, išklaičiusi Krašto Valdybos pranešimą apie atliktus darbus, kurių svarbiausias buvo lietuvių švietimo srityje, įsteigiant ir išlaikant Vokietijoje lietuvių gimnaziją ir visą eilę lietuvių pradžios ir vargo mokyklų, kartu su Valdyba konstatuoja, kad šitas darbas galėjo būti sėkmingai atliktas tik su plačios Pasaulio Lietuvių Bendruomenės dosnia pagalba.

Krašto Taryba laisvame pasaulyje išsisklaidžiusiems tautiečiams reikšia už tą paramą savo padėką ir pagarbą. K. Taryba nuoširdžiai dėkoja tūkstančiams žinomų ir nežinomų lietuvių, kurie savo nenuilstamomis akimis ne tik parėmė Vokietijoje gyvenančių lietuvių pastangas mokytis ir auklėti savo vaikus lietuviškoje dvasioje, gelbėti juos iš materialinio ir dvasinio skurdo, bet savo aukų gausumu ir pastovumu taip pat užtikrino lietuvišką mokslo įstaigų Vokietijoje ateitį.

Krašto Taryba, nuoširdžiai dėkoda ma visiems aukotojams, tiki, kad ir ateityje skurde ir nelaimėje Vokietijoje gyvenantieji lietuviai nebus užmiršti ir tokiomis pat gausiomis aukomis bus paremta bendruomenės vadovybės kova už lietuvių tautos gyvybinius reikalus.

Vokietijos Krašto Tarybos Prezidiumas
pas. A. Survila, A. Giedraitis, E. Žilius.

PSICHINIŲ LIGONIŲ GLOBOS REIKALU

Good Neighbour Council pranešė, kad psichine liga susirgusių imigrantų gydymas kartais žymiai apsunkinamas negalint su juo susikalbėti jo gimtąja kalba. Ši įstaiga kreipėsi į įvairių tautybių komitetus, prašydama pristatyti jai iš kiekvienos tautybės po vieną vyrą ir vieną moterį, kurie sutiktų savo laisvu laiku pagelbėti Adelaidės psichiatrinėms ligoninėms pasirūpinti įvairiais atitinkamos tautybės pacientų reikalais. Šis darbas būtų neapmokamas, tačiau būtų tik pripuolamas.

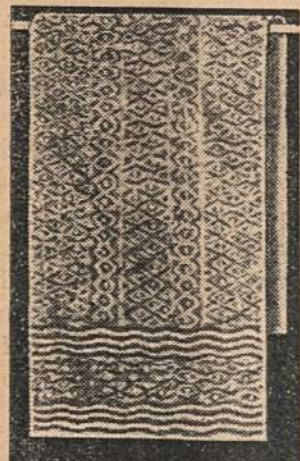
Mūsų moterų sekcija pažadėjo savo paramą, tačiau dar reikalingas taktininkas vyras.

ALB Adelaidės apylinkės valdyba kviečia vyrus, kurie sutiktų dalį savo laisvalaikio skirti šiam kilniam darbui, užsiregistruoti pas valdybos narius, kurie galės suteikti ir smulkesnių informacijų.

ALB Adelaidės apyl. valdyba

S K E L B I M A S

Kas žino apie likimą Stasio Jakubausko, 1950 mt. gyvenusio Vokietijoje, Kempten stovykloje, malonėkite pranešti: A. Jakubauskas, 199 Mc Killop St., Geelong, Vic.

DIDELI "DICKIES" ranksluosčiai

Žinomi australiški ranksluosčiai, mėlynos, geltonos ir žalios spalvos. Puikiai išsiurbia vandenį.
TIK 8/11

Peoplestores Ltd.

GOUGER ST. ADELAIDE
Prie pat Centrinio turgaus

LIETUVIŲ TEATRAS-STUDIJA Adelaidėje

1952 m. gruodžio 29 d.

St. Xavier salėje (prie Katedros, Wakefield Street 3 veikalų premjera

"KAZIMIERAS SAPIEGA"

B. Sruogos istorinės kronikos finalinė scena

"VIENA VAKARĄ"

A. Skėmos 1 veiksmo pjesė

"MEŠKA"

A. Čechovo 1 veiksmo komedija

Vertė A. Gučiuvienė

Režisierius J. Gučius

Dailininkai A. Rukštelė ir L. Žygas

Dalyvauja:

S. Kanienė, G. Matuėvičienė, Z. Petkūnaitė, A. Gutis, L. Karmazinas, Z. Kučinskas, A. Petrikas, B. Rainys, V. Ratkevičius, N. Skidzevičius, A. Trinka, V. Užubalis.

Vaidinimo pradžia lygiai 8 val. vak.

Bilietai gaunami Šv. Juozapo bažnyčios salėje prieš pamaldas ir po pamaldų ir vaidinimo dieną prie įėjimo.

VASARIO 16 GIMNAZIJA DĖKOJA

Malonūs Tautiečiai,

Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos vardu reikiu Jums visiems nuoširdžiai padėką už atsiųstus 15 svarų sterlingų gimnazijos mokiniams išlaikyti. Džiau giames, kad mūsų balsas — padėti Vasario 16 Gimnazijai — rado tokį gilų ir platų atgarsį užjurių tautiečių širdyse, jog negalima buvo to nė tikėtis. Tai rodo, kad mūsų tautiečiai labai vertina ir brangina mokslo šviestą ir Tautos laisvę, nes jų mes visi tokiu būdu tampam kariai už Tautos laisvę ir žmoniškumą, kurio taip mažą dabar tėra pasaulyje.

Už gražias Jūsų pastangas, už kieta Jūsų pasiryžimą, Lietuvių Tauta visada bus Jums dėkinga. O mes čia, mokytojai ir mokiniai, rūpinsimės, kad Jūsų aukos, sudėtos ant Tautos aukuro, pateisintų Jūsų ir visų mūsų viltis ir troškimus — išlikti sau žmonėmis ir, laisvės dienai išaušus, grįžti į mūsų Tėvų Žemę Lietuvą.

Geriausiu linkėjimų

A. Giedraitis
Gimnazijos Direktorius

Redakcijos pastaba:

Sie £15 Sterl. (= £18.16.8 Australijos valiuta) pasiūti Gimnazijai rugsėjo 26 dieną, gi lapkričio 5 d. vėl išsiūsta £10 Sterl. (= £12.11.2 Australijos valiuta).

AUKOS NEPALIAUJAMAI PLAUKIA

Vėl Gimnazijai išlaikyti aukų atsiumtė šie tautiečiai:

- "Publicitas" £2
- D. Krausaitė £2
- J. Rackevičius £1
- A. Paliulis £1
- J. Vasiliauskas £1
- V. Stauskis £1
- J. Poškus £1
- K. Pocius £1
- V. Petruškevičius £1
- S. J. £2.10.0
- B. Kasperas £2.10.0
- Rom. Greimas £2.10.0

Visiems rėmėjams nuoširdus aciu. Malonius mūsų Skaitytojus prašome ir toliau šios vienintelės lietuviškos mokslo šventovės laisvajame pasaulyje nepamiršti.

AL Leidykla

EUROPIETIŠKŲ PRODUKTŲ IŠPARDAVIMAS!

Žymiai sumažintos kainos!

LATVIŠKOS KILKOS

kaina sumažinta
nuo 7/5 iki 6/0

GRIKIŲ KRUPOS, EUROPIETIŠKOS DEŠROS, DANIŠKI AGURKAI ir t. t.

D. LEONI

80 Gouger St., ADELAIDE

Prie pat centrinio turgaus

EUROPIEČIAI PERKA PAS

EUROPIEČIUS!

MUSŲ GERB. SKAITYTOJAMS

Informuojame, kad sekančių metų "Australijos Lietuvio" pirmas numeris išeis sausio 7 dieną.

Iki pasimatymo sekančiais metais!

Jūsų AL Leidykla ir Redakcija

"SVIESOS" SAMBURIŲ NARIŲ IR PRIJAUČIANČIŲ SUSIRINKIMAS ADELAIDĖJE.

Gruodžio 30 dieną 18 val., "Australijos Lietuvio" Leidyklos patalpoje, 35 Cator Street, Hindmarsh (troleibusu važiuoti iki 9 sustojimo Port Road'e) kviečiamas "Sviesos" Samburio narių ir prijuočiančių susirinkimas. Nariai ir prijuočiantieji kviečiami atsilankyti. Bus svarstomi svarbūs organizaciniai klausimai.

Rengėjai

LIETUVIŠKOS RADIO TRANSLIACIJOS

Kalėdų proga Adelaidės radio stotis 5KA gruodžio 25 d. 21.30 val. transliuos naujųjų australų kalėdinę programą, kurioje, be kitų tautų, dalyvaus ir lietuviai.

Gruodžio 28 d. 22.15 val. ta pati stotis transliuos lietuviškos muzikos programą.

ALB Adelaidės apyl. valdyba

RENGIAMAS ŠAUNUS

Naujuju Metu SUTIKIMAS

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba šiemt ryžosi surengti tikrai šaunų Naujuju Metu sutikimą. Tam reikalui telkiamos meninės pajėgos ir daromi įvairūs kiti pasirėngimai. Meninės programos parengimui maloniai sutiko vadovauti mūsų rašytojas-laureatas Pulgis Andriusis.

Pobūviui gauta visai naujai įrengta didžiulė graži salė "Vindsor Ballroom", 100 North Terrace, apie 200 žingsnių į vakarus nuo geležinkelio stoties. Mūsų pobūvis bus pats pirmasis toje salėje.

Moterų Sekcija rūpinasi, kad niekas neliktų ananas ar ištroškęs. Šokiams gros p. Šapausko kapela.

Pobūvį savo atsilankymu pagerbs Krašto Tarybos posėdžiams suvažiavę mūsų tautiečiai iš visų Australijos miestų. Kadangi norima, kad pobūvis būtų ne "šiap sau", o lietuviškas, tai prie įėjimo kvietimai nebus platinami ir jų iš anksto neįsigiję į salę nebus įleidžiami.

Todėl visi, kas nori Naujuosius Metus sutikti savųjų tarpe, turėtų netrukdam kvietimais apsirūpinti. Jie gaunami pas Valdybos narius.

LINKSMI NAUJUJŲ METŲ LINKĖJIMAI

ALB Krašto Valdyba — Paieškoti daugiau perimtinų skolų.
ALB Sydnejaus Apylinkės Valdybai — Baigus Lietuvių Namų statybą imtis konkretnių žygių, kaip, pav., lietuviams teritorijos užpirkimu prie Darvino ar pan.
ALB Melbourno Apylinkės Valdybai — Neužsileisti Sydnejiui ir pradėti statyti lietuviško grožio salioną.
LKF Australijos Apygardos Valdybai — Atskira knyga išleisti bent savo ketinimų ir planų sąrašą.
Partijoms — sudaryti Australijoje VLIKą, gal atsisiras tada ir čia koks nors įgaliotas šefas. Bus įdomiau... Organizacijoms — Jei ne veikime, tai bent snaudžiant sutarti ir narkyti vienoj tonacijoj.
Sąjūdžiams — Įrodyti, kad žodis sąjūdis su judėjimu nieko bendra neturi. Dirigantams — Bent frako skvernais užkemsant ir atkemsant balsus atskirti piano nuo fortissimo.
Adelaidės teatralams — Iš robotinių sferų grįžti į tuos laikus, kada scenai buvo rašomi ir lietuviški veikalai.
Vyties sportininkams — Rūpestingai saugoti praėjusių metų "Australijos Lietuvio" komplektą, kad ateityje savo vaikams (jei jie mokės lietuviškai skaityti) "Sporto skyrium" galėtų įrodyti, jog buvo laikai, kada puošėsi meisterių titulai ir buvo apdovanojami taurėmis.
Šeštadienio mokykloms — Baigti bent šiais metais mokytį abėcėlę.
Garbės Teismui — Išigyti skaras akims užsirišti (teisingumas vaizduojamas užristomis akimis), kad teisią nebūtų galima atskirti asmeninį priešą nuo draugo, nors sėdėtų ir kaltinamųjų suole.
Bažnyčios tvorų ramstytojams — Pulgis jus jau aprašė ("Per pekliskus miškus"), o kadangi kito laurais vainikuoto Adelaidėje, rodos, nėra, — nėra ko ilgiau laukti, galima jau ir į baž-

INFOMACINIS PRANEŠIMAS DEL SUVAŽIAVIMO.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba, Krašto Valdybos pavedimu, 1952 m. gruodžio mėn. 29-31 dienomis Adelaidėje įvykstančio ALB Tarybos narių suvažiavimo reikalų skelbia:

1. ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba, padedant tautiečiams, yra pasirošius priimti ir apnakvydinti pas savuosius visus į suvažiavimą atvykstančius atstovus. Gruodžio 28 ir 29 dienomis Apylinkės Valdybos nariai ir skautai budės Adelaidės geležinkelio stotyje, patitiks ir nurodys apstojimo vietas visiems atvykstantiems svečiams. Atvykstantieji kitomis susisiekimo priemonėmis, ar turintieji kurių nors kitų pageidavimų, prašomi iš anksto pranešti Adelaidės Apylinkės Valdybai adresu Box 1296 L, G.P.O., Adelaidė. Primename, kad suvažiavimo metu Adelaidėje vyks pasaulinės Davis Cup teniso rungtynės, todėl viešbučių gavimo galimybės labai mažos.

2. Gruodžio mėn. 28 d. 10 val. vakare, suvažiavimo proga, per Adelaidės radijo stotį 5 KA įvyks lietuviškos muzikos vandenė. Programa išpildys solistai E. Rukštelienė ir P. Rutenis, akompanuojant muz. Dorothy, Oldham.

3. Gruodžio mėn. 29 d. 8 val. vakare, Adelaidės Teatro studija, vadovaujama režis. J. Gučiaus, St. Francis Xavier Cathedral salėje ruošia vaidinimą — premjerą. Programoje:

A. Kazimieras Sapiega — Sruogos istoriškos kronikos finalinė scena.

B. Viena vakarą — Skėmos 1-no veiksmo pjesė.

C. Meška — A. Čechovo 1-no veiksmo komedija.

Vaidinimų pradžia 8 val. vakaro.

4. Gruodžio mėn. 30 dienos vakaras liuosas, skirtas poilsiui ir privatiems apsilankymams.

5. Gruodžio mėn. 31 d. Windsor Ballroom salėje, 100 North Tce. rengiamas Naujų Metų sutikimas — balius. Pradžia 8 val. vakaro.

6. Gruodžio 30 ir 31 dienomis, posėdžių pertraukos metu Adelaidės Moterų Sekcija visiems suvažiavimo dalyviams patieks vietoje užkandžius. Ten pat visą laiką veiks ir skautų paslaugos punktas.

7. Per visas tris suvažiavimo dienas Sv. Juozapo bažnyčios salėje, Pirie str. veiks Dailininko A. Rukštelės kūrinių paroda.

8. Tuo pačiu laiku, suvažiavimo salėje, Adelaidės Apylinkės Valdyba, taktininkaujant spaudos bičiuliams, patieks treties spaudos parodą.

9. Į visus čia išvardintus meninius parengimus ir pasilinksminimus, Krašto Tarybos nariai įleidžiami nemokamai, parodžius mandato kortelę.

10. Šia proga primename Adelaidės tautiečiams, kad į Naujų Metų sutikimo balių pakvietimai prie įėjimo nebus platinami. Norintieji N. Metų sutikime dalyvauti, prašomi pakvietimais apsirūpinti iš anksto pas Apyl. V-bos narius.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

nyčia įeiti.

Tarybos atstovų suvažiavimui — Neatsivežti saulėton Adelaiden tų miglų, rūkų ir dūmų, kurie gaubė pereinantis metais Melbournu suvažiavimą. Namų ir automobilių savininkams — Pradėti rūpintis išvažiavimu į tas šalis, kur dar negresia nedarbas.

Dirbantiems — Metų pradžioje boms užfundyti butelį plonkės, kad draugiškumas ir šiemetams būtų garantuotas.

Vaikams — Išmokyti tarpusavyje kalbėtis lietuviškai.

Jaunimui — Į dingusios kartos sąrašus nurašyti visus savo boy- ir girlfriends.

Mergužėlėms — Nepamiršti dainos: "... lankė žydus ir čigonas, lankė vokiečius, mano miela, graži mergužėlė senmergė paliko". Perdaug renkant gali ir panašiai atsiktiti.

Vyrams — nepamiršti, kad norint savo šeimai pastatyti tvirtus namus, reikia ne tik cemento, plytų ar cementinių blokų, bet ir ... meilės.

Žmonoms — Susirasti senus vedybų metrikus ir retkarčiais pažiūrėti, kuriam vyrui buvo prisiekta ištikimybė. Australijos vyriškybei — Priskirti iš numirusių UNRRĄ ar IRO ir atsivežti Australijon, kad būtų kam aprūpinti čia atsiradusius anglų imigrantus.

Mr. Ilgausis